

VIII. ULUSLARARASI TARİH EĞİTİMİ SEMPOZYUMU

8th INTERNATIONAL
SYMPOSIUM ON HISTORY EDUCATION

BİLDİRİ ÖZETLERİ ABSTRACTS

07 - 09 Eylül 2022

07th - 09th September 2022

📍 Çukurova Üniversitesi Kongre Merkezi
Cukurova University Congress Center

VIII. ULUSLARARASI TARİH EĞİTİMİ SEMPOZYUMU

*8th INTERNATIONAL
SYMPOSIUM ON HISTORY EDUCATION*

07 - 09 Eylül 2022

07th - 09th September 2022

ADANA

BİLDİRİ ÖZETLERİ

ABSTRACTS

ISHE 2022

VIII. ULUSLARARASI TARİH EĞİTİMİ SEMPOZYUMU

Onur Kurulu

Prof. Dr. Mahmut ÖZER – Milli Eğitim Bakanı
Dr. Süleyman ELBAN – Adana Valisi
Prof. Dr. Meryem TUNCEL – Çukurova Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Uğur ÜNAL – Devlet Arşivleri Başkanı
Prof. Dr. Birol ÇETİN – Türk Tarih Kurumu Başkanı
Doç. Dr. Yüksel ÖZGEN – Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı
Prof. Dr. Mustafa SAFRAN – Tarih Eğitmcileri Birliği Derneği Başkanı
Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU – Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Dekanı
Prof. Dr. Fulya CENKSEVEN ÖNDER – Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı
Yaşar KOÇAK – Adana İl Milli Eğitim Müdürü

Düzenleme Kurulu

Doç. Dr. Neval AKÇA BERK – Çukurova Üniversitesi (Koordinatör)
Prof. Dr. Bahri ATA – Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin KÖKSAL – Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK – İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa
Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI – Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Fatih Yahya AYZ – Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Adnan ALTUN – Bolu İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. İbrahim TURAN – İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa
Doç. Dr. Namık ÇENCEN – Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Fatih YAZICI – Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Doç. Dr. Abdullah BALCIOĞULLARI – Çukurova Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fatma GÜLTEKİN – Aksaray Üniversitesi
Arş. Gör. Abdulkerim DEMİR – Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Arş. Gör. Kadir COŞKUN – Kastamonu Üniversitesi
Arş. Gör. M. Talha ÖZALP – Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Sekreteryas

Dr. Eyüp CÜCÜK – İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa
Öğr. Gör. Halil İbrahim ÖZCANLI – Çukurova Üniversitesi
Arş. Gör. Bilge DESTEGÜLOĞLU – Çukurova Üniversitesi
Arş. Gör. İbrahim Onur YILMAZ – Gazi Üniversitesi
Arş. Gör. Mehmet YAVAŞ – Kastamonu Üniversitesi
Arş. Gör. Mert Mustafa AK – Çukurova Üniversitesi
Arş. Gör. Şeyda MARANCI – Atatürk Üniversitesi
Arş. Gör. Yıldırım KARADAĞ – Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Aslı GÖVERCİN – Gazi Üniversitesi
Fatih BERK – MEB
Faruk ERCİYAS – Gazi Üniversitesi
Ümmü Gülsüm VURAL – Gazi Üniversitesi

Bilim Kurulu

- Prof. Dr. Abdullah SAYDAM – Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Adnan ALTUN – Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet DOĞANAY – Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet Sait CANDAN – Karabük Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK – İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa
Prof. Dr. Alexander KHODENOV – Yaroslav University, Russia
Prof. Dr. Ali Sinan BİLGİLİ – Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Ali YILMAZ – Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Ayten KIRIŞ AVAROĞULLARI – Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Bahri ATA – Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Benediktas SETKUS – Educational Sciences University, Lithuania
Prof. Dr. Bülent AKBABA – Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Cemal AVCI – Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Prof. Dr. Cemil Cahit YEŞİLBURSA – Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK – Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Cengiz DÖNMEZ – Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Cengiz ÖZMEN – Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Prof. Dr. Cevdet KIRPIK – Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Dursun DİLEK – Sinop Üniversitesi
Prof. Dr. Elisabeth ERDMANN – Universität Bamberg, Deutschland
Prof. Dr. Emine ALTUNAY ŞAM – Amasya Üniversitesi
Prof. Dr. Erkan DİNÇ – Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Ersin GÜLSOY – Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Fatma ACUN – Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Fatma ÜNAL – Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Filiz MEŞECİ GIORGETTI – İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa
Prof. Dr. Güray KIRPIK – Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan AKDAĞ – Mersin Üniversitesi
Prof. Dr. Halil İbrahim SAĞLAM – İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Prof. Dr. Halil TOKCAN – Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Prof. Dr. Hamza KELEŞ – Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan AKGÜNDÜZ – İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN – Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin KÖKSAL – Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. İsmail ACUN – Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU – Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi
Prof. Dr. Kadir ULUSOY – Mersin Üniversitesi
Prof. Dr. Kaya YILMAZ – Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. Kubilay YAZICI – Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Prof. Dr. Levent YILMAZ – EHESS, France
Prof. Dr. Maria REPOUSI – Thessaloniki University, Greece
Prof. Dr. Mehmet AÇIKALIN – İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa
Prof. Dr. Mehmet Ali ÇAKMAK – Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ – Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mesut ÇAPA – Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Mithat AYDIN – Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Muammer DEMİREL – Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Muhittin TUŞ – Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Prof. Dr. Mustafa DEMİRCİ – Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ERGÜN – Emekli Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Mustafa GÖKÇE – Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa GÜNDÜZ – Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ORAL – Giresun Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK – Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ŞAHİN – Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ŞANAL – Giresun Üniversitesi
Prof. Dr. Necati Fahri TAŞ – Erzincan Üniversitesi
Prof. Dr. Necdet HAYTA – Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Nuri KOSTÜKLÜ – Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Nuri YAVUZ – Artvin Çoruh Üniversitesi
Prof. Dr. Osman ÇEPNİ – Karabük Üniversitesi
Prof. Dr. Ömer Faruk SÖNMEZ – Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Prof. Dr. Özgür AKTAŞ – Kafkas Üniversitesi
Prof. Dr. Penelope HARNETT – University of the West of England, England
Prof. Dr. Rahmi ÇİÇEK – Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Ramazan ACUN – Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Salih ÖZBARAN – Emekli Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI – Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Semih AKTEKİN – Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Süleyman İNAN – Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Şerifnaz Gülin KARABAĞ – Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Tahir KODAL – Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Tayyip DUMAN – Yozgat Bozok Üniversitesi
Prof. Dr. Ufuk ŞİMŞEK – Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Yahya AKYÜZ – Emekli Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Yasin DOĞAN – Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Yücel KABAPINAR – Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet KATILMIŞ – Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Akif PAMUK – Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Alan HODKINSON – Liverpool Hope University, England
Doç. Dr. Aslı AVCI AKÇALI – Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Aydın GÜVEN – Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşegül Nihan EROL ŞAHİN – Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Bahadır KILCAN – Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Banu ÇULHA ÖZBAŞ – Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Ebru DEMİRCİOĞLU – Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Eray ALACA – Giresun Üniversitesi
Doç. Dr. Erdal ASLAN – Dokuz Eylül Üniversitesi

Doç. Dr. Erkan YEŞİLTAAŞ – Cumhuriyet Üniversitesi
Doç. Dr. Ersin TOPÇU – Amasya Üniversitesi
Doç. Dr. Fahri KILIÇ – Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Fatih DEMİREL – Artvin Çoruh Üniversitesi
Doç. Dr. Fatih Mehmet SANCAKTAR – İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Fatih YAZICI – Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Doç. Dr. Filiz ZAYİMOĞLU ÖZTÜRK – Ordu Üniversitesi
Doç. Dr. Genç Osman İLHAN – Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Gönül Türkan DEMİR – Amasya Üniversitesi
Doç. Dr. Gülçin DİLEK – Sinop Üniversitesi
Doç. Dr. Harun ER – Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Hasan IŞIK – Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Doç. Dr. Hayati ADALAR – Celal Bayar Üniversitesi
Doç. Dr. Hülya ÇELİK – Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. İbrahim TURAN – İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa
Doç. Dr. İbrahim SARI – Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Kibar AKTIN – Sinop Üniversitesi
Doç. Dr. M. Ahmet TOKDEMİR – Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet AKPINAR – Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet BALYEMEZ – Milli Savunma Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet ELBAN – Fırat Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Kaan ÇELEN – Trakya Üniversitesi
Doç. Dr. Meliha KÖSE – Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Muhammet AVAROĞULLARI – Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Murat Bayram YILAR – Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Doç. Dr. Murat TARHAN – Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa İÇEN – Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Namık ÇENCEN – Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Neval AKÇA BERK – Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Oğuzhan KARADENİZ – Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Doç. Dr. Osman AKHAN – Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Osman OKUMUŞ – Aksaray Üniversitesi
Doç. Dr. Ramazan ALABAŞ – Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Ramazan KAYA – Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Refik TURAN – Aksaray Üniversitesi
Doç. Dr. Selçuk İLGAZ – Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Selman Tunay KAMER – Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Sezai ÖZTAŞ – Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Şahin ORUÇ – Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Talip ÖZTÜRK – Ordu Üniversitesi
Doç. Dr. Tercan YILDIRIM – Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Doç. Dr. Teyfur ERDOĞDU – Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Togay Seçkin BİRBUDAK – Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Tuba ŞENGÜL BİRCAN – Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Yaşar KOP – Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr. Zafer TANGÜLÜ – Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Doç. Dr. Zekerya AKKUŞ – Atatürk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet VURGUN – Marmara Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Besime Arzu GÜNGÖR AKINCI – Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ekrem Zahid BOYRAZ – Çankırı Karatekin Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Erol ÇİYDEM – Kastamonu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fatma GÜLTEKİN – Aksaray Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hasan SUNGUR – Munzur Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hasan ASLAN – Kafkas Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sena COŞGUN KANDAL – Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yasemin ER TUNA – Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yücel Atila ŞEHİRLİ – Trakya Üniversitesi
Dr. Dean SMART – University of the West of England, England
Dr. Hasan GÜNAL – Balıkesir Üniversitesi
Dr. İbrahim DEMİRBAŞ – Kastamonu Üniversitesi
Dr. Kamuran ÖZDEMİR – MEB
Dr. Kürşat TARIM – Kastamonu Üniversitesi
Dr. Mehmet Alper CANTİMER – Sakarya Üniversitesi

**SÜLEYMAN NAZİF'İN YAZILARINDA KARTACALI KOMUTAN
HANNİBAL'E DAYALI ANALOJİK AKIL YÜRÜTMELER ÜZERİNE BİR
SORGULAMA**

Prof. Dr. Bahri ATA

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi

bahriata@gmail.com

ÖZET

Süleyman Nazif (1869-1927), Mütareke döneminde 9 Şubat 1919'da kendi çıkardığı Hâdisât gazetesinde yazdığı "Kara Bir Gün" adlı yazısı, 23 Ocak 1920'de Darülfünun'daki Pierre Loti günü hitabesi, düşündürücü nükteleri ve şarkı sözleriyle Türk kültürünün mümtaz şahsiyetlerinden biridir. Edebi kişiliğinin yanı sıra devlet bürokrasinde de çeşitli görevler üstlenen Süleyman Nazif'in Yeni Tasvir-i Efkâr, İctihad, Hâdisât, Servet-i Fünun, İleri ve Türk Hava Mecmuası gibi gazete ve süreli yayınlarda da çeşitli yazıları bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı gazeteci kimliği ile Süleyman Nazif'in yazılarında ileri sürdüğü ve temelini Kartacalı Hannibal'e dayandığı analogik akıl yürütmeleri bütüncül ve derinlemesine bir bakış açısıyla analiz etmektir. Çalışmada nitel metodoloji kapsamında doküman incelemeden yararlanılmıştır. Çalışmanın veri kaynağı olarak 1909 ila 1926 yılları arasında yayımlanan Süleyman Nazif'e ait gazete yazıları tahlil edilmiştir. Toplanan veriler betimsel analiz aracılığıyla çözümlenmiştir. Çalışma sonucunda Süleyman Nazif'in analogik akıl yürütmelerinin güçlü ve zayıf yanları tespit edilmiştir. Bunların Matthew Lipman'ın tümevarımsal bir şekilde analogi ve metaforların kullanıldığı yükseltici (amplificative) düşünme tarzının gerçekten yaratıcı düşünmeyi ve (yazmayı) geliştirileceği iddiasıyla mukayesesi yapılmış, tarihsel düşünme pratiğine uygunluğu tartışılmıştır. Buradan hareketle geleceğin vatandaşları olan öğrencilerin tarih derslerinde güçlü ve zayıf tarih analogilerini ayırt etmeyi öğrenecekleri iyi planlanmış etkinliklerle karşılaştırılması gerektiği ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Süleyman Nazif, Kartacalı Komutan Hannibal, analogik akıl yürütme

AN INQUIRY ON ANALOGICAL REASONINGS BASED ON HANNIBAL, THE COMMANDER OF CARTHAGINIAN, IN SULEYMAN NAZIF'S WRITINGS

Prof. Dr. Bahri ATA

Gazi University, Gazi Faculty of Education

bahriata@gmail.com

ABSTRACT

Süleyman Nazif (1869-1927) is one of the distinguished personalities of Turkish culture with his article titled "A Black Day", wrote in the Hadisât newspaper, published on February 9, 1919, during the Armistice period, his address on the day of Pierre Loti in Darülfünun on January 23, 1920, his works, his thought-provoking wit and lyrics. In addition to his literary personality, Süleyman Nazif also took on various duties in the state bureaucracy and he has various articles in newspapers and periodicals such as Yeni Tasvir-i Efkar, İctihad, Hâdisât, Servet-i Fünun, İleri and Türk Hava Mecmuası. The aim of this study is to analyze the analogical reasonings that Süleyman Nazif put forward in his writings and based on Hannibal of Carthage, with a holistic and in-depth perspective. In the study, document analysis was used within the context of qualitative methodology. As the data source of the study, the newspaper articles of Süleyman Nazif published between 1909 and 1926 were examined. The collected data were analyzed with descriptive analysis. As a result of the study, the strengths and weaknesses of Süleyman Nazif's analogical reasonings were determined. Also these were compared with the claim that Matthew Lipman's amplificative thinking style, in which analogy and metaphors are used inductively, will really improve creative thinking and (writing) and its suitability for historical thinking practice were discussed. From this point of view, it was stated that students, citizens of the future, should be encountered with well-planned activities in which they will learn to distinguish between strong and weak historical analogies in history lessons.

Keywords: Süleyman Nazif, Carthaginian Commander Hannibal, analogical reasoning

TÜRKİYE VE VI. ULUSLARARASI TARİH BİLİMLERİ KONGRESİ (OSLO 14-19 AĞUSTOS 1928)

Prof. Dr. Serpil SÜRMELİ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler
Eğitimi Bölümü

s.surmeli@omu.edu.tr

ÖZET

Uluslararası Tarih Bilimleri Komitesi 15 Nisan 1923'de Brüksel'de toplanan V. Tarih Bilimleri Kongresi'nin kararına dayanarak 14 Mayıs 1926'da Cenevre'de kuruldu. Komite, uluslararası iş birliği yoluyla tarih bilimlerini desteklemek için "bir dernek biçiminde" oluşturulan bir sivil toplum kuruluşuydu. Her beş yılda bir ev sahipliğini üstlenen ülkenin ulusal tarih komitesi ile iş birliği yaparak bir tarih bilimi kongresi düzenlemek, kongre tarihini ve programını belirlemek ve bu amaçla oluşturulan iç komitelerin hazırladığı referans eserlerini yayınlamayı taahhüt etmek komitenin görevleri arasındaydı. 1926'da Uluslararası Tarih Bilimleri Komitesi'nin kurulmasından sonra Oslo Üniversitesi'nde Tarih Profesörü olan Halvdan Koht komite başkanlığına seçildi ve 1928'de düzenlenecek altıncı kongrenin Oslo'da yapılmasında etkili oldu. Türkiye'nin de davet edildiği bu kongreye Darulfünun adına katılması uygun görülen kişi Tarih profesörlerinden Ali Muzaffer (Göker) Bey oldu. Günümüzde de düzenlenmesine devam edilen bu kongrelerin Oslo'da yapılan ilk kongresinde Türkiye'yi temsil eden Ali Muzaffer Bey'in kongre hakkında verdiği bilgiler, üzerinde durduğu tebliğler, izlenim ve görüşleri sempozyumda sunulacak tebliğin ana konusunu teşkil edecektir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Tarih Bilimleri Komitesi, Uluslararası Tarih Bilimleri Kongresi 1928, Halvdan Koht, Ali Muzaffer (Göker).

TURKEY AND VI. INTERNATIONAL CONGRESS OF HISTORICAL SCIENCES (OSLO 14-19 AUGUST 1928)

Prof. Dr. Serpil SÜRMELİ

Ondokuz Mayıs University, Faculty of Education, Turkish and Social Sciences Education

s.surmeli@omu.edu.tr

ABSTRACT

The International Committee of Historical Sciences was established in Geneva on May 14, 1926, based on the decision of the 5th Congress of Historical Sciences convened in Brussels on April 15, 1923. The committee was a non-governmental organization formed "in the form of an association" to support the historical sciences through international cooperation. It was among the duties of the committee to organize a historical science congress in cooperation with the national history committee of the host country every five years, to determine the date and program of the congress, and to undertake to publish the reference works prepared by the internal committees formed for this purpose. After the establishment of the International Committee of Historical Sciences in 1926, Halvdan Koht, Professor of History at the University of Oslo, was elected as the chairman of the committee and was instrumental in holding the sixth congress to be held in 1928 in Oslo. Ali Muzaffer (Göker), one of the History professors, was the person who was deemed appropriate to participate in this congress, to which Turkey was also invited, on behalf of the Darulfünun. These congresses, which are still held today, the information given by Ali Muzaffer Bey, who represented Turkey in the first congress held in Oslo, about the congress, the papers he emphasized, his impressions and views will be the main subject of the paper to be presented at the symposium.

Keywords: International Committee of Historical Sciences, International Congress of Historical Sciences 1928, Halvdan Koht, Ali Muzaffer (Göker).

TARİH ÖĞRETMENİ ADAYLARINA GÖRE LİSANS EĞİTİMİNDE GERİ BİLDİRİM KULLANIMI

Arş. Gör. M. Talha ÖZALP

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler
Eğitimi Anabilim Dalı

mtozalp@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Geri bildirim, öğrenme sürecinde öğrencinin sahip olduğu öğrenmeleri ile öğrenme hedefi arasındaki boşluğa odaklanan ve boşluğu kapatmaya yani öğrencinin başarısını artırmaya yardımcı olan unsurlardır. Eğitim öğretim sürecinin farklı kademelerinde farklı şekillerde kullanılabilecek olan geri bildirim öğrenci başarısına doğrudan etki etmektedir. Dolayısıyla öğrenenlerin geri bildirim hakkındaki düşünce, tutum ve görüşleri eğitim öğretimin niteliğinin artırılması noktasında önem arz etmektedir. Bu önemden yola çıkılarak hazırlanan bu araştırmanın amacı ise tarih öğretmenliği anabilim dalında öğrenim gören öğretmen adaylarının lisans eğitimlerinde kullanılan geri bildirimler hakkındaki görüş ve düşüncelerini belirlemeye çalışmaktır. Araştırma amacı doğrultusunda nitel metodoloji esas alınarak hazırlanmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye’de bir üniversitede tarih öğretmenliği anabilim dalında dördüncü sınıf düzeyinde öğrenim gören dokuz öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adayları ile yapılan görüşmelerden toplanan veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretim elemanları tarafından tarih öğretmenliği derslerinde en çok sözlü, anlık ve betimsel geri bildirimler kullanıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının lisans eğitimlerinde geri bildirime ilişkin bir eğitim almadıkları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih öğretmenliği, öğretmen adayı, geri bildirim kullanımı

USE OF FEEDBACK IN UNDERGRADUATE EDUCATION ACCORDING TO HISTORY TEACHER CANDIDATES

Ress. Asst. M. Talha ÖZALP

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Education, Department of Social Studies Education mtozalp@nevsehir.edu.tr

ABSTRACT

Feedback is the elements that focus on the gap between the student's learning and the learning goal in the learning process and help to close the gap, that is, to increase the student's success. Feedback, which can be used in different ways at different stages of the education process, directly affects student success. Therefore, the thoughts, attitudes and opinions of learners about feedback are important in terms of increasing the quality of education. The aim of this study, which was prepared based on this importance, is to determine the opinions and thoughts of history teacher candidates about the feedback used in their undergraduate education. It has been prepared on the basis of qualitative methodology in line with the purpose of the research. A semi-structured interview form prepared by the researcher was used as a data collection tool. The study group of the research consists of nine teacher candidates studying at the fourth grade level in the department of history teaching at a university in Turkey. The data collected from the interviews with the teacher candidates were analyzed with the content analysis technique. As a result of the research, it was determined that the most verbal, instant and descriptive feedbacks were used by the instructors in the history teaching courses. In addition, it was determined that teachers candidate did not receive any training on feedback in their undergraduate education.

Keywords: History teaching, teacher candidate, use of feedback

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN SUPER'IN ÇOCUKLUK KARIYER GELİŞİM MODELİ ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ

Arş. Gör. M. Talha ÖZALP

Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi
Anabilim Dalı

mtozalp@nevsehir.edu.tr

Arş. Gör. Ersoy ÇARKIT

Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik
Danışmanlık Anabilim Dalı

carkitersoy@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Kariyer gelişimi insanın doğduğu andan başlayarak yaşamı boyunca edindiği rollerin etkileşimidir. Bu sürecin her döneminde başarılması gereken bir takım mesleki gelişim görevleri vardır. Sözü edilen dönemlerden çocukluk dönemi için Super (1990) merak, araştırma, bilgi, anahtar figürler, ilgi alanları, kontrol odağı, zaman perspektifi, benlik kavramı ve planlılık aşamalarından oluşan ve birbiri ile ilişkili dokuz aşamalı bir kariyer gelişim modeli geliştirmiştir. Super 0-14 yaş aralığını büyüme evresi olarak adlandırmıştır. Bu evrede öğrencilerin okulda geçirdiği süre zarfında aldıkları derslerin kariyer gelişimine faydalı olması beklenir. Bu derslerden biri de T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi'dir. Türkiye'de bu ders ortaokul 8. sınıf düzeyinde okutulmaktadır. Yaşam boyu öğrenmeyi ve zamanla çocukların değişen ihtiyaçlarına uygun tutarlı ders kitaplarının ve programların geliştirilmesini sağlamak için çocuklukta kariyer gelişimine ilişkin mevcut öğretim programlarının incelenmesine ve bu konuda bir anlayış oluşturmaya ihtiyaç vardır. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı'nı Super'ın Çocukluk Kariyer Gelişim Modeli çerçevesinde incelemektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada doküman inceleme tekniği kullanılacak ve toplanan veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenecektir. Araştırma sonuçlarının tarih eğitiminde kariyer gelişimi çalışmalarına öncülük edeceği ve tarih eğitimi literatürüne yeni bir pencere açması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarih eğitimi, Kariyer, Kariyer gelişimi, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı, Çocukluk.

**EXAMINATION OF TURKISH REVOLUTION HISTORY AND KEMALISM
COURSE CURRICULUM WITHIN THE FRAMEWORK OF SUPER'S
CHILDHOOD CAREER DEVELOPMENT MODEL**

Res. Asst. M. Talha ÖZALP

Nevşehir Hacı Bektaş University, Faculty of Education, Department of Social
Studies Education

mtozalp@nevsehir.edu.tr

Res. Asst. Ersoy ÇARKIT

Nevşehir Hacı Bektaş University, Faculty of Education, Department of
Guidance and Psychological Counseling

carkitersoy@nevsehir.edu.tr

ABSTRACT

Career development is the interaction of the roles that a person has acquired throughout their life, starting from the moment they are born. There are a number of career development tasks that must be achieved at each stage of this process. For the childhood period, Super (1990) developed a nine-stage career development model, which consists of curiosity, explore, information, key figures, interests, locus of control, time perspective, self-concept and planning, and which are interrelated. Super named the 0-14 age range as the growth stage. At this stage, the lessons that students take during their time at school are expected to be beneficial to their career development. One of these courses is History of Revolution and Kemalism. In Turkey, this course is taught at the 8th grade level of secondary school. To ensure lifelong learning and the development of textbooks and curricula appropriate to children's changing needs, there is a need to examine and develop an understanding of existing childhood career development curricula. In this context, the aim of this research is to examine the History of Revolution and Kemalism Curriculum within the framework of Super's Childhood Career Development Model. For this purpose, the document analysis technique will be used in the research and the collected data will be analyzed with the content analysis technique. It is expected that the results of the research will lead the career development studies in history education and open a new window to the history education literature.

Keywords: History education, Career, Career development, T.C. History of Revolution and Kemalism Curriculum, Childhood.

TÜRKİYE'DE ÜSTÜN ZEKALİ BİREYLERİN TANILANMASINA DAİR YAPILAN İLK BİLİMSEL ÇALIŞMALAR

Erol KÖMÜR

Milli Eğitim Bakanlığı

eposta@erolkomur.com.tr

ÖZET

Zeka ve yeteneklerin tanılanmasına dair çabalara tarihte iz bırakmış tüm medeniyetlerde rastlanır. Bu çalışmalarda son iki yüzyılda önemli gelişmeler sağlanmıştır. 20. Yüzyılın başında zeka ve yetenek ölçümüne dair testler standartlaşma eğilimi kazanmış ve dünya genelinde yaygınlaşmıştır. Tanılama çalışmaları devletlerin; adalet, sağlık, eğitim ve askerlik hizmetlerinde yerini almıştır. Bu çalışmada Türkiye'de eğitim hizmetlerinde uygulanan zeka ve yetenek çalışmalarına dair ilk bilimsel uygulama ve araştırmalar konu edilmiştir. Çalışmanın amacı; Türkiye'de 20. Yüzyılın ilk yarısında zeka ve yetenek araştırmaları, kullanılan testler, yapılan uygulamalar ve üniversite düzeyinde kurumsallaşma çalışmalarını ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde betimsel ve içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmada, 20. Yüzyılın ilk yarısında Türkiye'de zeka ve yetenek tanılanmalarına dair yapılan araştırma ve uygulamalara dair önemli bulgular elde edilmiştir. Osmanlı Devleti'nin son döneminde başlayan zeka, yetenek alanında yapılan araştırma ve uygulamalarının Cumhuriyet döneminde Maarif Vekaleti ve ilgili diğer kurumlar tarafından üst düzeyde ele alındığı; Dünyadaki gelişmelerin yakından takip edildiği, bu konuda çeviri, uyarlama çalışmaları ile birlikte; akademisyen yetiştirilmesi için çalışmalar yapıldığı, bilimsel araştırmaların sürdürüldüğü, öğretmen ve testör yetiştirilmesi için bölüm ve laboratuvarların açıldığı, saha uygulamalarının yapıldığı, bakanlık tarafından öğretmenler için kılavuz kitaplar ve öğrenci dosyaları basılarak dağıtıldığı, okullarda tanılama uygulamaları yapıldığı, dönem idarelerinin yapılan bilimsel çalışmaları destekledikleri, kamu imkanlarının büyük ölçülerde bu çalışmalar için seferber edildiği, çalışmaları yürüten eğitimcilerin ödüllendirildiği, ayrıca çalışmaların Türkiye'de üniversite düzeyinde ilgili fakültelerde bölümlerin açıldığı, ölçme değerlendirme birimlerinin kurumsallaşmasına da katkı sundukları bulgularına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Zeka, Yetenek, Tanılama, Üstün Zeka, Özel Yetenek, Yeterlik Testleri

FIRST SCIENTIFIC STUDIES ON THE DIAGNOSIS OF GIFTED INDIVIDUALS IN TURKEY

Erol KÖMÜR

Ministry of Education

eposta@erolkomur.com.tr

ABSTRACT

Efforts to identify intelligence and abilities are found in all civilizations that have left their mark on history. Significant advances have been made in these studies in the last two centuries. At the beginning of the 20th century, tests on the measurement of intelligence and ability gained a trend of standardization and became widespread throughout the world. Diagnostic studies state that; took its place in justice, health, education, and military services. In this study, the first scientific applications and research on intelligence and talent studies applied in education services in Turkey are discussed. This study aims to reveal the research on intelligence and talent, tests used, practices, and institutionalization studies at the university level in the first half of the 20th century in Turkey. Document analysis, one of the qualitative research methods, was used in the research. Descriptive and content analysis were used in the analysis of the data obtained. In the research, important findings were obtained about the research and applications of the diagnosis of intelligence and talent in Turkey in the first half of the 20th century. The research and practices in the field of intelligence and talent, which started in the last period of the Ottoman Empire, were handled at a high level by the Ministry of Education and other relevant institutions in the Republican period; along with translation and adaptation studies, the developments in the world are followed closely; Studies are carried out to train academicians, scientific researches are carried out, departments and laboratories are opened to train teachers and testers, field applications are made, guidebooks for teachers and student files are printed and distributed by the ministry, diagnostic applications are made in schools, term administrations support scientific studies, public facilities are available. It has been found that these studies were mobilized to a large extent, the educators who carried out the studies were rewarded, and the studies also contributed to the institutionalization of the measurement and evaluation units in the relevant faculties at the university level in Turkey.

Keywords: Intelligence, Talent, Diagnosis, Gifted Individuals, Special Talent, Proficiency Tests

ORTAÖĞRETİM TARİH DERS KİTAPLARINDA KADIN ŞAHSİYETLER

Melis AKAY ŞAHİN

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

mell.1925@hotmail.com

Prof. Dr. Mehmet AÇIKALIN

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

mehmet.acikalin@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında kullanılan ortaöğretim tarih ders kitaplarındaki kadın şahsiyetlerin ne şekilde sunulduğunu tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Çalışma için on üç ders kitabı incelenmiştir. Bunlar: 9., 10., 11. Sınıf Tarih, 12. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi, Demokrasi ve İnsan Hakları, Yönetim Bilimi, Uluslararası İlişkiler, Türk Kültür ve Medeniyet Tarihi, İslam Bilim Tarihi, Sanat Tarihi, Türk İslam Sanatı Tarihi ve Müze Eğitimi ders kitaplarıdır. Çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarından bazıları şu şekildedir: Ders kitaplarındaki metinler ve görseller sayısal olarak incelendiğinde, ders kitaplarında yer alan kadın şahsiyetlerin erkek şahsiyetlere oranla oldukça az olduğu tespit edilmiştir. Bu durum tarihte, bilimde, sanatta ve siyasette öne çıkan birçok kadın olmasına rağmen ders kitaplarında kadın şahsiyetlerin yeterince temsil edilmediği kanaati oluşturmaktadır. Ayrıca ders kitaplarındaki toplumsal roller ve meslekler değerlendirildiğinde, erkek şahsiyetlerin kadın şahsiyetlere kıyasla çok çeşitli toplumsal rollerde ve mesleklerde sunulduğu saptanmıştır. Bununla birlikte ders kitaplarındaki kadın şahsiyetlerin bağımsız ve bireysel kadınlar olarak sunulması yerine genellikle bir erkeğin yakını olarak tanımlandıkları görülmektedir. Sonuç olarak tarih ders kitaplarında kadın şahsiyetlerin hak ettiği şekilde temsil edilmediği söylenebilir. Bu çalışma ile gelecekteki tarih ders kitaplarında daha fazla kadın şahsiyete yer verilmesi konusundaki farkındalığın artırılması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın şahsiyetler, ders kitapları, tarih eğitimi, toplumsal roller, meslekler.

WOMEN PERSONAS IN SECONDARY EDUCATION HISTORY TEXTBOOKS

Melis AKAY ŞAHİN

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
mell.1925@hotmail.com

Prof. Dr. Mehmet AÇIKALIN

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
mehmet.acikalin@gmail.com

ABSTRACT

This study was conducted in order to determine how the women personas are presented in the secondary education history textbooks used in the 2021-2022 academic year in Turkey. Thirteen textbooks were examined for this study. These are: 9th, 10th, 11th Grades History, 12th Grade Revolution History and Kemalism, Contemporary Turkish and World History, Democracy and Human Rights, Administrative Science, International Relations, History of Turkish Culture and Civilization, History of Islamic Science, History of Art, History of Turkish Islamic Art, and Museum Education. Document analysis methodology was used in the study. Some of the results of this research are as follows: Quantitative analysis of texts and visuals in the textbooks indicated that women personas included in the textbooks were less than men personas. Thus it can be concluded that the women personas are not adequately represented in the textbooks although there are several women who have significant influence and contributions in various fields such as art, history, science, and politics. The data analysis also indicated that in the textbooks men are presented with a wide variety of professions and social roles compared to women. Another interesting finding is that women personas in the textbooks are generally defined in relation with men rather than presented as independent and individual women. In conclusion it seem that women personas are not represented as they deserve in the history textbooks. Therefore the expected outcome of this study is to enhance the awareness on this issue which may lead to including more women personas in the textbooks in the future.

Keywords: Women Personas, textbooks, history education, social roles, professions.

1923-1938 ARASI EĞİTİM DERGİLERİNDE “VATANDAŞLIK- MİLLİYETÇİLİK” KONULU YAZILARIN ANALİZİ

Doç. Dr. Gönül Türkan DEMİR

Amasya Üniversitesi

gonul_2818@hotmail.com

ÖZET

Cumhuriyet'in ilk yıllarında eğitimciler tarafından yayınlanan süreli yayınlar dönemin eğitim anlayışlarını yansıtmaları açısından önem taşımaktadır. Bununla birlikte dönemin önemli eğitimcilerinin kavramlar ve olgularla ilgili düşüncelerini paylaştıkları yazılara da sıklıkla yer verildiği görülmektedir. Vatandaşlık ve Milliyetçilik kavramları yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin sağlam temeller üzerine oturtulması açısından önem taşımaktadır. Bu kavramlarla ilgili dönemin eğitimcilerinin görüşlerinin incelenmesi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Eğitimcilerin vatandaşlık ve milliyetçilik kavramlarına bakış açıları 1923-1938 yılları arasında yayınlanan eğitim dergilerindeki yazılar üzerinden değerlendirilecektir. Doküman incelemesi yöntemiyle gerçekleştirilen bu çalışma nitel bir araştırmadır. Çalışma sürecinde 37 eğitim dergisinin ulaşılabilen tüm sayıları üzerinde yapılan inceleme sonucunda vatandaşlık ve milliyetçilik kavramlarıyla doğrudan ilgili olan 12 farklı dergide toplam 24 yazı tespit edilmiştir. Tespit edilen yazıların tarihleri, yazarları ve kısaca içerikleri bulgular bölümünde verilmiştir. İncelemeler sonucunda eğitimcilerin özellikle milliyetçilik ve milli terbiye konuları üzerinde durdukları, okullarda verilecek vatandaşlık eğitimiyle ilgili görüşlerini paylaştıkları, dönemin vatandaşlık eğitim programlarını değerlendirdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca bazı yazılarda iyi bir vatandaş olmanın temelinde yurdunu ve milletini her yönüyle iyi bilmenin öneminin vurgulandığı bu amaçla yurt araştırmaları konusunun üzerinde durulduğu da anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Vatandaşlık, Milliyetçilik, Süreli Yayınlar, Erken Cumhuriyet Dönemi

**ANALYSIS OF ARTICLES ON “CITIZENSHIP – NATIONALISM” IN
EDUCATIONAL JOURNALS BETWEEN 1923-1938**

Doç. Dr. Gönül Türkan DEMİR

Amasya Üniversitesi

gonul_2818@hotmail.com

ABSTRACT

Periodicals published by educators in the first years of the Republic has been important in terms of reflecting the educational understanding of the period. In addition to this, it has seen that the articles in which the important educators of the period shared their thoughts on concepts and phenomena are frequently included. The concepts of citizenship and nationalism has important in terms of establishing the newly established Republic of Turkey on solid foundations. The aim of this study is to examine the views of the educators of the period about these concepts. The perspectives of educators on the concepts of citizenship and nationalism will be evaluated through the articles in the education journals published between 1923-1938. This study, which was carried out with the method of document analysis, is a qualitative research. As a result of the examination made on all accessible issues of 37 education journals during the study process, a total of 24 articles were identified in 12 different journals that are directly related to the concepts of citizenship and nationalism. The dates, authors and briefly the contents of the identified articles are given in the findings section. As a result of the examinations, it was determined that the educators especially focused on nationalism and national education, shared their views on citizenship education to be given in schools, and evaluated the citizenship education programs of the period. In addition, it has been understood that in some articles, the importance of knowing the homeland and nation well in all aspects is emphasized on the basis of being a good citizen, and the subject of dormitory studies is emphasized for this purpose.

Keywords: Citizenship, Nationalism, Periodicals, Early Republican Period

STRATEJİ 21 TARİH ÖĞRETİMİNE NASIL UYGULANABİLİR?

Doktora Öğrencisi Sibel YALI

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sosyal Bilgiler Eğitimi

sibel.yali@ogr.iu.edu.tr

Doç. Dr. İbrahim TURAN

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi

ibrahim.turan@iuc.edu.tr

Arş. Gör. Dr. Hamide KILIÇ

Celal Bayar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi

hamide.kilic@cbu.edu.tr

ÖZET

Geleneksel kültürel miras kavramı günümüzde hızla genişlemekte ve kültürel mirası algılama, deneyimleme ve aktarma biçimimiz değişmektedir. Aynı zamanda kültürel mirasa ilgi duyan ve kültürel mirasın korunması ve aktarılmasında aktif olarak rol alan kurum, şirket ve toplulukların sayısı da giderek artmaktadır. Yaşanan bu değişime yanıt olarak, Avrupa Kültür Sözleşmesi'ne taraf devletlerin bakanları, Nisan 2015'te Namur'da, kültürel mirasın Avrupa'daki yerini ve rolünü yeniden tanımlayacak bir stratejiye ihtiyaç olduğunu bildirmişlerdir. Bu bildiride kültürel mirasla ilgili temel yaklaşımlar paylaşılmış ve geniş kitlelere (hükümet yetkilileri, proje yöneticileri, akademisyenler ve profesyoneller) kültürel mirasın korunmasında etkililiği kanıtlanmış yöntemler Avrupa Konseyi Strateji 21 (ST21) tavsiyeleri olarak sunulmuştur.

ST21, kültürel miras alanındaki paydaşların sektörler arası iş birliğini öneren bir anlayışla sosyal, ekonomik ve eğitim alanlarında olumlu etkiler yaratmayı amaçlamaktadır. Bu çalışmanın amacı, Strateji 21'in tarih öğretimine yansımalarını ortaya koymaktır. Bu amaçla, ilgili literatür, Avrupa Birliği, Kültür ve Kültürel Miras web sitesinde paylaşılan ST21 belgeleri ve uygulama örnekleri incelenecektir. Çalışmada Strateji 21'in eğitime yönelik tavsiye ve uygulama örnekleri arasında tarih eğitimi ile ilintili olanlar tasnif edilip incelenecek, eğitim alanında uluslararası iyi uygulamalardan örnekler paylaşılacak ve ST21 ve 21. yüzyıl ekseninde tarih eğitiminin değişimi ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Konseyi, strateji 21, kültürel miras, tarih öğretimi, iyi uygulamalar

HOW STRATEGY 21 CAN BE APPLIED IN HISTORY TEACHING

Doktora Öğrencisi Sibel YALI

İstanbul University-Cerrahpaşa, Institute of Graduate Studies, Social Studies Education

sibel.yali@ogr.iu.edu.tr

Assoc. Prof. Dr. İbrahim TURAN

İstanbul University-Cerrahpaşa, Hasan Ali Yücel Faculty of Education, Social Studies Education

ibrahim.turan@iuc.edu.tr

Rsch. Ast. Dr. Hamide KILIÇ

Celal Bayar University, Faculty of Education, Social Studies Education

hamide.kilic@cbu.edu.tr

ABSTRACT

The concept of traditional cultural heritage is expanding rapidly today and the way we perceive, experience, and transfer cultural heritage is changing as well. At the same time, the number of institutions, companies and communities that are interested in cultural heritage and take an active role in the preservation and transfer of cultural heritage is increasing. In response to this change, the ministers of the member states of the European Cultural Convention declared in Namur in April 2015 that there was a need for a strategy that would redefine the place and role of cultural heritage in Europe. In this paper, basic approaches related to cultural heritage are shared and methods that have proven effective in the protection of cultural heritage are presented to large audiences (government officials, project managers, academics, and professionals, etc.) as recommendations of the Council of Europe Strategy 21 (ST21).

ST21 aims to create positive effects in the social, economic and educational fields with an understanding that proposes the intersectoral cooperation of the stakeholders in the field of cultural heritage. The aim of this study is to reveal the reflections of Strategy 21 on history teaching. For this purpose, the relevant literature, ST21 documents and good practices shared on the European Union, Culture and Cultural Heritage website will be examined. In the study, among the educational recommendations and implementation examples of Strategy 21, those related to history education will be classified and examined, examples of international good practices in the field of education will be shared, and the change in history education will be discussed in the axis of ST21 and 21st century.

Keywords: Council of Europe, strategy 21, cultural heritage, history teaching, good practices

UNESCO GEÇİCİ KÜLTÜREL MİRAS LİSTESİ'NE ALINAN KORAMAZ VADİSİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN DENEYİMLERİNİN İNCELENMESİ

Emrah AKKAŞ

Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Öğrencisi / Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi
emrahakkas.ea@gmail.com

Arş. Gör. Dr. Galip ÖNER

Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı
galiponer@erciyes.edu.tr

ÖZET

İnsanlar tarih boyunca birbiriyle sürekli etkileşim içerisinde olmuşlardır. Bunun neticesinde toplumlar kendilerine özgü kültürleri meydana getirmişlerdir. Bu çalışmanın sahasını oluşturan Koramaz Vadisi de kendine has bir kültürün ve yaşamın izlerini bünyesinde barındırmaktadır. Bu özellikleriyle Koramaz Vadisi 2020 yılında UNESCO tarafından geçici kültürel miras listesine alınmıştır. Bu araştırmanın amacı, vadi çevresinde yer alan ilköğretim, ortaokul ve liselerde görev yapmakta olan öğretmenlerin vadiye ilişkin farkındalıklarının okul dışı eğitim yoluyla geliştirilmesini hedeflemektedir. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasının kullanıldığı bu çalışmada araştırmanın katılımcılarını Koramaz Vadisi çevresinde yer alan farklı kademelerdeki okullarda görev yapmakta 30 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşmeler, araştırmacı günlüğü, gözlem notları kullanılmıştır. Elde edilen veriler betimsel ve içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma ile Koramaz Vadisi'ne ilişkin öğretmenlerin farkındalıklarının artırılması amacıyla Koramaz Vadisi Okul Dışı Öğretim Paketi hazırlanmaktadır. Bu paketler aracılığıyla öğretmenlere vadiye uygulamalı eğitimler verilmesi sağlanacaktır. Öğretmenler elde ettikleri kazanımları öğrencilerine uygulamalı şekilde aktarmalarıyla Koramaz Vadisine ilişkin farkındalığının sürdürülebilir bir şekilde artırılması hedeflenmektedir. Ayrıca öğrenciler aracılığıyla vadi çevresinde yer alan yedi mahallenin insanların da farkındalığının artırılarak kültürel mirasın korunmasına ve sürdürülebilir gelişimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırmanın veri toplama ve analiz süreçleri devam etmektedir. Bu çalışma TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı tarafından 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında 1919B012101855 başvuru numarasıyla desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Koramaz vadisi, okul dışı eğitim, UNESCO, kültürel miras

AN INVESTIGATION of TEACHER EXPERIENCES REGARDING THE KORAMAZ VALLEY, INCLUDED in THE UNESCO TEMPORARY CULTURAL HERITAGE LIST

Emrah AKKAŞ

Erciyes University, Faculty of Education, Social Studies Education
Programme Undergraduate / Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Social
Science Institute Postgraduate
emrahakkas.ea@gmail.com

Res. Asssist. Dr. Galip ÖNER

Erciyes University, Faculty of Education, Social Studies Education
galiponer@erciyes.edu.tr

ABSTRACT

Humans have been in constant interaction with each other throughout history. As a result, societies have created their own unique cultures. Koramaz Valley, which forms the field of this study, also contains traces of a unique culture and life. Koramaz Valley was included in the temporary cultural heritage list by UNESCO in 2020. This research aims to improve the awareness of teachers working in primary, secondary, and high schools around the valley through out-of-school education. In this research, in which a case study, one of the qualitative research methods, is used, the participants of the research are 30 teachers working in schools at different levels in the vicinity of Koramaz Valley. Semi-structured interviews, the researcher's diary, and observation notes were used as data collection tools in the research. The obtained data were analyzed with descriptive and content analysis. Koramaz Valley Out of School Education Package is being prepared to increase the awareness of teachers about Koramaz Valley. Through these packages, teachers will be provided with practical training in the valley. It is aimed to increase the awareness of the teachers about Koramaz Valley sustainably by transferring the gains they have gained to their students in a practical way. In addition, it is thought that it will contribute to the protection and sustainable development of cultural heritage by increasing the awareness of the people of the seven neighborhoods around the valley through students. Data collection and analysis processes of the research continue. This study was supported by TÜBİTAK Scientist Support Department with the application number 1919B012101855 within the scope of the 2209-A University Students Research Projects Support Program.

Keywords: Koramaz valley, out-of-school education, UNESCO, cultural heritage

DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİ (1950-1960) EĞİTİM POLİTİKALARI VE BU POLİTİKALARIN ORTAÖĞRETİM TARİH DERS KİTAPLARINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Mehmet ARSLANTAŞ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

m.arslantas1071@gmail.com

Doç. Dr. Mehmet Suat BAL

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

suatbal@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Demokrat Parti Dönemi (1950-1960) eğitim uygulamalarını incelemek ve tarih eğitime ilişkin gelişmeleri değerlendirmektir. Demokrat Parti Dönemi, Türk siyasi tarihi içerisinde iktidara gelmesi ve iktidardan ayrılması açısından bir dönüm noktası sayılabilir. Bu araştırma geçmişteki bir durumun tespitine yönelik olduğu için tarama modeli kullanılmıştır. Bu amaçla 1950-1960 yılları arasında görev yapan Demokrat Parti hükümetlerinin programları, raporları, yönetmelikleri, döneme ilişkin kitaplar, makaleler, tezler ve dergiler incelenecektir. Araştırmanın problem durumu: Demokrat Parti Dönemi (1950-1960) eğitim politikaları ve bu politikaların ortaöğretim tarih ders kitaplarına etkisi nedir? Araştırmanın alt problemleri: 1. 1950-1960 dönemi lise tarih müfredatlarının içeriğinde yer alan konular nelerdir? 2. 1950-1960 dönemi lise tarih ders kitaplarının içeriğinde yer alan konular nelerdir? 3. Dönemin eğitim politikaları nasıl olmuş ve bu politikaların tarih ders kitaplarına yansıması nasıl olmuştur? 4. Ulusal ve uluslararası düşüncelerin tarih ders kitaplarına etkisi nasıl olmuştur?

Anahtar Kelimeler: Eğitim Tarihi, Tarih Eğitimi, Demokrat Parti Dönemi

**DEMOCRAT PARTY PERIOD (1950-1960) EDUCATIONAL POLICIES
AND INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF THESE POLICIES ON
SECONDARY SCHOOL HISTORY TEXTBOOKS**

Mehmet ARSLANTAŞ

Kahramanmaraş Sutcu Imam University
m.arslantas1071@gmail.com

Assoc. Dr. Mehmet Suat BAL

Kahramanmaraş Sutcu Imam University
suatbal@hotmail.com

ABSTRACT

The aim of this research is to examine the educational practices of the Democratic Party Period (1950-1960) and to evaluate the developments in history education. The Democratic Party Period can be considered a turning point in Turkish political history in terms of coming to power and leaving power. Since this research is aimed at determining a situation in the past, scanning model was used. For this purpose, the programs, reports, regulations, books, articles, theses and journals of the Democratic Party governments that served between 1950-1960 will be examined. The problem situation of the research: What are the educational policies of the Democratic Party Period (1950-1960) and what are the effects of these policies on secondary school history textbooks? Sub-problems of the research: 1. What are the subjects in the content of the 1950-1960 period high school history curricula? 2. What are the subjects in the content of the 1950-1960 period high school history textbooks? 3. How were the educational policies of the period and how were these policies reflected in the history textbooks? 4. How did national and international ideas affect history textbooks?

Keywords: Education History, History Education, Democratic Party Period

TARİH ÖĞRETMENLERİNİN TARİHSEL BİLİNÇ TİPLERİYLE ERMENİ İDDİALARI HAKKINDA BİLGİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ DÜZEYİ ANKARA VE ADANA İLİ ÖRNEĞİ

Serpil ASAR

MEB

serpilasar06@gmail.com

Prof. Dr. Nejla GÜNAY

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi

gunaynejla@gmail.com

ÖZET

Tarih eğitiminin en önemli amaçlarından biri bireylerde tarih bilincini kazandırmasıdır. Tarih bilinci kazanımı geçmişte yaşanmış olayların doğru olarak analiz edilebilmesi ile mümkündür. Yakın tarihimizin en önemli olaylarından olan I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin gerek İtilaf Devletleri'ne gerekse içinde yaşayan gayrimüslimlere karşı mücadelesinin anlaşılabilmesi o dönem şartlarının doğru olarak analiz edilebilmesi ile mümkündür. Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyılda Balkanlarda ortaya çıkan milliyetçi ayaklanmalardan etkilenecek devlete başkaldıran Ermenilere karşı aldığı tedbirler o dönemde dünyanın ve Osmanlı Devleti'nin durumu göz önüne alınarak değerlendirilmelidir. Bu çalışmada Tarih öğretmenlerinin Ermeni iddiaları hakkında bilgileri ile tarihsel bilinç tipleri arasındaki ilişki düzeyinin belirlenmesi amacıyla hazırlanan "Tarihsel Bilinç Tipleri Ölçeği" ve "Ermeni İddiaları Başarı Testi" uygulanmıştır. Çalışma Ankara ve Adana iliyle sınırlandırılmıştır. Çalışmada elde edilen veriler lisanlı SPSS 25 paket programı ile analiz edilmiştir. Gruplar arasındaki farklılıklar incelenirken t ve ANOVA testinden yararlanılmıştır. Değişkenler arası ilişki incelenirken normal dağılımdan gelmemeleri nedeniyle Pearson Korelasyon testi uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarih bilinci, Ermeni iddiaları, I. Dünya Savaşı

**THE LEVEL OF RELATIONSHIP BETWEEN HISTORY TEACHERS'
KNOWLEDGE OF HISTORICAL AWARENESS TYPES AND ARMENIAN
CLAIMS THE EXAMPLE OF ANKARA AND ADANA**

Serpil ASAR

MEB

serpilasar06@gmail.com

Prof. Dr. Nejla GÜNEY

Gazi University, Gazi Education Faculty

gunaynejla@gmail.com

ABSTRACT

One of the most important aims of history education is to raise the awareness of history in individuals. Gaining historical awareness is possible with the correct analysis of past events. Understanding the struggle of the Ottoman Empire against both the Allied Powers and the non-Muslims living in the First World War, which is one of the most important events of our recent history, is only possible with a correct analysis of the conditions of that period. Ottoman Empire in the XIX. The measures he took against the Armenians, who were influenced by the nationalist uprisings that emerged in the Balkans in the 19th century and rebelled against the state, should be evaluated by considering the situation of the world and the Ottoman Empire at that time. In this study, the "Historical Consciousness Types Scale" and the "Armenian Claims Achievement Test", which were prepared to determine the level of relationship between the knowledge of the history teachers about the Armenian claims and the types of historical consciousness, were applied. The study is limited to Ankara and Adana provinces. The data obtained in the study were analyzed with the licensed SPSS 25 package program. While examining the differences between the groups, t and ANOVA tests were used. Pearson Correlation test was applied when examining the relationship between the variables, since they did not come from a normal distribution.

Keywords: Historical consciousness, Armenian claims, World War I

SOSYAL BİLGİLER VE TARİH ÖĞRETMEN ADAYLARININ TAKİP ETTİKLERİ ÖNEMLİ/SAYGIN TARİHÇİLER VE ESERLERİYLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Dr. Hasan GÜNAL

Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi
Anabilim Dalı

gunalhasan@hotmail.com

Doç. Dr. Ramazan KAYA

Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Tarih Eğitimi
Anabilim Dalı

ramco@atauni.edu.tr

ÖZET

Tarihçiler için saygınlık; alanın çalışma şartlarının ağır olması, yıllarca sürebilecek bir emeğe ihtiyaç duyulması ve önemli bazı kişisel özellikler gerektirmesinden dolayı kolay edinebilecek bir paye değildir. Üstelik tarih alanının ideolojik bir boyutunun olması, toplumun farklı dünya görüşlerine sahip bütün kesimlerinden bu payeyi alabilmenin zorluğunu daha da arttırmaktadır. Bu araştırmada tarih ve sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Türkiye’de saygın gördükleri tarihçiler ve eserleriyle ilgili görüşleri ortaya konmak istenmiştir. Nitel bir anlayışla yürütülen araştırmanın verileri dört sorudan oluşan açık uçlu görüş formuyla toplanmış ve içerik analiziyle çözümlenmiştir. Araştırmanın katılımcıları 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Türkiye’nin batı ve doğusunda yer alan iki üniversitenin Sosyal Bilgiler ve Tarih Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören 82 öğretmen adaydır. Bulgular, katılımcıların alanda önemli bir bilgi birikimi ve uzmanlığa sahip olmaları ile objektif bir anlayış sergilemelerinden dolayı saygın tarihçiler olarak İlber Ortaylı ve Halil İncalcık isimleri üzerinde yoğunlaştıklarını ortaya koymaktadır. Katılımcılar, benzer sebeplerin yanı sıra önemli bir tanınırlığa sahip olmaları ve ilgi çekici bulmalarından dolayı en fazla eserini okudukları tarihçiler olarak da yine aynı isimleri belirtmişlerdir. Son olarak televizyon, internet ve sosyal medya gibi ortamlarda tarihçileri takip etmelerinin en önemli kriterleri olarak objektiflik ile keyif verici anlatımı ön plana çıkaran katılımcılar, söz konusu platformlarda önceliği İlber Ortaylı’ya vermişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Tarih öğretimi, öğretmen adayı, tarihçi, saygınlık.

SOCIAL STUDIES AND HISTORY TEACHER CANDIDATES' OPINIONS ABOUT IMPORTANT / PRESTIGIOUS HISTORIANS THEY FOLLOW AND THEIR WORKS

Dr. Hasan GÜNAL

Balıkesir University, Necatibey Faculty of Education, Department of Social
Studies Education

gunalhasan@hotmail.com

Doç. Dr. Ramazan Kaya

Atatürk University, Kazım Karabekir Faculty of Education, Department of
History Education

ramco@atauni.edu.tr

ABSTRACT

Prestige for historians; it is not an easily acquirable honor because the working conditions are hard, it requires years of effort and some important personal characteristics. Moreover, the fact that the field of history has an ideological dimension further increases the difficulty of obtaining this honor from all segments of society having different worldviews. In this study, it was aimed to reveal the views of history and social studies teacher candidates about the historians who they see prestigious in Turkey and their works. The data of the research conducted in a qualitative approach, were collected with an open-ended opinion form consisting of four questions and analyzed by content analysis. The participants of the research consist of 82 teacher candidates studying in the Social Studies and History Education Departments of two universities located in the west and east of Turkey in the 2021-2022 academic year. Findings obtained from the research reveal that the participants mostly indicated that the names of İlber Ortaylı and Halil İnalcık as prestigious historians, as they have significant knowledge and expertise in the field and exhibit an objective understanding. The participants also stated the same names as the historians whose works they read the most, due to similar reasons as well as having an important recognition and being interesting. Finally, the participants emphasized objectivity and enjoyable narration as the most important criterion for following historians in media such as television, internet and social media and gave priority to İlber Ortaylı on these platforms. **Keywords:** History teaching, teacher candidates, historian, prestige.

TARİH ÖĞRETMEN ADAYLARININ TARİH DERSİ ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİNİ KULLANDIKLARI DERS TASARIMLARI VE UYGULAMALARININ İNCELENMESİ

Doç. Dr. Mehmet Suat BAL

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

suatbal@hotmail.com

ÖZET

Özel öğretim yöntemleri dersinde tarih dersi özel öğretim yöntemleri, aday öğretmenlere öğretilmektedir. Aday öğretmenler uygulama okullarında girdikleri derslerde bu yöntemleri kullanmaktadırlar. Araştırmanın problem durumu: Tarih öğretmen adaylarının tarih dersi özel öğretim yöntemlerini kullandıkları ders tasarımları ve uygulamaları nelerdir? Araştırmanın amacı, tarih öğretmen adaylarının tarih dersi özel öğretim yöntemlerini kullandıkları ders tasarımları ve uygulamalarını incelenmektir. Bu araştırma aday tarih öğretmenlerinin bu yöntemler konusunda ne düşündükleri, bir ders için bir yöntem seçmeleri gerektiğinde hangi yöntemi neden seçecekleri ve okulda verdikleri derslerde hangi yöntemi nasıl kullandıklarını incelemeyi amaçlar. Araştırmanın yöntemi: Araştırmada tarama modeli kullanılacaktır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile incelenecek ve yazılacaktır. Veriler kod kategori tema başlıkları altında analiz edilecektir. Araştırma amaçları doğrultusunda yarı yapılandırılmış görüşme formu ile aday öğretmenlere beş adet soru sorulmuştur. Birinci soru şu şekildedir: “Malazgirt savaşını iki farklı yöntem ile derste anlatmanız gerekse hangi yöntemleri neden seçerdiniz bu yöntemlerin bu konuyu neden daha iyi yansıtacağını düşünüyorsunuz?”

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, Tarih Öğretmen Adayları, Özel Öğretim Yöntemleri

**THE TITLE OF THE PAPERS SHOULD BE WRITTEN IN THE CENTER OF
THE TIMES NEW ROMAN FONT AND 14 POINT SIZE LINE SPACING 1.0**

Assoc. Dr. Mehmet Suat BAL
Kahramanmaraş Sutcu Imam University
suatbal@hotmail.com

ABSTRACT

In the special teaching methods course, the history lesson special teaching methods are taught to the candidate teachers. Candidate teachers use these methods in the courses they attend in internship schools. The problem situation of the research: What are the course designs and applications that history teacher candidates use history lesson special teaching methods? The aim of the research is to examine the course designs and practices in which history teacher candidates use history course special teaching methods. This research aims to examine what prospective history teachers think about these methods, why they will choose a method when they need to choose a method for a lesson, and how they use which method in the lessons they teach at school. Research method: The survey model will be used in the research. The obtained data will be analyzed and written with descriptive analysis method. The data will be analyzed under code category theme headings. In line with the research purposes, five questions were asked to the candidate teachers with a semi-structured interview form. The first question is as follows: "If you had to explain the Battle of Manzikert in two different ways, which methods would you choose and why do you think these methods would better reflect this subject?"

Keywords: History Education, History Teacher Candidates, Special Teaching Methods

BASINA AKSEDEN YÖNÜYLE İKİNCİ MAARİF ŞURASI (15-21 ŞUBAT 1943) VE ALINAN KARARLARA DAİR DEĞERLENDİRMELER

Yüksek Lisans Öğrencisi Hayrunnisa ASLAN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

aslanhn44@gmail.com

ÖZET

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluşuyla birlikte toplum hayatının her alanında olduğu gibi eğitim ve kültür alanında da önemli atılımlar yapılmıştır. Eğitim işlerine verilen önem ve bunun planlı bir şekilde yürütülebilmesi için, Türk İstiklal Savaşı'nın sürdüğü dönemde bile bu husus ihmal edilmemiş, savaş dönemi ve sonrasında toplanan Heyeti İlmîyelerle eğitim konusunda önemli kararlar alınmıştır. Devam eden süreç içerisinde Türk eğitim politikalarını düzenleme yolunda gelenek haline gelen bu toplantılar 1933 yılında Maarif Şurası adını alarak yasalaşmış; Birinci Maarif Şurası 17-29 Temmuz 1939, İkinci Maarif Şurası da 15-21 Şubat 1943 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Bildirinin asıl konusunu teşkil edecek olan İkinci Maarif Şurası'dır. Maarif Vekili Hasan Ali Yücel'in başkanlığında ve devrin Başvekili Şükrü Saraçoğlu'nun nutuklarıyla açılan İkinci Maarif Şurası, II. Dünya Savaşı ve toplumsal buhranların sürdüğü ve Türkiye'nin de olumsuz yönde etkilendiği bu dönemde maarif alanında önemli konuları ele almıştır. Milli terbiye ve ahlak, Türk tarihi ve Türk dili şurada temel alınan konular olmuş, bu konular çeşitli komisyonlar kurulmak suretiyle görüşülmüştür. Bildiride, İkinci Maarif Şurası toplantılarında ele alınan konuların haber, yorum ve eleştirel yönde Türk basınına yansımalarının incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda Akşam Tan, Ulus gazeteleri, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi ve Ülkü Dergisi'nde çıkan yazılar başta olmak üzere ilgili akademik çalışmalar da betimsel analize tabi tutulmak suretiyle ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: İkinci Maarif Şurası, Türk ahlakı, Türk tarihi, Türk dili, Basın

**EVALUATIONS ABOUT THE SECOND EDUCATION COUNCIL (15-21
February 1943) AND THE DECISIONS TAKEN WITH THE ASPECT
REFLECTED IN THE PRESS**

Graduate Student Hayrunnisa ASLAN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

aslanhn44@gmail.com

ABSTRACT

With the establishment of Turkish Republic, the significant breakthroughs were made in educational and cultural areas as well as in all areas in social life. The importance given to educational works, and to carry out these works in a planned manner, this matter wasn't neglected even during Turkish Independence War, and the important decisions about education were taken with the Delegation of Science gathered during and after the war. In the ongoing process, these meetings which became a tradition for the regulation of Turkish educational policies were enacted in 1933 under the name of Education Council; and The First Education Council was held between 17-29 July 1939 and the Second Education Council was held between 15-21 February 1943. The primary subject of this paper is the Second Education Council. The Second Education Council which was opened by the presidency of Hasan Ali Yücel, the Deputy Council of Education, and with the speeches of Şükrü Saraçoğlu, the Chief Deputy of the time, handled the vital issues in the field of education in this period when the Second World War and social depressions continued, and Turkey was also negatively affected. National manners and ethics, Turkish history and Turkish language were the main subjects the meeting based on; and these subjects were discussed by means of forming various commissions. In the paper, it is aimed to examine the reflections of issues discussed in the Second Education Council meetings on the news, comments, and criticism in the Turkish press. Accordingly, related academic studies, particularly the articles published in Akşam, Tan, Ulus newspapers, Ankara University Journal of the Faculty of Language and History-Geography, and Ölkü Journal will be revealed by subjecting them to descriptive analysis.

Key Words: The Second Education Council, Turkish ethics, Turkish history, Turkish language, Press

H. G. WELLS'İN TARİHİN ANAHATLARI ADLI ESERİNDE TÜRK İMGESİ

Abdurrahman GÜLMEZ

Gazi Üniversitesi

agulmez81@gmail.com

ÖZET

Herbert George Wells, 21 Eylül 1866 tarihinde İngiltere'nin Bromley şehrinde doğmuştur. Edebiyatın neredeyse her dalında birçok eser yazmış özellikle toplumsal içerikli ve ileriye dönük öngörülerde bulunduğu bilimkurgu dalında yazdığı eserlerle bu alanın öncüleri arasında sayılmıştır. Wells'in kitaplarının bir kısmı film ve dizilere de uyarlanmıştır. Dört kez Nobel Edebiyat Ödülü'ne aday gösterilen Wells, 13 Ağustos 1946 tarihinde Londra'da ölmüştür. Wells, Mustafa Kemal Atatürk'ün Nutuk'ta bahsettiği Tarihın Anahatları adlı eseri nedeniyle Türkiye'de de ilgiyi üzerine çekmiştir. Eser, iki milyondan fazla satılmış ve birçok dile çevrilmiştir. Türkiye'de de devlet eliyle çevrilen ilk eser olma özelliğini taşımıştır. Türkiye'de "Cihan Tarihinin Umumi Hatları" adıyla ilk iki cildi 1927 yılında diğer üç cildi 1928 yılında beş cilt olarak basılan eserde, Türk tarihine önemli oranda yer verilmiştir. Eserde özellikle Hunlar, Selçuklu Devleti, Memlükler, Babürlüler ve Osmanlı Devleti hakkında ayrıntılı bilgiler verilmiştir. Bu çalışmamızda, Avrupa merkezci bir dünya tarihi anlayışı yerine bütün insanlığın tarihinin ele alınması gerektiğini belirten Wells'in, 1921 yılında İngilizce olarak yayınlanan Tarihın Anahatları adlı eserinde Türk imgesinin nasıl işlendiğinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır Araştırmamızda doküman analizi yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk İmgesi, Wells, Tarihın Anahatları

TURKISH IMAGE IN H. G. WELLS' OUTLINE OF HISTORY

Abdurrahman GÜLMEZ

Gazi Üniversitesi

agulmez81@gmail.com

ABSTRACT

Herbert George Wells was born on September 21, 1866 in Bromley, England. He has written many works in almost every branch of literature, and is considered among the pioneers of this field, especially with the works he wrote in the field of science fiction, in which he made social and forward-looking predictions. Some of Wells' books have also been adapted into movies and TV series. Wells, who was nominated for the Nobel Prize in Literature four times, died on 13 August 1946 in London. Wells also attracted attention in Turkey because of his work titled The Outlines of History, which Mustafa Kemal Atatürk mentioned in his Speech. The work has sold more than two million copies and has been translated into many languages. It has the distinction of being the first work translated by the state in Turkey. In the work, the first two volumes of which were published in 1927 and the other three volumes in 1928, as five volumes, under the name of "General Lines of the History of the World" in Turkey, Turkish history is given a significant place. In the work, detailed information is given about the Huns, the Seljuk State, the Mamluks, the Mughals and the Ottoman Empire. In this study, it is aimed to reveal how the Turkish image is processed in Wells's work named History Anahatları, which was published in English in 1921, by Wells, who stated that the history of all humanity should be addressed instead of a Eurocentric understanding of world history.

Keywords: Turkish Image, Wells, Outlines of History

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ DERSİNİN UZAKTAN EĞİTİM YOLUYLA VERİLMESİNE DAİR ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ: OSMANİYE ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Ümmügülsüm CANDEĞER

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü
gcandeger@gmail.com

Doç. Dr. Özlem ÇAKIR

Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim
Teknolojileri Eğitimi Bölümü
ocakir@ankara.edu.tr

ÖZET

Türkiye Cumhuriyeti Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi (T.C. AİİT) dersinin tarihi 1925 yılında yükseköğretim seviyesinde verilen İhtilaller Tarihi dersine kadar götürülebilmektedir. Dersin düzenli olarak okutulması ise 1933 yılında İstanbul Üniversitesinde İnkılap Tarihi Enstitüsü'nün kurulmasıyla başlamıştır. Sonraki yıllarda dersin adı ve verilmiş şekli değişmiştir. 6 Kasım 1981 tarih ve 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu uyarınca "Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi" adını alan ders üniversitelerin her biriminde zorunlu bir ders olarak yerini almıştır.

Bazı üniversitelerde yüz-yüze verilen ders bazı üniversitelerde ise uzaktan eğitim yoluyla verilmektedir. 2019 yılı Aralık ayı ortalarında Çin'in Wuhan kentinde ilk vakaların tespiti ile başlayan ve geçtiğimiz iki yıldır hala devam eden Covid-19 pandemisi ile bütün derslerin uzaktan eğitimle verildiği bir buçuk yıllık bir süreç yaşanmıştır. Ülkemizde normalleşme süreci öncesinde de olduğu gibi birçok üniversitede T.C. AİİT dersi uzaktan eğitim yoluyla verilmeye devam etmiştir. Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi'nde de ders uzaktan eğitim yoluyla verilmektedir.

Bu çalışmada 2021-2022 akademik yılında T.C. AİİT dersini alan öğrencilerin dersin uzaktan eğitim yoluyla verilmesine yönelik görüşleri araştırılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilere dersle ilgili final sınavı sırasında "Sizce üniversite öğrencisi olarak aldığınız bu dersin zorunlu bir ders olarak uzaktan eğitim yoluyla verilmesi faydalı olmakta mıdır?" sorusu yöneltilmiştir. Dersi alan 143 kişilik birinci gruptan 126 kişi bu soruyu cevaplarken 73 kişilik ikinci gruptan 56 kişi cevaplamıştır.

Elde edilen veriler olumlu ve olumsuz şeklinde gruplandırıldıktan sonra, olumlu olup ek bilgiler verenler ile olumsuz olup neden olumsuz olduğunu açıklayan öğrencilerin görüşleri sınıflandırılmıştır. Elde edilen örneklem verildiği bilgiler ışığında dersin daha etkili verilmesi için yapılabilecekler konusunda öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersi, Öğrenci görüşleri

**STUDENT OPINIONS ON TEACHING THE REPUBLIC OF TURKEY
ATATÜRK'S PRINCIPLES AND THE HISTORY OF REVOLUTIONARY
COURSE THROUGH DISTANCE EDUCATION: THE CASE OF
OSMANİYE**

Assoc. Prof. Dr. Ümmügülsüm CANDEĞER

Osmaniye Korkut Ata University, Faculty of Arts and Science, Department of
History

gcandeger@gmail.com

Assoc. Prof. Dr. Özlem ÇAKIR

Ankara University, Faculty of Education, Computer and Instructional
Technology Education

ocakir@ankara.edu.tr

ABSTRACT

The history of the Republic of Turkey Atatürk's Principles and Revolution History (T.R. AİİT) course can be traced back to the History of Revolutions course given at the higher education level in 1925. The regular teaching of the course started with the establishment of the Institute for the History of Revolution in Istanbul University in 1933. In the following years, the name of the course and the way it was given changed. In accordance with the Higher Education Law No. 2547 dated 6 November 1981, the course named "Atatürk's Principles and History of Revolution" took its place as a compulsory course in every unit of universities. In some universities, the course is given face-to-face, while in some universities it is given through distance education. With the Covid-19 pandemic, which started with the detection of the first cases in the city of Wuhan, China in mid-December 2019 and has been continuing for the past two years, there has been a one-and-a-half-year period in which all courses are taught via distance education. As before the normalization process in our country, T.R. The APHR course continued to be delivered via distance learning. At Osmaniye Korkut Ata University, the course is given via distance education. In this study, in the academic year 2021-2022, T.C. The opinions of the students who took the APHR course about giving the course via distance education were investigated. During the final exam, the students participating in the research were asked, "Do you think it would be beneficial to give this course, which you took as a university student, as a compulsory course through distance education?" question was posed. While 126 people from the first group of 143 people who took the course answered this question, 56 people from the second group of 73 people answered this question.

After the data obtained were grouped as positive and negative, the opinions of the students who were positive but gave additional information and the students who were negative and explained why they were negative were classified. In the light of the information given by the sample obtained, suggestions were made about what can be done to give the lesson more effectively.

Keywords: Distance education, Atatürk's Principles and Revolution History Lesson, Student opinions

ORTAÖĞRETİMLERDE UYGULANMAKTA OLAN TARİH KULÜBÜ ÇALIŞMALARININ GELİŞTİRİLMESİ İÇİN YAPILABİLECEK ETKİNLİKLER

Sibel AYKAN

Milli Eğitim Bakanlığı

tarihinkizisibel@gmail.com

ÖZET

Ortaöğretim kademesindeki okullarda yapılan tarih kulübü çalışmalarının öğrencinin ilgisini tarihe çekme, öğrenciler arasında tarih ve kültür konularına ilişkin bilgi ve belge paylaşımına öncülük etme, öğrenciler arasında tarih ve kültür konuları hakkında bilgilenme sağlanması gibi amaçlarla hazırlandığı görülmektedir. Tarih kulüplerinin tarihi öğrencinin günlük hayatına adapte etme, tarihi kendi döneminde değerlendirme becerisi kazandırma, tarihin kültürünün önemli bir parçası olduğunu gösterme gibi amaçlarla etkinlikler düzenlemesi kulüp çalışmalarını çok daha etkin hale getirecektir. Böylece sadece kulüp üyesi öğrencileri değil, bütün okul öğrencilerini kapsayacak etkinliklere de açık bir kulüp haline getirilebilecektir. Halihazırda uygulanan kulüp planları incelendiğinde yapılan çalışmalardaki tekerrürlerin kaldırılarak yeni etkinlik ve uygulamalarla daha fazla amaca uygun çalışır hale getirilmesi gerektiği görülmüştür. Bu bağlamda yapılacak çalışmalarla tarihe ilgisi olduğu için bu kulübü seçen öğrencinin tarihe ilgisini daha da arttırmak değil, tarihe farklı bakış açıları kazandırılması amaçlanacaktır. Bu çalışmada ortaöğretim kurumlarında uygulanan tarih kulübü çalışma planları incelenerek değerlendirme ve öneriler geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Kulübü, Etkinlikler, Bakış Açısı Geliştirme

ACTIVITIES THAT CAN BE DONE TO IMPROVE THE HISTORY CLUB STUDIES IN SECONDARY EDUCATION

Sibel AYKAN

Ministry Of National Education

tarihinkizisibel@gmail.com

ABSTRACT

It is seen that the history club activities in secondary education schools are prepared with the aims of attracting the attention of the students to history, leading the sharing of information and documents on history and culture among the students, and providing information about history and culture among the students. It will make club work much more effective if history clubs organize activities for the purposes of adapting history to the daily life of the student, to gain the ability to evaluate history in its own period, to show that history is an important part of its culture. Thus, it can be turned into a club open to activities that will not only include club member students but also all school students. When the currently implemented club plans were examined, it was seen that the repetitions in the studies should be removed and made more functional with new activities and applications. The studies to be carried out in this context will not aim to increase the interest of the student who chose this club because of its interest in history, but to gain different perspectives on history. In this study, the history club study plans applied in secondary education institutions will be examined and evaluation and suggestions will be developed.

Keywords: History Club, Events, Perspective Building

BİR GÖSTERGEBİLİM ÇALIŞMA ÖRNEĞİ: ÜÇ FARKLI GÖSTERGEBİLİM YÖNTEMİYLE TARİH DERS KİTAPLARINI YENİDEN OKUMAK

Arş. Gör. Dr. Hamide KILIÇ

Celal Bayar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi

hamide.kilic@cbu.edu.tr

Arş. Gör. Dr. Meril NAKTAN

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Fransız Dili Eğitimi

meril.naktan@iuc.edu.tr

ÖZET

Günümüzde göstergebilimin (sémiotique) tasarım, mimarlık, edebiyat, sanat, dilbilim gibi birçok alanda yer bulması disiplinlerarası bir bilim dalı olarak kabul görmesini sağlamıştır. Göstergebilim göstergeler (dil dışı ve dilsel göstergeler) yardımıyla anlamlandırmayı oluşturmaktadır. Göstergebilimin eğitim alanında kullanabileceği en önemli malzeme ders kitaplarıdır. Ders kitapları günümüzde önemini korumaya devam etmekte ve birçok ülkede de çocukların yaşamlarında ulaşabildikleri ilk kitap olma özelliğini taşımaktadır. Tarih eğitiminde en önemli kaynaklardan biri olan ders kitapları tarih öğretim programları çerçevesinde hazırlanmaktadır. Alanla ilgili yapılan çalışmalarda ders kitapları inceleme meselesi ya görseller üzerinden ya da konu ve temalar bağlamında çalışmalar göze çarpmaktadır. Bu çalışmada, göstergebilimin büyük isimlerinden Greimas, Fontanille ve Bertrand'ın yöntemlerinden yararlanarak üç farklı ekol ile göstergebilim çerçevesinde ders kitabı incelemesinde adım adım göstergebilim gösterilecektir. Bu amaçla Fransa ve Türkiye lise 9. ve 10 sınıf güncel ders kitaplarında benzer konuları üzerinden incelemeler yapılacaktır. Araştırmanın temel amacı "Göstergebilimin farklı ekolleri ile aynı sonuçlara ulaşmak mümkün müdür?" ekseninde metodolojik bir çalışmaya örnek sunmaktır. Bu sayede, üç farklı göstergebilim üzerinden ortak yapılar belirlenecektir. Ayrıca tarih ders kitaplarından faydalanarak anlamlandırma olgusu üzerinden farklı bir düşünme boyutu kazandırılmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Göstergebilim, Ders kitabı, Tarih eğitimi, Anlamlandırma

AN EXAMPLE OF SEMIOTICS STUDY: RE-READING HISTORY TEXTBOOKS WITH THREE DIFFERENT METHODS OF SEMIOTICS

Rsch. Ast. Dr. Hamide KILIÇ

Celal Bayar University, Faculty of Education, Social Studies Education
hamide.kilic@cbu.edu.tr

Rsch. Ast. Dr. Meril NAKTAN

İstanbul University-Cerrahpaşa, Hasan Ali Yücel Faculty of Education,
French Language Teaching
meril.naktan@iuc.edu.tr

ABSTRACT

The fact that semiotics has a place in many fields such as design, architecture, literature, art, linguistics, has made it accepted as an interdisciplinary science. Semiotics creates meaning with the help of signs (non-linguistic and linguistic). The most important material that semiotics can use in the field of education is textbooks. Textbooks continue to maintain their importance today, and in many countries, they are the first book that children can reach in their lives. Textbooks, which are one of the most important resources in history education, are prepared within the framework of curriculums. In the studies on the history education field, the issue of examining textbooks either through visuals or in the context of subjects and themes stands out. In this study, using the methods of Greimas, Fontanille and Bertrand, who are the great names of semiotics, it will be shown step by step in a textbook review within the framework of semiotics with three different methods. For this purpose, examinations will be made on similar subjects in the 9th and 10th grade textbooks of high schools in France and Turkey. The main aim of the study "Is it possible to reach the same results with different methods of semiotics?" is to present an example of a methodological study on the axis. In this way, common structures will be determined through three different semiotics methods. In addition, a different dimension of thinking will be gained through the concept of making sense by making use of history textbooks.

Keywords: Semiotics, Textbook, History education, Interpretation

USING VISUALIZATION IN TEACHING THE HISTORY OF AZERBAIJAN IN SECONDARY SCHOOLS

Aghayeva GULARE

Institute of Education of the Republic of Azerbaijan

tarana_nur@yahoo.com.tr

ABSTRACT

After the Republic of Azerbaijan gained independence, the traditional education system that developed in the Soviet period in the country was replaced by an education system that meets the modern requirements of the world education system. One of the important strategic directions of state policy is the development of the education system. For many years, especially during the Soviet period, there were problems in the study of our glorious history, which is being falsified with great efforts not only in general education schools, but also in a broader sense. During the period of independence, efforts were made to correct these distortions at the academic level, and major reforms were introduced at the state level. Lessons of "History of Azerbaijan" are taught in secondary schools, starting from the 5th grade. When teaching the course "History of Azerbaijan" in secondary schools, the task of teachers is not only to inform students theoretically. In teaching "History of Azerbaijan", history teachers should skillfully use visual aids, and visual objects should be used in accordance with modern technologies and current requirements. Visuality refers to a structure based on visual perception not only of words, but also of specific objects directly perceived by the student. Visualization in education means illustrato, visual description, enlightenment in Latin. Demonstrating devices, models, educational films, drawings and photographs, and other teaching aids in the classroom is a special resource that allows students to visually master the subject. The visualization method is an important factor in studying the history of the native land. Because the teaching of Azerbaijan history forms students' national self-consciousness, scientific consciousness, feelings of patriotism, therefore, what affects the thoughts of students is that they see and not what they hear. For example, building a lesson through a story about the Karabakh war, as well as showing the atrocities committed by the enemy, and inhuman events based on visual objects, appeals to the consciousness, feelings and national feelings of students.

It is needed the correct use of visual aids, familiarization with archaeological excavations on the spot, organization of lessons in war-torn areas, adequate use of technical aids to familiarize students with the glorious pages of our history and the previously distorted truth about our great historical heroes.

Keywords: Visualization, History Education, Secondary Schools, Azerbaijan

OSMANLI MODERNLEŞME DÖNEMİ EĞİTİMİ İÇİN ARAŞTIRMA KAYNAKLARI

Doç. Dr. Selçuk Akşin SOMEL

Sabancı Üniversitesi

somel@sabanciuniv.edu.tr

ÖZET

Bu tebliğde II. Mahmud'un son dönemlerinden başlayarak Osmanlı Devleti'nin sona ermesine değin gerek devlet gerekse hususi ve gayrı Müslim eğitim modernleşmesinin araştırılmasında gerekli olan başlıca arşiv ve matbu kaynaklar ele alınacaktır. Öncelikle Osmanlı İmparatorluğu'nun bir çok dinli ve çok etnili imparatorluk olduğu gerçeğini belirtmek gerekiyor. Özellikle on dokuzuncu yüzyıl boyunca Osmanlı İmparatorluğu dünya pazarlarına entegre olma sürecini yaşamıştır. Bunun yanısıra Şark Meselesi dolayısıyla Osmanlı Devleti uluslararası diplomasinin bir parçası haline gelmişti. 1856'da ilan edilen Islahat Fermanı ile birlikte Müslim-gayrı Müslim eşitliği ilkesi ilan edilmiştir. Bundan böyle cemaatlerin birer kompartıman halinde kendi içlerine kapalı yaşamaları olanaksız hale gelmiş ve tüm Osmanlı vatandaşları için genel eğitim zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Her ne kadar 1857 ve 1869 reformlarıyla birbirinden farklı cemaat eğitim ağıları tek bir kurumsal ve yasal bir çerçevede entegre edilmeye çalışıldıysa bile Müslim, Rum, Ermeni, Yahudi, Katolik, Protestan, Bulgar cemaat okulları bağımsız kurumsal varlıklarını sürdürmüşlerdir. Bildirideki ana vurgu günümüzün ulus-devlet mantığından yola çıkarak Osmanlı eğitimine tek boyutlu olarak bakamayacağımız ve kaynaklara çok boyutlu olarak yaklaşmamız gereği üzerinde olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Modernleşme Dönemi, Eğitim, Araştırma Kaynakları

RESEARCH SOURCES CONCERNING EDUCATION DURING OTTOMAN REFORM ERA

Assoc. Prof. Dr. Selçuk Akşin SOMEL

Sabancı University

somel@sabanciuniv.edu.tr

ABSTRACT

This paper aims to discuss main archival and printed sources related to educational modernization of government, private and non-Muslim schools from the later years of Mahmud II's reign until the demise of the Ottoman Empire. It has to be underlined that the Ottoman Empire was a multi-religious and multi-ethnic body. It experienced during the nineteenth century a process of integration into the world markets, while becoming a part of international diplomacy not least due to the Eastern Question. The Reform Edict of 1856 declared equality of Muslims and non-Muslims before the law. This development rendered the hitherto compartmentalized existences of religious communities obsolete and required the foundation of an educational system addressing all Ottoman citizens. Though the reforms of 1857 and 1869 aimed at integrating different community school networks into a single institutional and legal framework, Muslim, Greek, Armenian, Jewish, Catholic, Protestant and Bulgarian community schools nevertheless preserved their existence as separate bodies. The main thesis of this paper contains criticism toward a one-dimensional approach toward Ottoman education based on nation-state logic and proposes to understand primary sources from a multi-dimensional perspective.

Keywords: Ottoman, Modernization Period, Education, Research
Resources

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN MÜLTECİ KAVRAMINA YÖNELİK ZİHİNSEL YAPILARININ İNCELENMESİ

Prof. Dr. Turhan ÇETİN

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi

turhan@gazi.edu.tr

Dr. Ümit YEL

umtyel@gmail.com

ÖZET

Bu araştırma kelime ilişkilendirme testi (KİT) aracılığıyla ortaokul öğrencilerinin mülteci anahtar kavramına yönelik bilişsel yapılarını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırma için hazırlanan kelime ilişkilendirme testi kullanılmıştır. Öğrencilerden kendilerine verilen süre içerisinde mülteci anahtar kavramı hakkında akıllarına gelen ilk kelimeleri kelime ilişkilendirme testine yazmaları istenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu maksimum çeşitlilik örnekleme ile seçilmiş, 2021- 2022 eğitim öğretim yılında Gaziantep ve Artvin illerinde öğrenim gören 316 ortaokul öğrenci oluşturmuştur. Bu öğrencilerin 128'i Gaziantep, 188'i Artvin ilinden olup; 94'ü 6.sınıf, 112'si 7. sınıf ve 110'u 8. sınıftır. Araştırma sonucunda mülteci kavramına ilişkin elde edilen sözcükler tablolaştırılarak ayrıntılı olarak incelenmiş, tekrarlanan sözcükler dikkate alınarak belirlenen kesme noktaları doğrultusunda kavram ağları oluşturulmuştur. Araştırmada ortaokul öğrencileri tarafından mülteci kavramına yönelik 259 farklı sözcük üretilmiştir. Bu sözcükler içinde en çok tekrar edilen sözcük "*göç*" (f=83) olmuştur. Analize dahil edilen kelimeler içinde en çok tekrar edilen kelime olmuştur. Bu sözcüğü takip eden ve çokça tekrarlanan diğer kelimeler "*sığınmacı*" (f=79) ve "*Suriyeli*" (f=77) olmuştur. Öğrenciler tarafından mülteci kavramına yönelik üretilen kelimelere ve frekanslarına bakıldığında özellikle mülteciyi tanımlayan kelimelerin ön plana çıktığı görülmüştür. Ayrıca uygulama bölgeleri ve sınıf düzeyleri arasında yapılan karşılaştırmada nitelik ve nicelik açısından bazı farklılıkların olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mülteci, kelime ilişkilendirme testi, zihinsel yapı, bilişsel yapı.

EXAMINATION OF MENTAL STRUCTURE OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS REGARDING THE REFUGEE CONCEPT

Prof. Dr. Turhan ÇETİN

Gazi University, Gazi Education Faculty

turhan@gazi.edu.tr

Dr. Ümit YEL

umtyel@gmail.com

ABSTRACT

This research was carried out in order to reveal the cognitive structures of secondary school students towards the refugee key concept by means of the word association test (KIT). The research was carried out in the scanning model. The word association test prepared for the research was used as a data collection tool. Students were asked to write the first words that came to mind about the refugee keyword in the word association test within the time given to them. The study group of the research consisted of 316 secondary school students studying in Gaziantep and Artvin provinces in the 2021-2022 academic year, selected by maximum diversity sampling. 128 of these students are from Gaziantep and 188 from Artvin; 94 of them are 6th grade, 112 7th grade and 110 8th grade. As a result of the research, the words related to the concept of refugee were examined in detail by tabulating, and conceptual networks were created in line with the cut points determined by considering the repeated words. In the research, 259 different words for the concept of refugee were produced by secondary school students. The most repeated word among these words was "migration" (f=83). It was the most repeated word among the words included in the analysis. Other words that followed this word and were repeated many times were "refugee" (f=79) and "Syrian" (f=77). When the words produced by the students for the concept of refugee and their frequencies are examined, it is seen that the words that define the refugee come to the fore. In addition, it has been determined that there are some differences in terms of quality and quantity in the comparison made between the application regions and class levels.

Keywords: Refugee, word association test, mental structure, cognitive structure.

ORTAÖĞRETİM DOKUZUNCU SINIF TARİH DERS KİTAPLARINDA TARİH METODOLOJİSİ ÖĞRETİMİNİN İNCELENMESİ

Mehmet Emin KAYMAKCI

Prof. Dr. Saime İnal Savi Sosyal Bilimler Lisesi

meminkaymakci37@gmail.com

ÖZET

Kısa ve öz tanımıyla tarih, geçmişİ anlama, öğrenme ve öğretme sanatı olarak tanımlanabilir. Tarihsel durumlar ve kanıtlar arasında ilişki kurabilen, bunu yaparken de tarihin tanımındaki olgulardan faydalanan kişiye tarihçi denir. Tarih metodolojisi ise tarihçilerin, tarihsel içerik taşıyan kaynakları inceleyip yorumlarken ve yazıya geçirirken kullandıkları yöntemler dizisi olarak ifade edilebilir. Dolayısıyla tarih metodolojisi; tarihin konusu, gerekliliği, tarihçilik anlayışları, tarihi eserlerin yazılış tarzları, tarihe yardımcı bilim dalları ve kaynakların tasnifi gibi bazı unsurları içermektedir. Bilindiği gibi tarih metodolojisinin ortaöğretim öğrencilerine kazandırılmaya başlaması Ortaöğretim 9. Sınıf Tarih Dersi ilk ünitesi olan “Tarih ve Zaman” ile gerçekleşmektedir. Bu araştırmanın amacı Ortaöğretim 9. Sınıf Tarih ders kitaplarında tarih metodolojisi konularının öğretimini incelemektir. Nitel anlayışın benimsendiği araştırmada doküman analizi kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağını 2021-2022 eğitim-öğretim yılında okutulan Ortaöğretim 9. Sınıf Tarih ders kitaplarında yer alan “Tarih ve Zaman” ünitesi oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında “Ders Kitabı İnceleme Formu” kullanılmıştır. Toplanan veriler betimsel analiz yardımıyla çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda Ortaöğretim 9. Sınıf Tarih ders kitaplarında tarih metodolojisine yönelik konulara yeterince yer verilmediği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarih metodolojisi, Tarih öğretimi, Ders kitabı, Ortaöğretim

EXAMINATION OF TEACHING HISTORY METHODOLOGY IN SECONDARY SCHOOL 9TH GRADE HISTORY TEXTBOOKS

Mehmet Emin KAYMAKCI

Prof. Dr. Saime İnal Savi Social Sciences High School

meminkaymakci37@gmail.com

ABSTRACT

With its short and concise definition, history can be defined as the art of understanding, learning and teaching the past. The historian is a person who can link with historical situations and evidence, while using the facts in the definition of history. The history methodology can be expressed as a chain of methods, used by historians when examining, interpreting and writing historical sources. Therefore, history methodology includes some elements such as the subject of history, its necessity, historiographical styles, the writing styles of historical works, auxiliary (or ancillary) sciences of history and the classification of historical sources. As it is well-known, the starting point of teaching historical methodology for students in secondary schools begins with the first unit of the 9th Grade History course, "History and Time". The aim of this study is to examine the teaching of history methodology in the Secondary School 9th Grade History course. In the study, document analysis, one of the methods of qualitative inquiry, was used. The data source of the study consists of Secondary School 9thGrade History textbooks, taught in the 2021-2022 academic year. "Textbook Review Form" was used to collect the data and they were analyzed with descriptive analysis. As a result of the research, it has been revealed that the subjects related to history methodology are not sufficiently included in the Secondary School 9thGrade History textbooks.

Keywords: History methodology, History teaching, Textbook, Secondary education

OSMANLI DEVLETİ'NİN SON DÖNEMİNDEN CUMHURİYET'İN İLK YILLARINA TÜRKİYE'DE MÜZİK EĞİTİMİ

Doç. Dr. Derya Çini ŞİMŞEK

Başkent Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü
dsimsek@baskent.edu.tr

ÖZET

Tarihi dolayısıyla Türkler, geçmişte çok sayıda kültürle yakın ilişki içerisinde oldular. Bu kültürel ilişkilerin sonuçları doğal olarak müzik alanına da yansıdı. Osmanlı Devleti döneminde; Mehterhane, Enderun, Mevlevîhane, Muzıka-yı Hümayûn; Dârüelhan gibi müzik eğitime hizmet etmiş kurumlar bulunmaktaydı. 1826'da Yeniçeri Ocağı ile ömrü son bulan Mehterhane'nin ardından yeni kurulan orkestra, Avrupa'daki askeri bandolara benzer türde kurulmuş bir bando görünümündeydi. Cumhuriyet ilan edildiğinde Türkiye'de yalnızca iki önemli müzik kurumu bulunmaktaydı; Mızıka-i Hümayun ve Darüelhan. 1917 yılında kurulmuş olan Darüelhan, Türk ve Batı müziğinin birlikte yürütüldüğü ülkemizdeki tek müzik eğitimi kurumuydu ve 1923-1924 ders yılından başlayarak piyano, şan ve orkestra bulunan bütün aletler Darü'l Elhân'da öğretilmiş, musiki tarihi, musiki nazariyeti, armoni, kontrpuvan, orkestrasyon, kompozisyon, koro ve birlikte çalma dersleri okutulmuştur. Bu yıllarda Darü'l Elhân'da, garp musikisi şubesi açılmış ve 1926 tarihinde de İstanbul Belediyesine bağlı bir belediye sanat ve öğretim kurumu olmuştur. Musiki Muallim Mektebi ise 1924'te Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun yürürlüğe girmesi ile 1 Kasım 1924 tarihinde orta dereceli okullara müzik öğretmeni yetiştirmek üzere, Maarif Vekâlet'ine bağlı olarak kurulmuş ve 1 Kasım 1936 tarihinde de mektep Ankara Devlet Konservatuarı'na dönüştürülmüştür. Çalışmada, Osmanlı Devleti'nin son döneminden Cumhuriyet'in ilk yıllarına Türkiye'de müzik eğitiminin serüveni, dönemin şartları esas alınarak ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Müzik, Cumhuriyet, Darüelhan, Konservatuar

MUSIC EDUCATION IN TURKEY FROM THE LAST PERIOD OF THE OTTOMAN STATE TO THE FIRST YEARS OF THE REPUBLIC

Assoc. Prof. Dr. Derya ÇİNİ ŞİMŞEK

Baskent University, Faculty of Communication, Department of Radio,
Television and Cinema dsimsek@baskent.edu.tr

ABSTRACT

Due to its history, Turks have been in close contact with many cultures in the past. The results of these cultural relations naturally reflected on the field of music. During the Ottoman Empire; Mehterhane, Enderun, Mevlevihane, Muzika-yi Hümayun; There were institutions such as Dârülelhan that served music education. After the Mehterhane, which came to an end with the Janissary Corps in 1826, the newly established orchestra had the appearance of a band similar to the military bands in Europe. When the Republic was proclaimed, there were only two important music institutions in Turkey; Mızıka-i Hümayun and Darülelhan. Darülelhan, which was established in 1917, was the only music education institution in our country where Turkish and Western music were conducted together, and starting from the 1923-1924 academic year, all instruments with piano, voice and orchestra were taught in Darü'l Elhan. orchestration, composition, choir and playing together lessons were taught. In these years, a western music branch was opened in Darü'l Elhân and in 1926 it became a municipal art and education institution affiliated to the Istanbul Municipality. Music Teachers' School, on the other hand, was established in 1924 under the Ministry of Education in order to train music teachers for secondary schools with the enactment of the Law of Unification of Education in 1924, and on November 1, 1936, the school was transformed into the Ankara State Conservatory. In the study, the adventure of music education in Turkey from the last period of the Ottoman Empire to the first years of the Republic will be presented based on the conditions of the period.

Keywords: Education, Music, Republic, Darülelhan, Conservatory

TEK PARTİLİ DÖNEMDEN ÇOK PARTİLİ DÖNEME YAYGIN EĞİTİM KURUMLARINDA MÜZİK EĞİTİMİ

Doç. Dr. Derya ÇİNİ ŞİMŞEK

Başkent Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü
dsimsek@baskent.edu.tr

ÖZET

Cumhuriyetin ilk yıllarında sanat ve müzik yeni kültürel değerlerin yaygınlaştırılmasında önemli bir araç olarak görülmüş, 1932 yılında itibaren hem şehirlerde hem de yerelde kurulan Halkevleri ve 1940 yılında açılmaya başlayan Halkodaları gerçekleştirilmeye çalışılan müzik inkılabının resmi uygulayıcısı konumunda yapılmıştır. Halkın düşünce ve bilgisini yükselterek, özellikle gençliği memleket ve millet işlerine yararlı olacak bilimsel ve sosyal etkinliklere alıştırıp hazırlamak amacıyla Atatürk döneminde açılan Halkevlerinin sayısı 1946 tarihine gelindiğinde 45, Halkodalarının sayısı ise 406'yı bulmuştur. Halkevleri bünyesinde açılmış bulunan Güzel Sanatlar Şubesinde; kurulan müzik kolu içerisinde yapılan çalışmalar, batı müziğinin uyarlanması ve halka öğretilmesi ile Türk Halk Müziğinin, Batı Enstrümanları kullanılarak sergilenmesi (askerlik, kahramanlık, şarkıları ve ulusal marşlar) biçiminde gerçekleştirilmekteydi. Halkodalarında da belli günlerde, halk türküleri söylenip, saz şairleri varsa onlar dinletilirdi. Tek partili dönemden çok partili döneme geçene kadar dönemin yaygın eğitim kurumlarından; Halkevleri ve Halkodalarında gerçekleştirilen çalışmalar toplumu halkevlerine çekebilmiş, halkta batı müzik zevkinin uyanmasında etkin rol oynamış, yerel ve yöresel araştırma ve derleme faaliyetlerine devam ettirilerek Ankara'daki müzik inkılabının kuramcılarına taşrayla ilgili bilgi akışı sağlanmıştır. Çalışmada, Tek partili dönemden çok partili döneme yaygın eğitim kurumlarında müzik eğitimi serüveni, dönemin şartları esas alınarak ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Cumhuriyet, Tek Parti, Çok Parti, Eğitim

MUSIC EDUCATION IN NON-FORMAL EDUCATION INSTITUTIONS FROM THE SINGLE-PARTY PERIOD TO THE MULTI-PARTY PERIOD

Assoc. Prof. Dr. Derya ÇİNİ ŞİMŞEK

Baskent University, Faculty of Communication, Department of Radio,
Television and Cinema dsimsek@baskent.edu.tr

ABSTRACT

In the first years of the Republic, art and music were seen as an important tool in the dissemination of new cultural values, and the People's Houses established both in the cities and locally as of 1932, and the People's Rooms, which started to be opened in 1940, were structured as the official implementers of the music revolution that was tried to be realized. The number of Community Centers opened during the Atatürk period reached 45, and the number of People's Rooms reached 406 in 1946, in order to raise the thoughts and knowledge of the people, especially to accustom and prepare the youth for scientific and social activities that will be beneficial for the affairs of the country and the nation. In the Fine Arts Branch opened within the Community Centers; The studies carried out within the established music branch were carried out in the form of adapting western music and teaching it to the public, and exhibiting Turkish Folk Music using Western Instruments (military service, heroism, songs and national anthems). On certain days in the public rooms, folk songs were sung, and if there were saz poets, they were played. From the non-formal education institutions of the period until the transition from the single-party period to the multi-party period; The works carried out in the Community Centers and People's Rooms were able to attract the society to the community centers, played an active role in the awakening of the western music taste in the people, and continued local and regional research and compilation activities, providing the theorists of the musical revolution in Ankara with information about the countryside.

Keywords: Music, Republic, Single Party, Multi-Party, Education

OSMANLI'DA KADIN MUALLİM YETİŞTİRMEK MESELESİNİN ADANA'YA YANSIMASI: ADANA DARÜLMUALLİMAT (1913-1918)

Doç. Dr. Ayşe YANARDAĞ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

yanardag2006@mail.com

ÖZET

Osmanlı Devleti 19. yüzyılda dağılmaya başladığında devleti kurtarmak için askeri alan dışında ıslahatlara başlamıştır. Avrupa'da gelişen bilim ve teknoloji karşısında geri kaldığını idrak eden Osmanlı Tanzimat döneminden itibaren hemen her alanda yeniliklere yönelmiştir. Bu bağlamda geleneksel eğitim kurumlarının yanında Avrupa bilim ve tekniğini öğretecek okullar açmıştır. Medrese anlayış ve sistemi dışında mektep adını verdiği yeni okullar için erkek ve kadın muallim yetiştirmek üzere Darülmuallimin ve Darülmuallimat açmıştır. Osmanlı'da genel anlamda devleti kurtarmanın yolu olarak görülen eğitim, kadın eğitimi meselesini ortaya çıkarmıştır. Avrupa'da ise aydınlanmanın getirdiği toplumsal, siyasal, dinsel, hukuksal, kültürel değişim; kadın özgürlüğü, eşitliği, eğitimi meselelerini ortaya çıkarmıştır. İlk kez 1859 yılında kız çocuklarının sıbyan üstü gidebileceği rüştiye mekteplerini açmıştır. Ancak bu mekteplerde kız çocuklarına eğitim verecek kadın öğretmen henüz yoktur. Kadın öğretmen yetiştirecek Darülmuallimat'ın açılması ve yasal düzenlemeye kavuşması daha sonraki yıllarda gerçekleşmiştir. Kadın eğitimi ilk kez 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile yasal düzenlemeye kavuşmuştur. Bu bağlamda ilk Darülmuallimat İstanbul'da açılmıştır. Taşrada darülmuallimatların açılması ancak II. Meşrutiyet döneminde gerçekleşmiştir. Taşrada ilk kez 1913 yılında Adana Darülmuallimat'ı açılmıştır. Çalışmanın konusunu oluşturan Adana Darülmuallimat'ının açılması ve geçirdiği süreç incelenmiştir. Çalışmada arşiv belgeleri ve çeşitli telif eserler kullanılmış olup tarihsel bir bakışla incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, kadın eğitimi, kadın öğretmen, Adana darülmuallimat

**THE REFLECTION OF THE ISSUE OF EDUCATING WOMEN TEACHERS
IN THE OTTOMAN EMPIRE TO ADANA: ADANA DARÜLMUALLİMAT
(1913-1918)**

Doç. Dr. Ayşe YANARDAĞ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

yanardag2006@mail.com

ABSTRACT

When the Ottoman Empire began to collapse in the 19th century, it started reforms outside the military field to save the state. Understanding that it was behind in the face of science and technology developing in Europe, the Ottoman Empire turned to innovations in almost every field since the Tanzimat period. In this context, besides traditional educational institutions, schools have been opened to teach European science and technique. Apart from the madrasah understanding and system, Darülmualimin and Darülmualimat were opened in order to train male and female teachers for the new schools, which they called “mektep”. Education, which was generally seen as the way to save the state in the Ottoman Empire, revealed the issue of women's education. In Europe, the social, political, religious, legal and cultural change brought about by the enlightenment revealed the issues of women's freedom, equality and education. For the first time, in 1859, secondary schools were opened where girls could go to primary school. However, there are no female teachers to teach girls in these schools yet. The opening of the Darülmualimat, which will train women teachers, and its legal regulation took place in the following years. For the first time, women's education was legalized with the 1869 Public Education Regulations. In this context, the first Darülmualimat was opened in Istanbul. The opening of darülmualimats in the provinces only took place during the Second Constitutional Period. Adana Darülmualimat was opened for the first time in the province in 1913. The opening of Adana Darülmualimat, which is the subject of the study, and the process it went through were examined. In the study, archival documents and various copyrighted works were used and examined from a historical perspective.

Keywords: Education, women's education, women teachers, Adana darülmualimat

DENİS DİDEROT'UN TALİM VE TERBİYEYE DAİR FİKİRLERİNİN OSMANLIDA BİLİNİR OLMASI

Prof. Dr. Nebahat GÖÇERİ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

nebahatgoceri@yahoo.com

ÖZET

Fransız Aydınlanma Düşüncesinin en önemli isimlerinden birisi ve Ansiklopedi'nin yazarlarından birisi olan Denis Diderot'un (1713-1784) 30'dan fazla eseri vardır. Bunlardan üç tanesi eğitim-öğretime dairdir. Diderot'un fikirlerinin Osmanlı ülkesinde ne zamandan beri bilinir olduğunu tam olarak belirlemek mümkün değildir. Bununla birlikte onun talim ve terbiyeye dair fikirlerinin küçük bir özeti İbn Kamil Abdurrahman isimli bir mütercim tarafından özetlenerek Türkçeye kazandırılmıştır. Diderot'un eğitime dair fikirleri 1896'da Asır Kütüphanesi Külliyyatından olmak üzere "Talim ve Terbiye" adıyla ve Maarif Nezareti'nin ruhsatıyla İstanbul'da basılmıştır. 15 sayfadan olan bu eser Diderot'un eğitime dair fikirlerinin özetidir.

Osmanlı Avrupa eğitim anlayışını Tanzimat'tan beri takip etmiştir. 1890'lı yıllarda Avrupa'da yeni eğitim akımları ortaya çıkmaya başlamıştır. Osmanlı bu gelişmeleri de izlemiştir. Çeşitli dergi ve gazetelerde Avrupa'da çıkan eğitimsel fikirler okuyuculara ulaştırılmıştır. Bu bildirinin konusu onlardan birisidir. Diderot eğitim-öğretim işleriyle de uğraşan önemli bir isimdir. Kitapçıkta Fransız felsefecilerinin en önemlilerinden birisi olarak tanıtılan Denis Diderot'un talim ve terbiyeye dair "bakış açısı" hakkında bilgi verilmiştir. Bu bildirinin konusu Diderot'un talim ve terbiyeye görüşlerinin bir özetidir. Bu kitapçık Diderot'un fikirlerini Osmanlı okuyucusuna aktarmıştır.

Anahtar Kelimeler: Denis diderot, ibn kamil abdurrahman, aydınlanma, pedagoji tarihi, osmanlıda eğitim-öğretim.

RECOGNIZING DENIS DIDEROT'S IDEAS ON EDUCATION AND EDUCATION IN THE OTTOMAN

Prof. Dr. Nebahat GÖÇERİ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

nebahatgoceri@yahoo.com

ABSTRACT

Denis Diderot (1713-1784), one of the most important figures of French Enlightenment Thought and one of the authors of the Encyclopedia, has more than 30 works. Three of them are about education and training. It is not possible to determine exactly how long Diderot's ideas were known in the Ottoman country. However, a small summary of his ideas on education and training was summarized and translated into Turkish by a translator named İbn Kamil Abdurrahman. Diderot's ideas on education were published in İstanbul in 1896, from the Asir Library Corpus, under the name of "Talim ve Terbiye" and with the license of the Ministry of Education. This 15-page work is a summary of Diderot's ideas on education.

The Ottoman European understanding of education has been followed since the Tanzimat. In the 1890s, new educational trends began to emerge in Europe. The Ottomans followed these developments as well. Educational ideas published in Europe in various magazines and newspapers were conveyed to the readers. The subject of this paper is one of them. Diderot is an important name dealing with education and training. In the booklet, information is given about Denis Diderot's "perspective" on education and training, who is introduced as one of the most important French philosophers. The subject of this paper is a summary of Diderot's views on education and discipline. This booklet conveyed Diderot's ideas to the Ottoman reader.

Keywords: Denis diderot, ibn kamil abdurrahman, enlightenment, history of pedagogy, education in the ottoman empire

TARİH VE ARKEOLOJİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİ VE PERSONELİNİN ERASMUS+ DEĞİŞİM PROGRAMINDAN ELDE ETTİĞİ KAZANIMLAR

Prof. Dr. Mustafa SAFRAN

Gazi Üniversitesi

safran@gazi.edu.tr

Doktora Öğrencisi Güllühan ÖZDEMİR ÇİÇEKLİTAŞ

Gazi Üniversitesi

gozdemirciceklitas@gmail.com

ÖZET

Yükseköğretim kurumlarının uluslararasılaşması, özellikle kurum ve kuruluşların ortaklıklar kurarak öğrenci ve personel hareketliliği tabanında gerçekleştirdiği faaliyetleri kapsamaktadır. Eğitimde uluslararasılaşmanın en önemli adımı Erasmus+ Değişim Programı ile gerçekleştirilmektedir. Erasmus+ Değişim Programı, Avrupa Birliği'ne (AB) üye veya aday konumunda olan ülkelerin eğitim alanında iş birliklerinin geliştirilmesi, ülkelerin kültürlerinin tanınması ve eğitimde iyileşmenin sağlanmasını amaçlayan bir programdır. Erasmus+ Değişim Programı, öğrencilere öğrenim ve staj faaliyeti, personele ise ders verme ve eğitim alma fırsatını sunmaktadır. Program kapsamında yapılan hareketlilikler ile katılımcıların farklı kültürler ile kaynaşmaları, sosyalleşmeleri, akademik ve dil yeteneklerini geliştirmeleri fırsatı sunulmaktadır. Bu çalışmanın konusunu AB'nin referans aldığı Uluslararası Standart Eğitim Sınıflandırması'na (ISCED) göre ortak alan kabul edilen tarih ve arkeoloji bölümlerinin öğrencileri ile personelinin Erasmus+ Değişim Programları kapsamındaki hareketlilikleri oluşturmaktadır. Bu çalışmada tarih ve arkeoloji bölümü öğrenci ve personelinin 2014-2020 yılları esas alınarak hareketlilik sayıları, ziyaret edilen ülkeler, cinsiyet dağılımları ve öğrenim seviyeleri incelenmiştir. Bunun yanı sıra katılımcılara faaliyetlerini tamamladıktan sonra Avrupa Komisyonu tarafından çevrimiçi olarak gönderilen ve yararlanıcıların programdan kazanımlarını ölçmeyi hedefleyen ankete verilen cevaplar tarafımızca analiz edilerek yorumlanmıştır. Çalışmamızda tarih ve arkeoloji bölümü öğrenci ve personelinin uluslararası değişim programlarına katılım oranları ve elde ettikleri kazanımların değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmamızda doküman analizi yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Erasmus+, Değişim Programı, Tarih ve Arkeoloji, Öğrenci, Personel.

HISTORY AND ARCHAEOLOGY DEPARTMENT STUDENT AND STAFF ACQUISITIONS FROM ERASMUS+ EXCHANGE PROGRAM

Prof. Dr. Mustafa SAFRAN

Gazi University

safran@gazi.edu.tr

PhD Student Güllühan ÖZDEMİR ÇİÇEKLİTAŞ

Gazi University

gozdemirciceklitas@gmail.com

ABSTRACT

The internationalization of higher education institutions covers activities carried out on the basis of student and staff mobility, especially by establishing partnerships with institutions and organizations. The most important step of internationalization in education is carried out with the Erasmus+ Exchange Program. Erasmus+ Exchange Program is a program that aims to develop cooperation in the field of education of countries that are members or candidates of the European Union (EU), to recognize the cultures of the countries and to improve education. The Erasmus+ Exchange Program offers students the opportunity to study and train, and the staff the opportunity to teach and receive training. With the mobility carried out within the scope of the program, the participants are offered the opportunity to mingle with different cultures, socialize, and improve their academic and language skills. The subject of this study is the mobility of the students and staff of the history and archeology departments, which are considered common areas according to the International Standard Classification of Education (ISCED), which the EU references, within the scope of Erasmus + Exchange Programs. In this study, the number of mobility, the countries visited, gender distribution and education levels of the students and staff of the history and archeology department were examined based on the years 2014-2020. In addition, the answers given to the online questionnaire sent by the European Commission to the participants after completing their activities and aiming to measure the beneficiaries' gains from the program were analyzed and interpreted by us. In our study, it is aimed to evaluate the participation rates and achievements of the students and staff of the history and archeology department in international exchange programs. In our research, document analysis method was used.

Keywords: Erasmus+, Exchange Program, History and Archeology, Students, Staff.

ÖĞRENCİLERİN ENTELLEKTÜEL DÜZEYLERİNİN YÜKSELTİLMESİNDE OKUL DIŞI TARİH EĞİTİMİNİN RÖLÜ

Doç. Dr. Metanet Memmedova

Bakü Devlet Üniversitesi

metanet.memmedova.61@mail.ru

ÖZET

Modern zamanlarda, sınıf içi öğretim sürecine ek olarak, okul dışı tarih eğitimi, tarih bilgisinin kazandırılmasında çok önemli bir role sahiptir. Bu öğretimin amacı ve görevi, eğitim ve yetiştirme sürecinin içeriği dikkate alınmalıdır. Amacımız, okul dışı tarih öğretiminin, öğrencilerin yeteneklerinin kapsamlı gelişimini dikkate alarak, onların şahsiyet kibi büyümelerini, bir kişilik olarak, öğrencilerin ulusal ve evrensel değerlere dayalı ahlaki niteliklerinin ve entelektüel yeteneklerinin kapsamlı oluşumuna teşvik ettiğini sunmaktır. 20. yüzyılın başlarında Avrupa ve Rusya'da, tarihin öğretiminde "tugay", "laboratuvar", "ülkeyi incelemek" yöntemleri yaygındı, onların içeriğini tarihi anıtların, eski şehirlerin ve antik tarihin oldukları mekanda incelenmesiydi. Ünlü Çinli filozof Konfüsi yöntemler hakkında şunları söylemiş: "Duyuyorum unutuyorum, görüyorum hatırlıyorum, yapıyorum özümseyorum." Okul dışı eğitimin mantıksal sonucu kinestetik yöntem olan üçüncü yöntemdir, sözlü yorumlama ve görselleştirme yöntemiyle de birleşir. Okul dışı tarih eğitiminin temel özü, öğrencileri vatandaş olarak yetiştirmektir. Bunun için 21. yüzyılın kurucuları olan, yaş özellikleri kesinlikle dikkate alınan gençlerin ahlaki eğitimlerinin milletin tarih boyunca koruduğu zengin nitelikler üzerine inşa edilmesi önemlidir. Bilimsel-pratik konferanslar, arşivlere tarihi geziler, müzeler ve maddi kültür kompleksleri genç neslin milli ve insani değerleri algılamasında büyük önem taşımakta ve öğrencilerde vatanseverlik ruhunu oluşturmaktadır. Modern zamanlarla ilgili olan okul dışı tarih eğitimi, öğrencilerin zihinlerini, mantıklarını ve eleştirel düşüncelerini geliştirmekte ve entelektüel düzeylerinin gelişmesini sağlamaktadır. Ayrıca, öğrenilen gerçeği, tarihi olayı derinlemesine anlamayı, bunlarda yeni bilgi ve beceriler oluşturmaya sağlar. Sonuç olarak, öğrenciler ulusal bir ruha ve son derece zeki gençlere sahip vatandaşlar olarak büyürler. Dünyanın bilim adamları ve eğitimçileri bu konuya kayıtsız kalmadılar, araştırmalar yaptılar, okul dışı tarih öğretimini farklı açılardan inceleyerek, eserler yazmaya ve analiz etmeye çalıştılar. Makale, karşılaştırmalı yöntemle dayalı olarak daha ayrıntılı bilgi sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Zeka, Okul dışı tarih eğitimi, Yöntem, Ahlak eğitimi.

THE ROLE OF THE EXTRACURRICULAR HISTORY TEACHING IN RAISING THE INTELLECTUAL LEVELS OF STUDENTS

Associate Professor Matanat Mammadova

Baku State University

metanet.memmedova.61@mail.ru

ABSTRACT

In modern times, in addition to the in-class teaching process, extracurricular history education has a very important role in gaining history knowledge. The purpose and task of this teaching, the content of the educational and upbringing process should be taken into account. to offer what it encourages. Our aim is to present that extracurricular history teaching, taking into account the comprehensive development of students' abilities, promotes their personality growth, as a person, to the comprehensive formation of students' moral qualities and intellectual abilities based on national and universal values. In Europe and Russia at the beginning of the 20th century, the methods of "brigade", "laboratory", "studying the country" were common in the teaching of history, their content was to study historical monuments, ancient cities and ancient history in the place where they were. The famous Chinese philosopher Confucius had this to say about methods: "I hear, I forget, I see, I remember, I do, I absorb". The basic essence of out-of-school history education is to educate students as citizens. For this reason, it is important that the moral education of young people, who are the founders of the 21st century, whose age characteristics are strictly taken into account, should be built on the rich qualities that the nation has preserved throughout history. Scientific-practical conferences, historical visits to archives, museums and material culture complexes are of great importance in the perception of national and human values of the younger generation and form the patriotic spirit in students. Extracurricular history teaching, which is related to modern times, develops the minds, logic and critical thinking of students and ensures the development of their intellectual levels. In addition, it provides a deep understanding of the learned truth, historical event, and creating new knowledge and skills in them. As a result, students grow up to be citizens with a national spirit and highly intelligent youth. Scientists and educators of the world did not remain indifferent to this issue, they did research, examined the extracurricular history teaching from different perspectives, tried to write and analyze works. The article will provide more detailed information based on the comparative method.

Keywords: Intelligence, The extracurricular history teaching, Method, Moral education.

ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE ASKERLİĞE HAZIRLIK DERSLERİ'NİN MÜFREDAT PROGRAMI, TALİMATNAME VE DERS KİTAPLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ (1926-1949)

Dr. Zeynel LEVENT

Araştırmacı - Yazar

zeynellevent01@gmail.com

ÖZET

1920'lerin dünya konjonktüründe ulusal/uluslararası boyuttaki güvenlik endişelerinin ve Batı ülkelerindeki benzer uygulamaların da etkisiyle okul müfredatına dâhil edilen "*Askerliğe Hazırlık Dersleri*" Türk eğitim tarihinin önemli bir bölümüne tanıklık etmiştir. Bahse konu dersler, sınıf ortamında verilen nazarî bilgiler ve bu bilgilerin pratiğe dökülme şekli olarak değerlendirilebilecek olan açık arazideki "*Askerliğe Hazırlık Kampları*" olmak üzere iki aşamadan oluşmuştur. Başlangıçta yalnızca erkek öğrencilere verilirken, sonraları kız öğrencilere de vermeye başlanılan derslerin özellikle açık arazide gerçekleştirilen kısımlarının belleklerde unutulmayacak anılar bıraktığı o günleri yaşamış kadın/erkek yazarların otobiyografileri ve dönemin basın-yayın organlarındaki haberlerden açıkça anlaşılmaktadır.

Bu bildirinin amacı; 1926-1949 yılları arasında okullarımızda "*Askerliğe Hazırlık Dersleri*" adı altında okutulan derslerin müfredat programı, talimatname ve ders kitaplarını; derslerin amaç, hedef ve önerilen öğretim yöntemleri açısından incelemek suretiyle literatürdeki eksikliğin giderilmesine katkı sağlamaktır. Çalışmada usûl olarak tarihi yöntem benimsenecek, temel kaynak olarak müfredat programları, talimatnameler ve ders kitapları kullanılacaktır. Ayrıca arşiv taraması yapılacak, döneme ait süreli yayınlarda yer alan veri ve görseller ile dönemin şahitlerinin biyografi/otobiyografilerinden istifade edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Askerliğe hazırlık dersleri, halkla ilişkiler, topyekûn harp.

AN EXAMINATION OF THE MILITARY PREPARATORY COURSES IN THE EARLY REPUBLIC PERIOD IN TERMS OF THE CURRICULUM, INSTRUCTIONS AND COURSE BOOKS (1926-1949)

Dr. Zeynel LEVENT

Researcher - Author

zeynellevant01@gmail.com

ABSTRACT

"Military Preparation Classes" which were included in the school curriculum with the effect of national/international security concerns and similar practices in Western countries in the world conjuncture of the 1920s witnessed an important part of Turkish education history. The said courses consisted of two stages as to the theoretical information given in the classroom environment and the *"Military Preparation Camps"* in the open field, which can be considered as a way of putting this information into practice. It is clearly understood from the autobiographies of male/female writers who lived in those days and the news in the media organs of the period that the courses, which were given only to male students at the beginning, but later started to be given to female students, left unforgettable memories.

The aim of this paper is to contribute to filling the gap in the literature by examining the curriculum, instructions and course books taught under the name of *"Military Preparation Courses"* in our schools between 1926-1949 in terms of the purpose, objective and recommended teaching methods of the courses. In the study, the historical method will be adopted, and curriculum, instructions and course books will be used as the main source. In addition, the archives will be scanned, the data and images in the periodicals of the period and the biographies / autobiographies of the witnesses of the period will be used.

Keywords: Military preparation courses, public relations, total war.

İSMAYIL HAKKI BALTACIOĞLU VE TARİH ÖĞRETİMİ

Öğretmen Volkan CİVELEK

Fatma-Nuri Erkan Bilim ve Sanat Merkezi

volkanhoca7@mail.com

ÖZET

Türk eğitim sistemi içerisinde önemli bir yere sahip büyük eğitimci İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu: “Yaşamak azminde bulunan bir milletin tek amacı çocukları hayata hazırlamak olmalıdır” diyor. Bir nesli hayata hazırlamanın amacı; şahsiyetlerde sağlam karakterler oluşmasını temin ile mümkündür. Yalnız hafızayı dolduran (uslu, hafızası kuvvetli nesiller yetiştirmek) bütün diğer melekeleri hareketsiz, pasif bırakan bir ders her yönüyle yetersiz bir derstir. Baltacıoğlu'na göre yetenekler hareketle geliştirilebilir, melekeler kendine özgü vasıtalarla gelişebilir.

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu'nun eğitim ile ilgili beş ana görüşü şunlardır: Şahsiyet ilkesi, muhit ilkesi, travay ilkesi, randıman ilkesi ve inisiyasyon ilkesidir. Baltacıoğlu, ilkelerinin tarih dersinde nasıl uygulanacağını da detaylı olarak anlatmaktadır. Tarih öğretiminde neyin ne kadar ve nasıl öğretileceği soruları, tarih öğretimi için kalıcı sorulardır. Bu sorular tarih öğretiminin kendini sürekli yenilemesini gerektirmektedir. Projedeki amacımız İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu tarih öğretim modelini uygulayarak, ortaya çıkan sonuçları paylaşmaktır.

Çalışmamızda katılımcılara anket uygulanmış, sonuçları tablolar ve grafikler hazırlanarak değerlendirilmiştir. Araştırma deseni olarak ön test – son test ayrı örnek grup modeli uygulanmıştır. Yansız atama ile iki grup oluşturulmuştur. Her iki gruba da aynı bağımsız değişken düzeyi uygulanmıştır. Veriler toplandıktan sonra iki grup arasında anlamlı derecede bir farklılık olup olmadığı IBM SPSS STATISTICS 26 analiz programı ile ölçülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu, Eğitim Tarihi, Tarih Öğretimi, 21. Yüzyıl Becerileri.

İSMAYIL HAKKI BALTACIOĞLU VE TARİH ÖĞRETİMİ

Teacher Volkan CİVELEK

Fatma-Nuri Erkan Center For Science And Art

volkanhoca7@mail.com

ABSTRACT

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu who has an important role in Turkish education system says, "The only aim of a nation having perseverance to live should prepare children for life". The aim of preparing a generation for life is possible by developing good personalities in individuals. A lesson just filling one's memory (raising intelligent generations with strong memories) and leaving other skills inactive and passive is wholly inadequate. In Baltacıoğlu's point of view, skills can be developed by activation whereas competences can be developed by distinctive means.

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu's five main opinions on education are as follows: the principles of individuality, environment, working, productivity and initiation. Baltacıoğlu also explains how to apply his principles in history classes. The questions as to what to teach, how much to teach and how to teach are permanent for teaching history. These questions require constant renewal of teaching history. The aim of the project is to apply İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu's model of teaching history and share the results found.

In this study, a survey was applied to the participants and the results were shown as tables and graphics. A two-group pre-test and post-test design was used as a research design. Two groups were formed by random assignment. The same amount of independent variable was applied to both groups. After collecting the data through surveys, IBM SPSS STATISTICS 26 program was used to see whether there was a significant difference between two groups.

Keywords: İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu, History of Education, History Teaching, 21. Century Skills.

TÜRK TARİHİ EĞİTİM DERGİSİ (TUHED) DERGİSİNİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: 2012-2022

Leyla AKCAN

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tarih Eğitimi Bölümü
akcanleyla6514@gmail.com

ÖZET

Türk Tarihi Eğitim Dergisi (TUHED), araştırma, inceleme, eleştiri ve çeviri gibi çeşitli bilimsel çalışmaları yayınlamayı hedefleyen, eğitimin her kademesinde tarih eğitimi geliştirmeyi amaçlayan uluslararası, akademik, hakemli, kâr amacı gütmeyen, ücretsiz erişim sunan, çevrimiçi dergidir. TUHED, tarih bilimi ve diğer sosyal bilimler başta olmak üzere farklı birçok disiplinin tarih eğitimi ve öğretimi geliştirecek nitelikli yayınları son okuyucuya sunar. Bu çalışmada TUHED dergisinin bibliyometrik açıdan analiz edilmesi amaçlanmıştır. Bibliyometrik çalışmalar ile incelenen olguların özellikle sayısal analizleri mümkün olmaktadır. Bu analiz sayesinde, çalışma alanları, anahtar kelimeler, yazarlar, atıflar gibi istatistik verilerin oluşturduğu çerçeve bütünsel olarak görülebilir. Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseniyle yürütülmüştür. Araştırmanın verileri TRDizin veri tabanından elde edilmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusundan öncelikle TUHED dergisinin misyonu ve vizyonuna değinilmiş, sonraki adımda ise TUHED dergi bünyesinde 2012-2022 dönemini kapsayan on yıllık süreçte yayınlanan bilimsel çalışmalar, konu alanı, yazar profili, ortak yazarlık, atıf sayısı ve yılları gibi birçok açıdan incelenmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen veriler araştırmacı tarafından ayrıntılı bir şekilde analize tabi tutulmakta olup analiz süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik analiz, TUHED, Tarih eğitimi.

A BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF TURKISH HISTORY EDUCATION JOURNAL (TUHED): 2012-2022

Leyla AKCAN

Gazi University Graduate School of Educational Sciences

akcanleyla6514@gmail.com

ABSTRACT

Turkish History Education Journal (TUHED) is an international, peer-reviewed, free-access, online journal aiming to publish various scientific studies such as research, review, criticism, translation, and to improve history education at all levels of education. TUHED presents qualified publications that will improve the history education and teaching of many different disciplines, especially history science and other social sciences. In this study, it is aimed to analyze the TUHED journal in terms of bibliometrics. Especially numerical analysis of the phenomena examined with bibliometric studies is possible. Thanks to this analysis, the framework of statistical data such as keywords, authors, citations can be seen holistically. This research was carried out in the case study pattern, which is one of the qualitative research methods. The data of the research were obtained from TRdizin database. In line with the purpose of the research, it was first presented to the mission and vision of TUHED journal. Later, scientific studies published in TUHED journal in the ten-year period covering the period 2012-2022 were examined in many aspects such as author profile, co-authorship, number of citations and years etc. The data obtained within the scope of the research are analyzed in detail by the researcher and the analysis process continues.

Keywords: Bibliometric analysis, TUHED, History education.

TOPLUMSAL DEĞİŞİME KATKILARIYLA VEDİDE BAHA PARS

Dr. Gülnaz Gezer Esen

Milli Eğitim Bakanlığı

gulnazgezer@gmail.com

ÖZET

Bu bildirinin amacı İzmir Kız Lisesi, Gazi Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü yapmış Vedide Baha Pars'ın (1907-1958) eğitim yazıları, idareciliği ve Sivil Toplum Kuruluşları görevleri ile 1940'lı ve 1950'li yıllarda Türkiye'nin toplumsal değişimine etkisini göstermektir. Bu çalışma, çalıştığı eğitim kurumlarındaki tutumu ve katkıları, eserleri başta olmak üzere, kendi yazdığı makaleleri, konuşmaları, arşiv ve gazete haberleri çerçevesinde yürütülmüştür. Vedide Baha Pars'ın babası Hakkı Baha Pars, Mustafa Kemal'in Harp Okulu'ndan arkadaşıdır. Vedide Baha Pars için ülke kalkınmasına eğitim vasıtası ile katılmak ön planda olmuştur. Arnavutköy Kız Koleji'nde tecrübe ettiği kendi kendine idare prensibi, ileriki yıllarda yaşamının bir parçası olmuştur. Öğretmen ve idareciliğinin yanı sıra pek çok sivil toplum kuruluşuna başkanlık yapmış ya da katkı vermiştir. Türk kadınının Milli Mücadele'de gösterdiği çabanın Cumhuriyet Dönemi'nde kültür inkılabında da devam etmesini bilhassa önemsemiştir. Cumhuriyet ideallerinin yerleşmesine bütün yaşamı boyunca gayret göstermiştir. İlerlemeci (progressif) akımına mensup olan Vedide Baha Pars'ın toplumsal değişim adına eğitimden beklentileri ve okulda demokrasi eğitiminin yerleşmesi, kendi kendine idare prensibi hakkındaki düşünceleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Vedide Baha Pars, Kendi Kendine İdare, Eğitim Psikolojisi, Demokrasi Eğitimi.

VEDIDE BAHA PARS WITH ITS CONTRIBUTIONS TO SOCIAL CHANGE

Dr. Gülnaz Gezer Esen

Ministry of National Education

gulnazgezer@gmail.com

ABSTRACT

The aim of this paper is to show the impact of Vedide Baha Pars (1907-1958), who was the director of İzmir Girls' High School, Gazi Education Institute, on the social change of Turkey in the 1940s and 1950s, with his educational writings, administration and Non-Governmental Organization duties. This study was carried out within the framework of his attitude and contributions in the educational institutions he worked, especially her works, her own articles, speeches, archives and newspaper news. Hakki Baha Pars, Vedide Baha Pars' father, is Mustafa Kemal's friend from the Military Academy. Participating in the development of the country through education has been at the forefront for Vedide Baha Pars. The self-management principle she experienced in Arnavutköy Girls' College became a part of her life in the following years. In addition to being a teacher and administrator, she chaired or contributed to many non-governmental organizations. She paid particular attention to the continuation of the efforts of Turkish women in the National Struggle in the Cultural Revolution in the Republican Period. Throughout her life, she endeavored to establish the ideals of the Republic. The expectations of Vedide Baha Pars, who is a member of the progressive movement, from education in the name of social change, and her thoughts on the establishment of democracy education at school and the principle of self-administration will be examined.

Keywords: Vedide Baha Pars, Self-Management, Educational Psychology, Democracy Education.

OSMANLI BASIN TARİHYAZIMINDA LIBERAL ANLATIDAN KAYNAKLANAN SORUNLAR

Arş. Gör. Cem Evrim ASLAN

Ankara Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü
aslancevrim@gmail.com

ÖZET

Osmanlı basın tarihyazımında belli motif ve yargılar sıklıkla tekrarlanmaktadır. Ülkenin matbaaya geç kavuşması, etkin bir kent burjuvazisinden yoksunluğu, okuma-yazma oranının düşüklüğü ve reformların da salt tepeden inme olarak gerçekleştirilmesi basının toplumsal açıdan etkisiz ya da zayıf olmasına yol açmıştır, gibi yaklaşımlardır bunlar. Özünde Hegel ve Leopold von Ranke'nin teleolojik tarih felsefelerinden beslenen ve Soğuk Savaş döneminin siyasi kutuplaşmasında meşrulaşan bu anlatı, tarihi bir düzcizgisel ilerleme, kapitalistleşme ve özgürleşme çizgisi olarak görmektedir. Bununla birlikte basın alanında da esasen İngiltere'de liberal basın kuramı olarak beliren Whig/Liberal anlatı şeklinde gerileme paradigmasına eklemlenmiş durumdadır. Öte yandan bu yaklaşım Osmanlı basın tarihyazımına da sirayet ederek Türkçe literatürde sıklıkla basını tepeden müdahalelerle kurulan, etkisiz ya da zayıf bir karakterde göstermektedir. Bu çalışma ise Osmanlı basın tarihyazımında liberal anlatı üzerinden temellenen ilgili temel çalışmaları nitel araştırma yöntemiyle ele alarak bu çalışmalardaki ön kabullere aykırı pek çok durumu ortaya koymak ve böylece hem bu anlatıdan kaynaklanan temel sorunları göstermek hem de Osmanlı basın tarihyazımının kendine özgü gelişim koşullarının liberal anlatı dışında nasıl ele alınabileceğine yönelik bir tartışma yürütmeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Basını, Basın Tarihyazımı, Liberal Anlatı, Tarih Felsefesi.

PROBLEMS ARISING FROM LIBERAL NARRATIVE IN OTTOMAN PRESS HISTORIOGRAPHY

Res. Asst. Cem Evrim Aslan

Ankara University, Faculty of Communication, Radio, Television and Cinema

Department

aslancevrim@gmail.com

ABSTRACT

Certain motifs and judgments are frequently repeated in Ottoman press historiography. These are approaches such as the country's late access to the printing press, its lack of an active urban bourgeoisie, the low literacy rate and the fact that the reforms were carried out purely from the top, causing the press to be socially ineffective or weak. This narrative which is essentially fed by the teleological history philosophies of Hegel and Leopold von Ranke and legitimized in the political polarization of the Cold War period, sees history as a linear line of progress, capitalistization and emancipation. However in the field of press, it has been articulated to the regression paradigm in the form of the Whig/Liberal narrative, which emerged as the liberal press theory in England. On the other hand, this approach also spread to the Ottoman press historiography and in Turkish literature, it often shows the press in an ineffective or weak character which is established by interventions from the top. This study aims to reveal many situations that are contrary to the pre-acceptances in these studies by examining the relevant basic studies based on liberal narrative in Ottoman press historiography and thus to show both the main problems arising from this narrative and how the peculiar development conditions of Ottoman press historiography outside the liberal narrative. It aims to carry out a discussion about how it can be addressed.

Keywords: Ottoman Press, Press Historiography, Liberal Narrative, Philosophy of History.

ZORUNLU UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE TARİH DERSLERİNDE BİR OYUNLAŞTIRMA DENEYİMİ: KAHOOT!

Doç. Dr. Ayşegül Nihan EROL ŞAHİN

Gazi Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü, Tarih Eğitimi

Anabilim Dalı

nihanerol@gazi.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada Koronavirüs salgını döneminde zorunlu uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin derste aktif olmalarını sağlamak amacıyla yükseköğretimde ortak bir derste bir uygulanan bir oyunlaştırma deneyimi incelenmiştir. Araştırmanın uygulama süreci için ders başı ve ders sonlarında oynanacak toplam 12 haftalık kahoot oyunları hazırlanmıştır. Oyunlar zoom ve LMS sistemleri üzerinden oynanmıştır. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersini alan katılımcıların bu süreçte yaşadıkları, derse devam durumları, süreçle ilgili görüşleri, kahoot oyun analizleri nitel araştırma yöntemleriyle incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesinde Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersini alan 1. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem salgın koşulları nedeniyle kolay ulaşılabilir örneklem yoluyla seçilmiş ve gönüllülük esas alınmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu, odak grup görüşmeleri, araştırmacı geribildirimleri, LMS üzerindeki ders kayıtları, ders takip çizelgeleri kullanılmıştır. Araştırma süreci, 12 haftası uygulamalı olmak üzere toplam 14 hafta sürmüştür. Görüşmeler, Zoom adlı program ve araştırmacılar tarafından kurulan Whatsapp grubu üzerinden online olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular içerik analizine göre bütüncül bir bakış açısıyla analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda katılanların görüşlerine göre; oyunlaştırma yoluyla yapılan derslerin öğrencilerin derse karşı motivasyonlarını artırdığını, rekabet duygusu ile derse daha hazırlıklı geldikleri gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Bulgulara göre bu deneyim öğrenme sürecini hem eğlenceli hem de anlamlı ve kalıcı kılmakta, uzaktan eğitimin interaktif olmasını sağlamakta, motivasyonu artırmakta ve uzaktan eğitim sürecinde grup içi iletişimi güçlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, Teknoloji, Tarih öğretimi, Oyunlaştırma, Kahoot, Motivasyon.

A GAMIFICATION EXPERIENCE IN HISTORY LESSONS IN THE EMERGENCY REMOTE TEACHING PROCESS: KAHOOT!

Assoc. Dr. Aysegul Nihan EROL ŞAHİN

Gazi University, Department of Turkish and Social Sciences Education,
Department of History Education

nihanerol@gazi.edu.tr

ABSTRACT

In this study, a gamification experience, which is applied once in a common course in higher education, was examined in order to enable students to be active in the course during the emergency remote teaching process during the coronavirus epidemic period. For the application process of the research, a total of 12-week kahoot games to be played at the beginning and end of the lesson were prepared. The games were played via zoom and LMS systems. The participants who took the Atatürk's Principles and Revolution History course, their experiences in this process, their attendance status, their opinions about the process, and kahoot game analyzes were examined by qualitative research methods. The study group of the research consists of 1st year students who take Atatürk's Principles and History of Revolution course at a state university. The sample was selected through easily accessible sampling due to epidemic conditions and was based on volunteerism. In the research, semi-structured interview form developed by the researchers, focus group interviews, researcher feedback, course records on the LMS, course follow-up charts were used as data collection tools. The research process lasted for a total of 14 weeks, 12 of which were hands-on. The interviews were conducted online through the program called Zoom and the Whatsapp group established by the researchers. The findings obtained in the research were analyzed with a holistic perspective according to content analysis. According to the opinions of the participants as a result of the research; It has been concluded that the lessons made through gamification increase the motivation of the students towards the lesson, and they come to the lesson more prepared with a sense of competition. According to the findings, this experience makes the learning process both fun, meaningful and permanent, ensures that distance education is interactive, increases motivation and strengthens intra-group communication in the distance education process.

Keywords: Distance education, Technology, History teaching, Gamification, Kahoot, Motivation.

KORE SAVAŞINI KONU ALAN FİLMLERDE DEĞERLER: “AYLA” FİLMİ ÖRNEĞİ

Leyla AKCAN

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tarih Eğitimi Bölümü
akcanleyla6514@gmail.com

ÖZET

Bir toplumun kimliği olarak kısaca tanımlanabilen kültür; dinamik yapısı gereği çeşitli faktörlerden etkilenecek değişim geçirir. Bu faktörlerden biri de filmlerdir. Filmler bir eğlence aracı olarak ortaya çıkmasına rağmen, yaygınlaştığı zamandan beri kültürel değişim için bir araç haline gelmiştir. Günümüz dünyasında, hiç olmadığı kadar, farklı kültürlerin bir arada bulunduğu günleri yaşamaktayız. Bu durum, farklı kültürlerin, dolayısı ile farklı toplumların değer yargılarını oldukça önemli bir yere konumlandırmaktadır. Değerler, insanların davranışlarına şekil veren düşünce yapılarıdır. İnsanlar, bu düşünce yapılarından yani değer yargıları rehberliğinde, toplum içinde hangi davranışları gösterebileceklerini veya hangi davranışlardan uzak durmaları gerektiğini bilirler. Çünkü değer yargıları, toplumsal hayatta bireylerin önem attıkları herşeydir denilebilir. Büyük kitlelere hitap eden sinema filmleri bireylerin değer yargılarını dolaylı olarak etkileyebilecek potansiyele sahiptir. Filmler fikirleri aktarmada ve düşünceleri değiştirmede oldukça etkili ve ikna edicidir. Bu araştırmanın amacı, Kore savaşını konu alan filmlerin değerler açısından incelenmesidir. Nitel olarak yürütülen bu araştırmada veriler doküman inceleme tekniği ile toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak kullanılan Film gözlem formları yardımıyla toplanan veriler betimsel analiz ile analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen veriler araştırmacı tarafından ayrıntılı bir şekilde analize tabi tutulmakta olup analiz süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarih eğitiminde filmler, Kore savaşı, Değerler.

VALUES IN FILMS RELATED THE KOREAN WAR: THE EXAMPLE OF THE “AYLA”

Leyla AKCAN

Gazi University Graduate School of Educational Sciences

akcanleyla6514@gmail.com

ABSTRACT

Culture, which can be briefly defined as the identity of a community; due to its dynamic structure, it changes by being affected by various factors. One of these factors is films. Although films emerged as a means of entertainment, they have since become a facilitator for cultural change. In today's world, more than ever, we live in days where different cultures coexist. This situation places the value judgments of different cultures and therefore different communities in a very important place. Values are mindsets that shape people's behavior. People know what behaviors they can show in community or what behaviors they should stay away from, guided by these mindsets, that is, value judgments. Because it can be said that value judgments are everything that individuals attach importance to in social life. Cinema films that appeal to large audiences have the potential to indirectly affect the value judgments of individuals. Films are very effective and persuasive in conveying ideas and changing thoughts. The aim of this research is to examine the films related the Korean war in terms of values. In this qualitative research, data were collected by document analysis technique. The data collected via "Film assessment forms" used as a data collection tool were analyzed with descriptive analysis. The data obtained within the scope of the research are analyzed in detail by the researcher and the analysis process continues.

Keywords: Films in history education, Korean war, Values.

ABDULLAH CEVDET'İN ÇOCUKLARDA HAFIZA KUVVETİ ÜZERİNE TESPİTLERİ (1895)

Prof. Dr. Emine ALTUNAY ŞAM

Amasya Üniversitesi

emine.sam@amasya.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Pelin İSKENDER KILIÇ

Ondokuzmayıs Üniversitesi,

pelini@omu.edu.tr

ÖZET

Bellek ya da hafıza, bireyin yaşadıkları ve öğrendiklerini geçmişle ilişkilendirerek zihinde saklama kapasitesidir. Bilginin depolanması ve gerektiğinde bu bilgiye erişilmesini sağlayan bellek, zihinsel yapının bir özelliğidir. Öğrenme bireyin sahip olduğu zihinsel yapı ve bilişsel süreçlere bağlı olarak gerçekleşir. Bu nedenle bu yapının bir parçası olan bellek nitelikli öğrenmenin gerçekleşmesinde büyük bir öneme sahiptir. Bu araştırmada, Abdullah Cevdet tarafından kaleme alınan “Çocuklarda Kuvve-i Hafıza” başlıklı makale incelenmiştir. Makale, Osmanlı Devleti'nin son yıllarında, edebiyat, fen ve sanayi konularında makalelerin neşir olunduğu Malumat gazetesinin Hicri 1312/Miladi 1895 tarihli sayısında yayınlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi tekniklerinden doküman analizi kullanılmıştır. Abdullah Cevdet, makalede, buluş çağındaki çocuklarla, henüz bu döneme geçmemiş çocukların hafıza kuvveti arasındaki farkları çeşitli değişkenlere bağlı olarak değerlendirmiş, hafıza kuvvetini etkileyen faktörler üzerinde durmuştur. Muharrir ayrıca, hafıza kuvvetinin tespitinde kullanılan yöntemler ve hafıza alıştırma yöntemleri, zekâ düzeyleri, eğitimcilerin dikkat edecekleri hususlara da makalede yer vermiştir. Çalışmanın, günümüzde üstün yetenekli çocukların tespit edilmesinin önemle üzerinde durulduğu alan araştırmacılarına Osmanlı ve incelenen makale özelinde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hafıza, Bellek, Zekâ, Buluş çağı, Öğretmen.

**ABDULLAH CEVDET'S FINDINGS ON MEMORY FORCE IN CHILDREN
(1895)**

Prof. Dr. Emine ALTUNAY ŞAM

Amasya University

emine.sam@amasya.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Pelin İSKENDER KILIÇ

Ondokuzmayıs University

pelini@omu.edu.tr

ABSTRACT

Recollection or memory is the capacity of an individual to store in the mind what he has experienced and learned by associating it with the past. Memory is a feature of the mental structure, which enables information to be stored and accessed when necessary. Learning takes place depending on the mental structure and cognitive processes of the individual. For this reason, memory, which is a part of this structure, has a great importance in the realization of quality learning. In this research, the article titled "Memory Strength in Children" written by Abdullah Cevdet was examined. The article was published in the issue of Malumat newspaper dated Hijri 1312 / Gregorian 1895, in which articles on literature, science and industry were published in the last years of the Ottoman Empire. Document analysis, one of the qualitative research method techniques, has used in the research. In the article, Abdullah Cevdet evaluated the differences between the memory strength of puberty and children who have not reached this stage yet, depending on various variables, and focused on the factors affecting memory strength. Author also gave place to the methods used in the determination of memory strength, memory exercises, intelligence levels and issues that educators should pay attention to. It is thought that the study will contribute to the field researchers, who focus on identifying gifted children today, in terms of the Ottoman Empire and the article examined.

Keywords: Memory, Recollection, Intelligence, Puberty, Teacher.

UYGULAMALI BİR DERSİ UZAKTAN YAPMAK MÜMKÜN MÜ? UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE OSMANLI PALEOGRAFYASI DERSİ HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME

Prof. Dr. Hamza KELES

Gazi Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü, Tarih Eğitimi
Anabilim Dalı

hkeles@gazi.edu.tr

Doç. Dr. Ayşegül Nihan EROL ŞAHİN

Gazi Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü, Tarih Eğitimi
Anabilim Dalı

nihanerol@gazi.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma uygulamalı bir ders olan Osmanlı Paleografyası dersinin Koronavirüs salgını sürecinde zorunlu uzaktan eğitim ile verilmesi hakkındaki öğrenci ve öğretim üyesi görüşlerini almak ve 14 haftalık öğrenme deneyimini incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada LMS üzerindeki ders kayıtları, öğrencilerin derse devam durumları incelenmiş, dersi yürüten öğretim üyesinin raporları ile 14 haftalık ders deneyimi detaylarıyla açıklanmıştır. Çalışmanın örneklemi 2020-2021 yılında Gazi Üniversitesi Tarih Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerdir. Örneklem salgın koşulları nedeniyle kolay ulaşılabilir örnekleme yoluyla seçilmiş ve gönüllülük esas alınmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formlarından çıkan sonuçlara göre bu dersin uzaktan eğitimle verilebilirliği hakkında görüşler incelenmiş, öğrenim süresince yaşanan problemler analiz edilmiş ve çözüm önerileri sunulmuştur. Çalışmanın sonucunda uygulamalı olan bu dersin uzaktan eğitimle verilmesinin kolay olmadığı ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde bazı öğrencilerin teknolojik sorunlar yaşadıkları, internet bağlantısı ve LMS sistemi ile ilgili sorunlar yaşandığı görülmüştür. Buna karşılık dersin uzaktan olması ile ilgili çeşitli avantajlar da mevcuttur. Öğrenciler bu sürecin avantajlarını ise zaman ve mekân esnekliği ve dijital öğrenme becerileri olarak ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı paleografyası dersi, Tarih öğretimi, Uzaktan eğitim, Teknoloji.

IS IT POSSIBLE TO TAKE A PRACTICAL LESSON DISTANCE? AN EVALUATION ON THE OTTOMAN PALEOGRAPHY COURSE IN THE PROCESS OF DISTANCE EDUCATION

Prof. Dr. Hamza KELEŞ

Gazi University, Department of Turkish and Social Sciences Education,
Department of History Education
hkeles@gazi.edu.tr

Assoc. Dr. Aysegul Nihan EROL ŞAHİN

Gazi University, Department of Turkish and Social Sciences Education,
Department of History Education
nihanerol@gazi.edu.tr

ABSTRACT

This study was carried out in order to get the opinions of students and lecturers about the Ottoman Paleography course, which is a practical course, with emergency remote teaching process during the coronavirus epidemic and to examine the 14-week learning experience. In the study, the course registrations on the LMS, the attendance status of the students were examined, the reports of the lecturer conducting the course and the 14-week course experience were explained in detail. The sample of the study is the students studying at Gazi University History Teaching Department in 2020-2021. The sample was selected through easily accessible sampling due to epidemic conditions and was based on volunteerism. A semi-structured interview form developed by the researchers was used as a data collection tool in the study. According to the results obtained from the interview forms, the opinions about the possibility of this course being given by distance education were examined, the problems experienced during the education were analyzed and solution suggestions were presented. As a result of the study, it has been revealed that this practical course is not easy to be given by distance education. It has been observed that some students experience technological problems during the distance education process, and problems with the internet connection and LMS system. On the other hand, there are several advantages related to the distance course. Students expressed the advantages of this process as time and space flexibility and digital learning skills.

Keywords: Ottoman palaeography course, History teaching, Distance education, Technology.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN İNSANLIK TARİHİNE ETKİLERİ: CELALİ İSYANLARINDA KÜÇÜK BUZUL ÇAĞININ ETKİSİ NEDİR?

Uzman Tarih Öğretmeni Müjgan SEZER

Kızılcahamam İbn-i Sina Mesleki Teknik Anadolu Lisesi

mujgansezer@gmail.com

Nebi Can Ekici

Kızılcahamam İbn-i Sina Mesleki Teknik Anadolu Lisesi 12/A sınıfı öğrencisi

canekici048@gmail.com

ÖZET

Toplumlari ve ölkeleri özellikle ekonomik açıdan çok etkileyen iklim değışiklikleri sadece XX. yüzyıl sonrasının konusu değildir. Çalışmamızda “Küçük Buzul Çağı” olarak adlandırılan iklim değışikliğinin Osmanlı tarihindeki Celali İsyanları üzerindeki etkisini göstermek iklim değışiklikleriyle toplumsal olaylar arasında bağlantı kurmak amaçlanmaktadır. Projemizde tarihi araştırma ve uzmanlarla mülakat yöntemleri kullanılmış; Küçük Buzul Çağı adı verilen dönem ve Celali İsyanlarının yoğun olarak yaşandığı 1580-1620 yılları arası ve Karaman eyaleti ele alınmıştır. Öncelikle bu konuda yapılan akademik çalışmalara ulaşmak amacıyla literatür taraması yapılmış ilgili makaleler ve Sam Weit’in “İsyan İklimi” kitabı okunarak raporumuzda kullanacağımız verilere ulaşılmıştır. Devlet Arşivleri belge tarama sisteminde Kıtık anlamına gelen “Kaht” kelimesi taranmış 1595-1620 yıllarına ait 472 belgeye “Celali” kelimesi taranmış 1601-1610 yıllarına ait 100 belgeye ulaşılmıştır. Bu durum kıtlık ve Celali isyanlarının Osmanlı tarihinde önemli yer tuttuğunu göstermiştir. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Coğrafya bölümü öğretim üyesi Doç.Dr. Erkan Yılmaz’la Zoom üzerinden Buzul Çağlarının nedenleri Küçük Buzul Çağının coğrafyamızdaki etkileri kuraklıkla ve doğanın bize sunduğu verilerle ilgili mülakat yapılmıştır. Hacettepe Üniversitesinin düzenlediği “Dünyada ve Türkiye’de Tarihçilikte Yeni Yaklaşımlar ve Temalar sempozyumunda “İklim ve Çevre tarihi” konulu sunum yapan Doç Dr. Özlem Sert’le de Zoom üzerinden toplantı yapılarak konumuzla ilgili sorular yöneltilmiştir. Elde edilen veriler ve bilgiler toplanarak araştırma raporumuz yazılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda Tarih ve Coğrafyanın iş birliğine yönelik bir bakış açısı geliştirilmiş, tarihsel olay ve olguların oluşumunda coğrafi faktörlerin etkisi görölmüştür. Küresel ısınma, iklim değışikliği, gibi konulara dikkat çekilerek neler yapılabilir sorusuna da cevap aramaya çalışılmış, günümüz sorunlarına Tarih dersi özelinde farkındalık oluşturulmuştur. Celali İsyanlarının sebepleri coğrafi açıdan değerlendirilmiş; Küçük Buzul Çağının, Paleocoğrafik delillere göre Celali isyanlarının başlamasında tek etken olmamakla birlikte isyanlara yol açan etkenlerden birisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Coğrafya, İklim değışikliği, Küçük Buzul Çağı, Celali İsyanları, Büyük Kaçgun.

EFFECTS OF CLIMATE CHANGE ON HUMAN HISTORY: WHAT IS THE IMPACT OF THE LITTLE ICE AGE ON THE CELALI REVOLTS?

Expert History Teacher Mjgan SEZER

Kızılcahamam İbn-i Sina Vocational Technical Anatolian High School

mujgansezer@gmail.com

Nebi Can EKİCİ

Kızılcahamam İbn-i Sina Vocational Technical Anatolian High School 12/A
class student

canekici048@gmail.com

ABSTRACT

Climate changes, which affect societies and countries especially economically, are not only the subject of the 20th century. In our study, it is aimed to show the effect of climate change, which is called the "Little Ice Age", on the Celali Revolts in the history of Ottoman Empire and to link climate changes with social events. In our project, historical research and interview methods with experts were used, the period called the Little Ice Age and the period between 1580 and 1620, when the Celali Revolts were intense, and Karaman province were discussed. First of all, a literature review was conducted in order to reach academic studies on this subject, and the data that we will use in our report were reached by reading the relevant articles and Sam Weit's "*The Climate of Rebellion in the Early Modern Ottoman Empire*" book. In the document scanning system of the state archives, the word "Kaht", which means scarcity, was scanned, 472 documents belonging to the years 1595-1620, the word "Celali" was scanned and 100 documents belonging to the years 1601-1610 were reached. This showed that famines and Celali revolts had an important place in Ottoman history. With the Ankara University Faculty of Language, History and Geography, Department of Geography faculty member Assoc. Dr. Erkan Yılmaz an interview was conducted on the causes of the Ice Ages, the effects of the Little Ice Age on our geography, drought, and the data presented to us by nature. A meeting was held via the Zoom platform and questions were asked about our subject with Associate Professor zlem Sert, who made a presentation on "Climate and Environmental History" at the "New Approaches and Themes in Historiography in the World and in Turkey" symposium organized by Hacettepe University. As a result of the obtained data and information, our research report was written. As a result of these studies, a perspective on the cooperation of history and geography has been developed, and the effect of geographical factors on the formation of historical events and phenomena has been observed. It was tried to find an answer to the question of what can be done by drawing attention to issues such as global warming, climate change, and awareness was created for today's problems in the History course. The causes of the Celali Revolts were evaluated geographically and it was concluded that the Little Ice Age was not the only factor in the start of the Celali revolts according to the Paleogeographic evidence, but was one of the factors that led to the riots. **Keywords:** Geography, Climate change, Little Ice Age, Celali Revolts, Great Kaçgun

8. SINIF TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERS KİTABINDA TARİHSEL KANITLARIN KULLANIMI

Arş. Gör. Fatma Özge BAYRAM
Süleyman Demirel Üniversitesi
fatmaozgebayram@sdu.edu.tr

Arş. Gör. Yıldırım KARADAĞ
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
yildirim.karadag@omu.edu.tr

ÖZET

İnsanların geçmişteki faaliyetlerinden arda kalan yazılı, sözlü, maddi kalıntı, fotoğraf, film gibi unsurlar tarihsel kaynakları meydana getirmektedir. Geçmiş inşa etmede kullanılan bu kaynaklar tarihi kanıtları oluşturmaktadır. Tarihi bilgiyi var eden bu kanıtlar, geçmişten günümüze tarihin aktarılmasında ve öğretilmesinde önemli rol oynamaktadır. Bu öğretimin gerçekleştirilmesinde etkin rol oynayan derslerden biri de Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük'tür. Bu ders ile öğrencilerin tarihi dönemlere dair bilgi ve anlayış kazanmaları, tarihsel olaylar ile ilgili zihin şemaları oluşturmaları sağlanmaktadır. Çalışmanın amacı, 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ders kitabında tarihsel kanıt kullanım durumunu ortaya koymaktır. Bu kapsamda çalışmada 2021-2022 eğitim-öğretim döneminde Talim Terbiye Kurulu tarafından onaylanan Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ders kitabı incelenecektir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi işe koşulacak, veriler içerik analizi kullanılarak çözümlenecektir. Araştırmadan elde edilen veriler tarihsel kanıtların birincil ve ikincil olma durumlarına göre ele alınacak ve Amerika Kongre Kütüphanesi'nin oluşturduğu kategoriye göre analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Tarihsel düşünme becerileri, Tarihsel kanıt kullanımı, Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ders kitabı.

THE USE OF HISTORICAL EVIDENCE IN THE 8TH GRADE TURKISH REPUBLIC REVOLUTION HISTORY AND KEMALISM TEXTBOOK

Arş. Gör. Fatma Özge BAYRAM

Süleyman Demirel University

fatmaozgebayram@sdu.edu.tr

Arş. Gör. Yıldırım KARADAĞ

Ondokuz Mayıs University

yildirim.karadag@omu.edu.tr

ABSTRACT

The remnants of today's events, the history, the old history, the history of historical history are valid. The sources used in the construction of the past constitute historical constructions. It plays a role in teaching and teaching history education. One of those who played an active role in the realization of this education is the Turkish Republic Revolution History and Kemalism. Gaining an understanding of history and history related to this course, forming ways of thinking about daily events. The aim of the study is the 8th grade Turkish Republic Revolution History and Kemalism lessons. In this training, the book of Imam Hatip Secondary School Turkish Republic Revolution History and Secondary School, which was approved by the Board of Education in the 2021-2022 academic year, will be thin. While the qualitative research design is about to be examined in the research, it will be examined negatively, as they will treat it. According to the documents of the history obtained from the research, the films will be discussed according to their selection status and the American Congress will be analyzed into the category to be taken.

Keywords: Historical thinking skills, Use of historical evidence, Turkish Republic History of Revolution and Kemalism textbook.

ŞEHİRLERİN TARİHSEL DOKUSUNUN ÖĞRENCİLERİN TARİH KONULARINI ÖĞRENMELERİNDEKİ ETKİSİ

Dr. Öğretim Üyesi Pelin İSKENDER KILIÇ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler
Eğitimi Bölümü
pelini@omu.edu.tr

Prof. Dr. Emine ALTUNAY ŞAM

Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi
Bölümü
emine.sam@amasya.edu.tr

ÖZET

Tarihin öğrenilmesinde/öğretilmesinde daha kalıcı öğrenmelerin sağlanması açısından tarihi yerlerden yararlanılmasının etkili olduğu çeşitli araştırmalarda ifade edilmiştir. Şehirlerin tarihsel dokusu, tarihi süreç içerisinde farklı dönem ve kültürlerin bir birikimi ve anlayışı sonucunda meydana gelmiştir. Bu da kolektif hafızanın oluşmasında son derece etkili ve önemli olmuştur. Bu nedenle Türkiye’de tarihsel dokusunu koruyan şehirler (Örneğin Amasya, İstanbul, Mardin, Trabzon vb.) bu açıdan son derece önemlidir. Bu bildirinin amacı, tarihsel dokusunu büyük ölçüde koruyabilmiş olan Amasya şehri ile tarihsel dokusunu çok fazla koruyamamış olan Samsun şehrinde yaşayan öğrencilerin, tarih konularını öğrenmelerinde tarihi dokunun etkisini tespiti yöneliktir. Bundan hareketle araştırma konusu üç alt problem doğrultusunda ele alınmıştır. Bunlardan ilki “İllere göre 11. sınıf öğrencilerinin tarih konularını öğrenmelerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?”, ikincisi “Cinsiyete göre göre 11. sınıf öğrencilerinin tarih konularını öğrenmelerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?”, üçüncüsü ise “Okul türüne göre göre 11. sınıf öğrencilerinin tarih konularını öğrenmelerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Araştırmanın verileri, beş sorudan oluşan açık uçlu başarı testine öğrencilerin verdiği yanıtlar kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmanın evreni, 2021-2022 Eğitim-öğretim yılında Amasya ve Samsun illerinde random olarak seçilen toplam on dokuz lisede öğrenim gören 11. sınıf öğrencileri olarak belirlenmiştir. Başarı testi uygulanmadan önce, sorulardaki konuların işlenmiş olmasına dikkat edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih öğretimi, Tarihsel doku, Okul dışı tarih öğretimi.

THE EFFECT OF THE HISTORICAL TEXTURE OF CITIES ON STUDENTS' LEARNING ON HISTORY SUBJECTS

Dr. Öğretim Üyesi Pelin İSKENDER KILIÇ

Ondokuz Mayıs University Faculty of Education Department of Turkish and
Social Sciences Education
pelini@omu.edu.tr

Prof. Dr. Emine ALTUNAY ŞAM

Amasya University Faculty of Education Department of Turkish and Social
Sciences Education
emine.sam@amasya.edu.tr

ABSTRACT

It has been stated in various studies that the use of historical places is effective in learning/teaching history in terms of providing more permanent learning. The historical texture of cities has emerged due to an accumulation and understanding of different periods and cultures in the historical process. This has been highly effective and important in the formation of collective memory. For this reason, cities that preserve their historical texture in Turkey (for example, Amasya, Istanbul, Mardin, Trabzon, etc.) are significant in this respect. This paper aims to determine the effect of the historical texture on the learning of history subjects by the students living in the city of Amasya, which has been able to preserve its historical texture to a large extent, and the city of Samsun, which has not kept its historical surface very much. Based on this, the research subject was handled in line with three sub-problems. The first one is "Is there a significant difference in the learning of history subjects by 11th-grade students according to provinces?" the second is "Is there a significant difference in the learning of history subjects by 11th-grade students according to gender?" and the third is "Is there a significant difference in the learning of history subjects by 11th-grade students according to the type of school?". The data of the study were obtained by using the answers given by the students to the open-ended achievement test consisting of five questions. The research universe was determined as 11th-grade students studying in a total of nineteen high schools randomly selected in the provinces of Amasya and Samsun in the 2021-2022 academic year. Before applying the achievement test, attention was paid to the fact that the subjects were covered in the questions asked.

Keywords: History teaching, Historical texture, Outdoors history teaching.

TOPLUMSAL BELLEĞİN YENİDEN İNŞASINDA TARİHSEL DİZİLERİN KULLANIMI

Özge Dişsiz

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

dissizozge@gmail.com

Doç. Dr. Tercan YILDIRIM

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

tercan_y@hotmail.com

ÖZET

Tarihsel diziler toplumsal belleğin inşası için günümüzde önemli bir araç olarak kullanılmaktadır. Son dönemlerde televizyonlarda birçok tarihsel dizinin popüler hale geldiği görülmektedir. Her ne kadar tarihi diziler birer eğlence unsuru gibi görünse de toplumsal belleğin inşasına yönelik olarak doğrudan ve/veya örtük bir söylem kurgusuna sahip olduğu söylenebilir. Bu bağlamda çalışmada yüksek izleyici oranına sahip olan Payitaht Abdülhamid dizisi örneklem olarak seçilerek toplumsal belleğin yeniden inşasına dönük hangi argümanların ne amaçla kullanıldığını tespit etmek araştırmanın temel problemidir. Araştırmada yöntem olarak, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Veri toplama tekniği olarak doküman incelemesi kullanılarak elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Analiz doğrultusunda biz, öteki ve nasıl olmalıyız temaları üzerinden toplumsal belleğin yeniden inşasına yönelik argümanlar yorumlanmıştır. Çalışmanın sonucunda ortaya çıkan temalar üzerinden izleyiciler üzerinde geçmişe yönelik ortak bir bakış açısı oluşturulmak istendiği söylenebilir. Genel olarak Osmanlı ve İslamcı vurguların hâkim olduğu görülen diziyle izleyiciler üzerinde bir tür davranış kodu oluşturulmak istendiği gözlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal bellek, Tarihi diziler, Payitaht Abdülhamid.

THE USE OF HISTORICAL SERIES IN THE RECONSTRUCTION OF SOCIAL MEMORY

Özge Dişsiz

Kırşehir Ahi Evran University

dissizozge@gmail.com

Assoc. Prof. Dr. Tercan YILDIRIM

Kırşehir Ahi Evran University

tercan_y@hotmail.com

ABSTRACT

Historical serials are used today as an important tool for the construction of social memory. It is seen that many historical series have become popular on television in recent times. Although historical serials seem like entertainment elements, it can be said that they have a direct and/or implicit discourse construction for the construction of social memory. In this context, the main problem of the research is to determine which arguments for the reconstruction of social memory are used for what purpose by choosing the Payitaht Abdulhamid series, which has a high audience rate, as a sample. As a method in the research, case study, one of the qualitative research designs, was used. The data obtained by using document analysis as a data collection technique were subjected to content analysis. In line with the analysis, arguments for the reconstruction of social memory were interpreted through the themes of we, the other and how we should be. It can be said that it is desired to create a common perspective on the past on the audience through the themes that emerged as a result of the study. It is observed that with the series, which is seen to be dominated by Ottomanist and Islamist emphases in general, a kind of behavior code is intended to be created on the audience.

Keywords: Collective memory, Historical serials, Payitaht Abdulhamid.

EĞİTİMDE DİJİTAL OKURYAZARLIK İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ: BİR BİLİMSEL HARİTALAMA ÇALIŞMASI

Dr. Çağrı DEMİRTAŞ
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
cagridemirtass@gmail.com

ÖZET

Dijital teknolojiadaki hızlı ve sürekli büyümenin, bireylerin dijital ortamlarda görevleri yerine getirmek ve sorunları çözmek için gerekli beceri ve yetkinliklere sahip olmasını gerektirdiğini ifade edilebilir. Dijital okuryazarlık, 21. yüzyıl bireylerinin hedeflerine ulaşmalarını desteklemek amacıyla dijital araçları kullanmaları için gerekli olan bir dizi beceridir. Bu kavramsallaştırma dijital okuryazarlığın, insanların enformasyon edinmeleri, başkalarıyla iletişim kurmaları ve etkileşime girmeleri, iş bulma, ekonomik başarıya ulaşma ve işbirlikçi ağlara aktif olarak katılmaları için gerekli becerileri yansıtmaktadır. Eğitim bağlamında dijital okuryazarlık eğitimi, öğrencilerin dijital okuryazarlıklarını geliştirmek için eğitim ve uygulamalar yoluyla bilgi ve beceri oluşturma süreçlerini desteklemeyi ifade eder. Bu çerçevede devam eden bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler öğretim programında yer alan dijital okuryazarlık becerisi bağlamında dijital okuryazarlık ve eğitim ile ilgili yapılan çalışmaların eğilimlerini belirlemektir. Bu çalışmada bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda araştırmanın verilerini elde etmek amacıyla Web Of Science Core Collection'da "digital literacy" and "education" kavramları ile tarama yapılmıştır. Tarama sonucunda bin on iki (1012) çalışmaya ulaşılmıştır. Ulaşılan çalışmalar tek tek incelenmiş ve araştırma ile doğrudan ilişkili olanlar dâhil edilmiştir. Çalışmaya ilişkin veri analizi ve bulgular ayrıca paylaşılabacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dijital okuryazarlık, eğitim, sosyal bilgiler.

INVESTIGATION OF RESEARCH ON DIGITAL LITERACY IN EDUCATION: A SCIENCE MAPPING STUDY

Dr. Çağrı DEMİRTAŞ

Bolu Abant İzzet Baysal University

cagridemirtass@gmail.com

ABSTRACT

The rapid and sustainable growth in digital technology requires individuals to have certain skills and competencies to perform tasks and solve problems in digital environments. Digital literacy is a set of skills required for 21st-century individuals to use digital tools to support them in achieving their goals. This conceptualization reflects digital literacy, the skills necessary for people to acquire information, communicate and interact with others, find employment, achieve economic success, and participate actively in collaborative networks. Besides, digital literacy education refers to providing the knowledge and skills-building processes through education and practices to improve students' digital literacy. In this regard, the purpose of this ongoing research is to determine the trends of studies on digital literacy and education in the context of digital literacy skills in the social studies curriculum. The bibliometric analysis method was employed in this study. The terms "digital literacy" and "education" were searched from the Web Of Science Core Collection in order to obtain data. As a result of searching, 1012 studies were obtained. Studies were examined one by one and only directly related studies were included in the study. The data analysis and findings of this ongoing study will be shared.

Keywords: Digital literacy, education, social studies.

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE TARİH İLE İLGİLİ YAYIMLANMIŞ MAKALELERİN İNCELENMESİ: BİR BİLİMSEL HARİTALAMA ÇALIŞMASI

Dr. Öğr. Üyesi Önder ERYILMAZ

Amasya Üniversitesi

onder.eryilmaz@amasya.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı Web of Science (WoS) veritabanında taranan dergilerde sosyal bilgiler eğitiminde tarih ile ilgili yayımlanmış makalelerin incelenmesidir. Araştırmada makalelerin analizi için bibliyometrik yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın verileri R programının bibliometrix paketi ile analiz edilmiştir. Araştırmada öncelikle WoS veritabanında bazı ölçütler çerçevesinde sosyal bilgiler eğitiminde tarih ile ilgili yayınlar taranmış ve 562 makaleye ulaşılmıştır. Elde edilen 562 makale araştırmacı tarafından incelenerek araştırmanın amacı ile ilgili olmayan yayınlar veri setinden çıkarılmıştır ve geriye kalan 292 makale analize dâhil edilmiştir. Gerçekleştirilen bibliyometrik analiz sonucunda özellikle 2004 yılından sonra yayımlanan makalelerin sayısında dramatik bir artışın olduğu görülmüştür. En fazla makalenin ise 2014 yılında yayımlandığı belirlenmiştir. Sosyal bilgiler eğitiminde tarih ile ilgili en fazla makalenin “Theory and Research in Social Education” dergisinde yayımlandığı, bu dergide yayımlanan makalelere ise WoS veritabanında taranan yayınlarda toplam 514 atfın yapıldığı görülmüştür. Bu alanda makalesi yayımlanmış araştırmacıların büyük bir çoğunluğunun Amerika Birleşik Devletleri’ndeki üniversitelerde görev yaptığı görülmüştür. En fazla makalenin ise Stanford Üniversitesi’nde görevli araştırmacılara ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Türkiye’nin ise 1980-2022 yılları arasında WoS veritabanındaki dergilerde en fazla makale yayımlayan üçüncü ülke, en fazla atıf alan ise beşinci ülke konumunda olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, tarih, bibliyometrik analiz

INVESTIGATION OF PUBLISHED ARTICLES ABOUT HISTORY IN SOCIAL STUDIES EDUCATION: A SCIENCE MAPPING RESEARCH

Assist. Prof. Dr. Önder ERYILMAZ

Amasya University,

onder.eryilmaz@amasya.edu.tr

ABSTRACT

The main purpose of this research is to investigate the articles in the field of history in social studies education that are published in journals indexed in the Web of Science (WoS) database. The bibliometric method was employed in order to analyze articles. Data were analyzed through the bibliometrix package of R software. Firstly, publications about history in social studies education were searched in the WoS database within some criteria and 562 articles were reached. These articles were examined by the researcher one by one and publications that are not related to the purpose of the research were excluded. As a result of exclusion, 292 articles were analyzed in the research. As a result of the bibliometric analysis, it was found that the number of articles increased dramatically after 2004. It was determined that most articles were published in 2014. In addition, it was revealed that most articles about history in social studies education were published in the journal entitled "Theory and Research in Social Education", and it has 514 citations from articles published in journals that are indexed WoS. Moreover, it was found that the majority of researchers whose articles have been published in this field work at universities in the United States. It was also determined that most articles related to this field belong to researchers working at Stanford University. On the other hand, it was revealed that Turkey is the third country with the highest number of articles published in the journals in the WoS database and the fifth country with the highest number of citations between 1980-2022.

Keywords: Social studies, history, bibliometric analysis

SOSYAL BİLGİLERDE YEREL YARIH VE ŞAHSİYETLERİN ÖĞRETİMDE KULLANIMINA YÖNELİK MODÜL ÇALIŞMASI (ADANA ÖRNEĞİ)

Yüksek Lisans Öğrencisi Emirhan EKİNOĞLU

Gazi Üniversitesi

emirhan.ekinoglu@gazi.edu.tr

Doç. Dr. Osman SABANCI

Gazi Üniversitesi

osmansabanci@gazi.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, Adana'da görev yapan sosyal bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih ve şahsiyetlerin öğretimine ilişkin görüşlerini belirlemek ve bu görüşler doğrultusunda Adana'nın yerel tarih ve şahsiyetlerin öğretiminde kullanılacak ortak bir öğretim modülü oluşturmayı amaçlamaktadır. Araştırmancın çalışma grubunu amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yoluyla seçilen Adana ili merkez ilçeleri olan Seyhan, Yüreğir, Çukurova ve Sarıçam'da görev yapan 30 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması desenindedir. Nitel verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme ve gözlem formu kullanılmıştır. Bu formda öğretmenlerin yerel tarihi ve şahsiyetleri öğrenmede başvurdukları kaynaklar, derslerinde yerel tarih konularına yer verme durumları, yerel tarih öğretiminde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerine dair veriler toplanmıştır. Çalışmadan edinilen veriler, nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz yöntemi ile çözümlenmiştir. Ulaşılan bulgulardan hareketle yerel tarih ve şahsiyetlerin öğretiminde tercih edilen yöntem, teknik ve materyaller ile birlikte tarihi-kültürel mekân ve şahsiyetlere ilişkin temalar oluşturulmuştur. Bu temalardan öğrenciyi aktif kılan teknikler ile görsel-işitsel materyallerin sıklıkla tercih edildiği görülmüştür. Ayrıca çalışmada oluşturulacak ortak modül için bilgi, beceri ve değer boyutları belirlenmiştir. Buna ek olarak öğretmenlerin yerel tarih öğretiminde karşılaştığı sınırlılıklar da göz önünde bulundurularak Adana ili yerel tarih ve şahsiyetlerin sistemli bir şekilde öğretimine imkan sağlayan bir modül tasarlanması süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler öğretimi, yerel tarih, yerel şahsiyetler, öğretmen, öğretim modülü

**MODULE STUDY ON THE USE OF LOCAL HISTORY AND
PERSONALITIES IN TEACHING IN SOCIAL STUDIES (ADANA
EXAMPLE)**

Postgraduate Emirhan EKİNOĞLU

Gazi University

emirhan.ekinoglu@gazi.edu.tr

Assoc. Prof. Dr. Osman SABANCI

Gazi University

osmansabanci@gazi.edu.tr

ABSTRACT

This study aims to determine the views of social studies teachers working in Adana on the teaching of local history and personalities and to create a common teaching module to be used in the teaching of local history and personalities in Adana in accordance with these views. The study group of the research consists of 30 social studies teachers working in Seyhan, Yüreğir, Çukurova and Sarıçam, the central districts of Adana province, who were selected through criterion sampling from purposeful sampling methods. The research is one of the qualitative research methods in the case study pattern. A semi-structured interview and observation form created by the researcher were used to collect qualitative data. In this form, data were collected on the resources that teachers used to learn local history and personalities, the situations in which they included local history topics in their lessons, the problems they encountered in teaching local history, and suggestions for solutions. The data obtained from the study were analyzed by descriptive analysis method, one of the qualitative research methods. Based on the findings obtained, themes related to historical-cultural places and personalities have been created along with the preferred methods, techniques and materials for teaching local history and personalities. From these themes, it has been observed that techniques that make the student active and audiovisual materials are often preferred. In addition, knowledge, skills and value dimensions have been determined for the common module to be created in the study. In addition, considering the limitations faced by teachers in the teaching of local history, the process of designing a module that enables the systematic teaching of local history and personalities in Adana is continuing.

Keywords: Teaching social studies, local history, local personalities, teacher, teaching module

TARİHİN REELPOLİTİK İLE İLİŞKİSİ: AVLONYALI SÜREYYA BEY VE “FETRETÜ’L-İSLAM” ADLI ESERİ

Arş. Gör. Mücahit Orkun İKİNCİ

Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü

orkun.ikinci@kilis.edu.tr

ÖZET

II. Meşrutiyet Dönemi, demokratikleşme sürecinde ilerleyen Osmanlı Devleti ve toplumu için mühim bir yere sahiptir. Bu dönemde siyasi alanda yaşanan gelişmeler ve yapılan düzenlemeler, Türk siyaset düşüncesi açısından köklü bir değişimin gerçekleşmesine vesile olmuştur. Devlet, iktidar, mülk ve hilafet gibi kavramlara önceki yüklenen anlamlar ve bunun devlet yapılanmasında görülen karşılıkları tekrar gözden geçirilmiştir. Dönemin devlet adamları ve aydınları tarafından yapılan yorumlamalar ve temellendirmelerde meşrutiyet yönetimi en uygun yönetim biçimi olarak idealize edilirken, keyfi idare biçimi olarak tanımlanan mutlak monarşi yönetimi ise olması gerekenin dışında bir idare şekli olarak telakki edilmiştir. Yeni yönetimi idealize etmede din ve dini argüman en önemli meşrutiyet kaynaklarından biri olmuştur. Bununla birlikte geçmişin tarihçi eliyle sonraki nesillere aktarımı demek olan tarihin de bu yönde bir enstrüman olarak kullanıldığı görülmektedir. Tarihi olaylar ve olgular, salt bir tarih aktarımı telaşı ile aktarılmaktan ziyade, yazıldığı dönemlerdeki siyasi ve sosyal yapıya bir mesaj verme aracı olarak da kullanılabilir. Bu çalışmada II. Meşrutiyet dönemi İslam tarihçilerinden biri olan Avlonyalı Süreyya Bey’in Emevîler dönemi hakkında kaleme aldığı Fetretü’l-İslam adlı eseri özelinde Meşrutiyet ile hâkim olan reelpoliğin tarih yazımındaki etkisi ve dönüştürücü rolü sorgulanmaktadır. Çalışmada kaynak üzerinden gözlem yöntemi kullanılmaktadır. Eser üzerinden dönemin tarih anlayışı ve tarihçiliği hakkında çıkarımlarda bulunmak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Meşrutiyet, Tarihçilik, Meşrutiyet, Avlonyalı Süreyya Bey

THE RELATIONSHIP OF HISTORY WITH REELPOLITIC: SYRJA BEY VLORA AND HIS WORK TITLED “FETRETU'L-ISLAM”

Researcher Assistant MÜCAHİT ORKUN İKİNCİ

Kilis 7 Aralık University, Faculty of Arts and Sciences, Department of History
orkun.ikinci@kilis.edu.tr

ABSTRACT

The Second Constitutional Era has an important place for the Ottoman Empire and society, which was advancing in the democratization process. The developments in the political field and the arrangements made in this period led to a radical change in Turkish political thought. Previously attributed meanings to concepts such as state, power, property and caliphate and their counterparts in the state structure were reviewed. In the interpretations and justifications made by the statesmen and intellectuals of the period, the constitutional government was idealized as the most appropriate form of government, while the absolute monarchy, which was defined as an arbitrary form of government, was considered as a form of administration other than what it should have been. Religion and religious argument have been one of the most important sources of legitimacy in idealizing the new administration. However, it is seen that history, which means the transfer of the past to the next generations by the historian, is also used as an instrument in this direction. Historical events and facts can also be used as a means of giving a message to the political and social structure in the period in which they were written, rather than being conveyed with a purely historical rush. In this study, the effect and transformative role of reelpolitic, which was dominant with the Constitutional Monarchy, in historiography, is questioned in the work about the Umayyad period called Fetretü'l-Islam, written by Syrja Bey Vlora, one of the Islamic historians of the Second Constitutional Period. In the study, the method of observation over the source is used. It is aimed to make inferences about the understanding of history and historiography of the period through the work.

Keywords: The Constitutional Monarchy, Historiography, Legitimacy, Syrja Bey Vlora

“YENİ UYGUR” YAPIMI: ÇİN’İN YENİ UYGUR TARİHİ ANLATISINI MANİPÜLE ETMESİNİN BAŞARILI BİR ÖRNEĞİ

MA. Ahmet HOJAM

Department of Asian Studies, Palacky University Olomouc

ahmet.hojam@upol.cz

ÖZET

Bu makale, Çin’in Yeni Uygurların tarihsel anlatısını nasıl manipüle ettiğini tartışmaktadır. Yeni Uygurların Eski Uygurlarla nasıl ilişkilendirildiğinin ve nihayetinde Çin Cumhuriyeti yetkilileri tarafından "Uygur" olarak adlandırıldığının ve Yeni Uygurların tarihsel anlatılarının daha sonra Çin akademisindeki Eski Uygurlarla yakından ilişkili olduğunun arka planı tanıtılıyor. Bunun basit bir akademik argüman değil, bir öngörü stratejik müzakere planı olduğu düşünülüyor. Ayrıca Rusya ve Türkiye ile yapılan gizli anlaşmanın da bir sonucu olduğu öngörülüyor. Bu süreçte, Yeni Uygur aydınlarının milliyetçilik ya da komünizm ideolojisi altında tarihsel gerçeklerden ve kendi geleneklerinden bağımsız olarak "Uygur kimliğini" körü körüne şekillendirmesi de Çin’in menfaatine uygun düşmekteydi. Çin’in bu insanları Eski Uygur’a nasıl bağladığını, tarih yazımını ve tarihsel anlatıyı manipüle etmede çok başarılı bir vaka olduğunu, Yeni Uygur aydınlarının hala kendi tarihlerini yazdıklarını ve bugünlerde Çin’in yol haritasına tamamen uygun olarak kimliklerini inşa ettikleri de savunulmaktadır. Bu makale, ciltler, arşivler, eski kitaplar, el yazmaları ve diğer yayımlanmış tarihi kaynaklar dahil olmak üzere ilk elden kaynaklara dayanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Uygur, Manipülasyon, Çin, Anlatı, Kimlik

MAKING OF NEW UYGHUR: A SUCCESSFUL CASE OF CHINA'S MANIPULATION OF NEW UYGHUR HISTORICAL NARRATIVE

MA. Ahmet HOJAM

Department of Asian Studies, Palacky University Olomouc

ahmet.hojam@upol.cz

ABSTRACT

This article discusses how China manipulated the historical narrative of the new Uyghurs. I introduce the background of how the New Uyghurs were linked to the Old Uyghurs and eventually named "Uyghur" by the ROC authorities and the historical narratives of the New Uyghurs had been closely related to Old Uyghurs in China's academia afterward. I argue that was not a simple academic argument but a foresight strategic scheme of deliberation. Also, I argue it was also the result of the collusion with Russia and Turkey. In this process, the blind shaping of the "Uyghur identity" regardless of historical truth and their own traditions by the new Uyghur intellectuals under nationalism or communism ideology, had also fallen into China's calculations. I argue that how China bound these people to the Old Uyghur is a very successful case of manipulating historical writing and historical narrative, that the new Uyghur intellectuals have been still writing their own history and building their identity completely in accordance with China's roadmap nowadays. This article is based on first-hand sources, including rubbings, archives, ancient books, manuscripts, and other published historical sources.

Keywords: Uyghur, Manipulation, China, Narrative, Identity

YARATICI DRAMA YÖNTEMİ İLE DERS DIŞI TARİH ÖĞRENİMİ: MİMAR BENİM ARKADAŞIM ATÖLYESİ

İstek AKSAK KÖMÜR

MEB

istekaksakkomur@gmail.com

ÖZET

TÜBİTAK 4007 Bilim Şenlikleri Destekleme Programı kapsamında yer alan tarih bilimi etkinlikleri ve atölyeleri; ders dışı tarih öğrenimi çalışmaları olarak değerlendirilebilir. Bilim Şenliklerinde atölyeler planlanırken kullanılması önerilen yöntem, teknik ve etkinlik türlerinden biri de yaratıcı dramadır. Araştırmaya konu atölye TÜBİTAK 4007 Bilim Şenlikleri Destekleme Programı 117B160 "Hayallerini Bilimle Buluştur" projesi kapsamında uygulanmıştır. Bu çalışmada yaratıcı drama yöntemi ile gerçekleştirilen "Mimar Benim Arkadaşım" tarih atölyesinin uygulama süreci ile gönüllü katılımcıların görüşlerinin paylaşımı amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Bu kapsamda tarih atölyesine katılan gönüllü katılımcılardan yapılandırılmamış görüş formu yardımıyla veriler elde edilmiştir. Katılımcıların görüşleri, kayıtlar ve araştırmacının gözlem notlarından elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmada elde edilen bulgulara göre; katılımcıların tarih bilimine olumlu yönde ilgilerinin arttığı, Prof. Dr. Halil İnalçık'ı bu atölye ile ilk kez tanıdıkları, süreçte eğlenirken öğrendikleri, benzer çalışmalara katılmak istedikleri sonuçlar arasında yer almaktadır. Ders dışı tarih öğrenme ortamlarının tasarımlarında yaratıcı drama yöntem ve tekniklerine daha fazla yer verilmesi; tasarım ve planlamaların titizlikle yapılmasının yararlı olacağı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ders dışı tarih öğrenimi, yaratıcı drama, Halil İnalçık

EXTRA CURRICULUM HISTORY LEARNING WITH THE CREATIVE DRAMA METHOD: THE ARCHITECT IS MY FRIEND WORKSHOP

İstek AKSAK KOMUR

Ministry of National Education

istekaksakkomur@gmail.com

ABSTRACT

History science activities and workshops within the scope of the TUBITAK 4007 Science Festivals Support Program; can be considered as extracurricular history learning studies. Creative drama is one of the methods, techniques, and activity types recommended to be used while planning workshops at Science Festivals. The workshop subject to the research was implemented within the scope of the TUBITAK 4007 Science Festivals Support Program 117B160 "Bring Your Dreams Together with Science" project. This study, it is aimed to share the opinions of the volunteer participants with the implementation process of the "Architect is My Friend" history workshop, which was held with the creative drama method. Qualitative research design was used in the current study. In this context, data were obtained from the volunteer participants who participated in the history workshop with the help of an unstructured opinion form. The data obtained from the opinions of the participants, the records, and the observation notes of the researcher were subjected to content analysis. According to the findings obtained in the research; the participants' positive interest in the science of history increased, they knew Prof. Dr. Halil İnalçık for the first time with this workshop, learned while having fun in the process, and want to participate in similar studies. It is considered that it would be beneficial to meticulously design, plan and give more place to creative drama methods and techniques in the design of extracurricular history learning environments.

Keywords: Extracurricular history learning, creative drama, Halil İnalçık

BİLİM TARİHİNİN DİDAKTİK DÖNÜŞÜMÜNÜN FEN EĞİTİMİNDE UYGULANABİLİRLİĞİ VE ÖNEMİ

Doç. Dr. Davut SARITAŞ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü
davutsaritas@gmail.com

ÖZET

Bilim tarihinin bilim felsefesi, bilim sosyolojisi ve bilim psikolojisi ile kesişen bilgileri Bilimin Doğasının tanımlanmasında merkezi bir role sahiptir. Bilimin Doğasının anlaşılması uzun bir süredir fen okuryazarlığının ön koşulu olarak fen eğitiminde bir amaç olarak kabul edilmektedir. Bu amaç için önerilen stratejilerden olan Tarihsel Yaklaşım'a göre bilimin doğası, bilime ilişkin güvenilir tarihsel bilgilerin fen içerik kazanımları ile ilişkilendirilmesi ile öğretilir. Böylece tarihsel süreçte bilimsel çalışmaların nasıl yürütüldüğüne, bilim insanlarını ve etkinliklerini etkileyen sosyal, kültürel vb. etkenlere, bilimsel bilginin nasıl geliştiğine ilişkin uygun anlayışlar geliştirilebilir. Fen eğitimi alan yazında Tarihsel Yaklaşımın genel olarak olumlu sonuçlarına rastlanmakla birlikte, bilim tarihinin sağladığı bilgilerin kavramasında yaşanan güçlüklerle dayanan ve tarihsel bilgilerin öğretimde nasıl kullanılacağına odaklanan tartışmalar devam etmektedir. Bu noktada bazı araştırmacılar bilimin doğasına yönelik yeniden yapılandırılmış bir bilim tarihi yazımını önermektedir. Bu öneri fen eğitiminde *"didaktik dönüştürülmüş bilim tarihi"* gerekliliğini ima etmektedir. Nitekim *öğretilecek bilgi* ile *bilimsel bilgi* arasında bir ayrımı dayanan Didaktik Dönüşüm Teorisi böylesi bunun imkanını savunmaktadır. Bu bildiride öncelikle bilim tarihinin fen eğitiminde bilimin doğasının öğretiminde nasıl kullanıldığına ilişkin yöntemler örneklendirilecek, karşılaşılan sorunlar detaylandırılacaktır. Ardından bu sorunların çözümü için bilimin doğasının öğretiminde Didaktik Dönüşüm Teorisinin bilim tarihinin sağladığı bilgilere uygulanıp uygulanamayacağı, uygulanması durumunda sınırlarının neler olması gerektiği tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bilim tarihi, fen eğitimi, bilimin doğasının öğretimi, didaktik dönüşüm

THE APPLICABILITY AND IMPORTANCE OF THE DIDACTIC TRANSPPOSITION OF THE HISTORY OF SCIENCE IN SCIENCE EDUCATION

Assoc. Prof. Dr. Davut SARITAŞ

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Education, Department of
Mathematics and Science Education

davutsaritas@gmail.com

ABSTRACT

The knowledge of the history of science that intersects with the philosophy of science, sociology of science, and psychology of science has a central role in defining the Nature of Science. The Nature of Science, as an aim in science education as a prerequisite for science literacy. According to the Historical Approach, which is one of the strategies suggested for this aim, the nature of science can be taught by associating reliable historical information about science with science content gains. Thus, understandings can develop about how scientific studies are carried out in the historical process, social and cultural (etc.) factors affecting scientists and their activities, and how scientific knowledge develops. Although there are generally positive results of the Historical Approach in the literature on science education, there are ongoing debates based on the difficulties experienced in comprehending the information provided by the history of science and focusing on how to use historical information in teaching. At this point, some researchers suggest reconstructing the historiography of science for the nature of science. This proposal implies the necessity of a "didactic transposed history of science" in science education. The Didactic Transposition Theory, based on a distinction between the knowledge to be taught and scientific knowledge, defends the possibility of such a thing. In this paper, firstly, the methods of how the history of science using in teaching the nature of science in science education will be exemplified, and the problems encountered will be detailed. Then, to solve these problems, it will be discussed whether the Didactic Transposition Theory can apply to the information provided by the history of science in teaching the nature of science and what its limits should be in case of its application.

Keywords: History of science, science education, teaching the nature of science, didactic transposition

1926 YILI TÜRKOLOJİ KONGRESİ - TÜRK HALKINI BİRLEŞTİREN KÜLTÜR MİRASIMIZ OLARAK

Araştırma Görevlisi Gülnare ABİDİ

Bakü Devlet Üniversitesi

gulnare_semedova@mail.ru

gulnara.abidi@gmail.com

ÖZET

Çalışmada 26 Şubat 1926'da hayata geçirilen türkoloji kongrede ele alınan başlıca konular araştırılmıştır. Makalenin temel amacı, bu kongrenin daha sonraki dönemlerde Sovyet Azerbaycan'ında kültürel inşa çalışmalarındaki etki alanıdır. 20. yüzyılın 20'li yıllarının başlarında, yeni, daha ilerici bir alfabe yaratma ihtiyacı, ulusal bilim aydınlarının yetiştirilmesinde en önemli konulardan biriydi. Kasım 1920'de Azerbaycan SSC Halk Eğitim Komiserliği bünyesinde bir alfabe reformu komisyonu kuruldu. Yeni Türk Alfabe Komitesi'nin faaliyetleri ve okuma yazma bilmeyenlerin ortadan kaldırılması alanında elde edilen başarılar, Sovyetler Birliği'nin Arap alfabesini kullanan diğer halkları arasında ilgi uyandırdı. Alfabe meselesini görüşmek için Türkçe konuşan halkların kongresini toplamak gerekiyordu. Azerbaycan Yeni Türk Alfabe Komitesi, "Azerbaycan Araştırma ve Öğrenim Cemiyeti" ile birlikte Türkoloji kongresi düzenlemeye karar verdi. Kurultay, Arap alfabesini Latin alfabesiyle değiştirmek için Doğu'da girişimde bulunan ilk resmi kongre idi. Kongre 26 Şubat 1926'da Bakü'de açıldı. Türkçe konuşan halkların kültür hayatında önemli bir rol oynayan Birinci Tüm Birlik Türkoloji Kongresi büyük bir olaydı ve 5 Mart'a kadar sürdü. Türkiye'den Mehmet Fuad Küprülüzadeh kongreye katıldı. Kongrede Arap alfabesinin reformu ve Latin alfabesinin kabulü, Türkçe konuşan halklar için ulusal terminoloji ve edebi dilin oluşturulması, ana dilinin öğretim metodolojisi, yerel çalışmalar ve imla konuları ele alındı. Bence kongrede ele alınan konuların her biri ayrı bir araştırma konusu olarak geliştirilirse bu mövzunun eksikliği tamamlanır.

Anahtar kelimeler: Alfabe Reformu, Türkoloji Kongre, Sovyet Azerbaycan

TURKOLOGY CONGRESS OF 1926 - AS OUR CULTURAL HERITAGE THAT UNITES THE TURKISH PEOPLE

Research Assistant, Gulnara ABIDI

Baku State University

gulnare_semedova@mail.ru

gulnara.abidi@gmail.com

ABSTRACT

In the study, the main issues discussed in the turcology congress held on February 26, 1926 were investigated. The main purpose of the article is the area of influence of this congress in the cultural construction studies in Soviet Azerbaijan in the later periods. In the early 20s of the 20th century, the need to create a new, more progressive alphabet was one of the most important issues in the training of national scientific intellectuals. In November 1920, an alphabet reform commission was established within the People's Commissariat of Education of the Azerbaijan SSR. The activities of the New Turkish Alphabet Committee and the achievements in the eradication of illiteracy aroused interest among other peoples of the Soviet Union using the Arabic alphabet. It was necessary to convene the Turkish-speaking peoples' congress to discuss the alphabet issue. Azerbaijan New Turkish Alphabet Committee decided to organize a Turcology congress together with "Azerbaijan Research and Learning Society". The Congress was the first official congress in the East to attempt to replace the Arabic script with the Latin script. The Congress was opened in Baku on February 26, 1926. The first Turcology Congress, which played an important role in the cultural life of Turkish-speaking peoples, was a big event and lasted until March 5, 1926. Mehmet Fuad K pr l zadeh from Turkey also attended the congress. The reform of the Arabic alphabet and the adoption of the Latin alphabet, the creation of the national terminology and literary language for Turkish-speaking peoples, the teaching methodology of the mother language, local studies and spelling were discussed at the congress. In my opinion, if each of the topics discussed in the congress is developed as a separate research topic, the deficiency of this subject will be completed.

Keywords: Alphabet Reform, Turkological Congress, Sovi

AZERBAIJAN CUMHURİYETİ ORTA OKUL DERS KİTAPLARINDA TÜRK DEVLETLERİNİN ÖĞRENİLMESİ KONUSU

Kerim ABİDİ

Bakü İdrak Lisesi müdür yardımcısı, University of the People (USA)

kerim.abidi@gmail.com

ÖZET

Çalışmada, Orta Çağ Türk devletleri, Türkiye ve diğer Türkçe konuşan cumhuriyetlerin tarihinin Azerbaycan orta okullarının ders kitaplarındaki tarafsız ve nesnel yansımaları araştırılmıştır. Makalede, orta okul tarih ders kitaplarında yer alan Türk devletlerine ait tarih, sosyal hayat, kamusal-sosyal hayat ve müteakip tarihi olayların derslere göre öğretimi incelenmiştir. Bilindiği gibi Azerbaycan 70 yıla yakın bir süre SSCB'nin esareti altında olmuştur. Eğitimin içeriği tamamen Sovyet ideolojisine hizmet etmeye başlamıştır. Tüm eğitim okullarında tarih ve coğrafya öğretimi parti kontrolü altına alınmış ve Sovyet yurttaşını eğitmek için ideolojik bir silah haline gelmiştir. O dönemde önemli gerçekler kasten kesilmiştir, özellikle SSCB topraklarında yaşayan Türk halkları bu kesintiden paylarını almışlar. Bu planlı süreç boşa gitmedi. Amaç, Türk halklarının tarihi geçmişini unutturmak ve bunun yerine öğrencilere sadece Rus halkının "şanlı ve zengin tarihini" öğretmektir. 20. yüzyılın 90'lı yıllarında Azerbaycan halkının bağımsızlığını kazanmasından sonra ders kitapları konusu yeniden gündeme geldi ve yeniden hazırlandı. Şu anda orta okullarda Genel tarih ve Azerbaycan tarihi adı altında tarih dersi okutulmaktadır. Modern zamanımızda Türk halklarının ortak tarihi konusu devlet düzeyinde önemli konulardan biridir. Örnek olarak 16 Ağustos 2013 tarihinde Kebele'de imzalanan Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi Üçüncü Zirvesi Bildirgesi'ni gösterebiliriz. Makale, bu konulara geniş yer vermeyi amaçlamaktadır. Zaten Azerbaycan orta okullarında 8.sınıf öğrencilerine "Ortak Türk Tarihi" ders kitabı okutulmaktadır. Bununla birlikte "Ortak Türk Edebiyatı" ve "Ortak Türk Coğrafyası"nın da öğretilmesi planlanmaktadır. Makalede karşılaştırmalı analiz yöntemine dayalı olarak modern tarih ders kitaplarının analizi tercih edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: SSCB, Azerbaycan tarih ders kitapları, Ortak Türk tarihi.

THE ISSUE OF LEARNING TURKISH STATES IN SECONDARY SCHOOL TEXTBOOKS OF THE REPUBLIC OF AZERBAIJAN

Karim ABIDI

Deputy director of Baku Idrak Lyceum, University of the People (USA)

kerim.abidi@gmail.com

ABSTRACT

In the study, the impartial and objective reflection of the history of medieval Turkish states, Turkey and other Turkic-speaking republics in the textbooks of Azerbaijan secondary schools was investigated. In the article, the teaching of the history, public and social life and subsequent historical events of the Turkish states in the secondary school history textbooks in the curriculum by classes was studied. As we know, Azerbaijan was under the "slavery" of the USSR for nearly seventy years. The content of education began to completely serve the Soviet ideology. The teaching of history and geography in general education schools was under party control and became an ideological weapon for educating the Soviet citizens. At that time, important facts were deliberately cut down, especially the Turkic peoples living in the territory of the USSR received their share of this cut. This planned process was not in vain. The goal was to make the Turkic peoples forget their historical past, and instead to teach the students only the "glorious and rich history" of the Russian people. In the 90s of the 20th century, after the Azerbaijani people gained independence, the issue of textbooks came up again and was prepared again. Currently, the subject of history is taught in secondary schools under the name of General History and Azerbaijan History. In our modern times, the issue of the common history of the Turkic peoples is one of the important issues at the state level. As an example, we can point to the Declaration of the 3rd Summit Meeting of the Cooperation Council of Turkic-Speaking States signed in Gabala on August 16, 2013. The article aims to give a wide space to these issues. Already, the textbook "Common Turkish history" is being taught to 8th grade students in Azerbaijan secondary schools. Along with this, it is planned to teach "Common Turkish literature" and "Common Turkish geography". In the article, based on the comparative analysis method, the analysis of modern history textbooks is preferred.

Keywords: USSR, Azerbaijani history textbooks, Common Turkish history.

5-6 ve 7. SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE TARİH ÖĞRETİMİNİ GÜÇLEŞTİREN YAPISAL SORUNLAR

Hacı Halil DOĞAN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

hacihalildoğan80@mail.com

Salih DAĞ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

daqsalih68@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı 5,6 ve 7. sınıflarda Sosyal Bilgiler dersi programının alt disiplini olarak verilen tarih dersi kazanımlarının edinimini zorlaştıran yapısal sorunları öğretmen perspektifiyle analiz etmektir. Milli Eğitimin genel amaçlarından hareketle Tarih öğretiminin amacına ulaşması, Tarih biliminin temel ilkelerinden biri olan sebep-sonuç ilişkisinin sağlanmasıyla mümkündür. Uygulanan Sosyal Bilgiler dersi programının parçalı yapısının etkileri bu araştırmamızın çıkış noktasıdır. Araştırmada nitel bir yaklaşım benimsenmiş olup veri toplama aracı olarak açık uçlu soruları da içeren anket kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu amaçlı örneklem yoluyla seçilen 10 Sosyal Bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Anketlerden elde edilen verilerin analizi ise içerik analizi doğrultusunda yapılmıştır. Ankete verilen cevaplar araştırmacılar tarafından okunup incelendikten sonra anket cevaplarının tekrar etme sıklıklarına göre kategoriler ve kodlar oluşturulmuştur. Ortaya çıkan veriler frekans yüzdeleri ile birlikte tablo ve grafik olarak sunulmuştur. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; uygulanan Sosyal Bilgiler Eğitim Programı öğrencilerin neden-sonuç bağlantısını kurmasına engel olmaktadır. Bu nedenle Tarih öğretiminin amacından uzaklaştığı, öğretmen görüşleriyle ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Neden-Sonuç İlişkisi

STRUCTURAL PROBLEMS THAT STRENGTHEN THE TEACHING OF HISTORY IN SOCIAL STUDIES COURSE 5-6 and 7.

Hacı Halil DOĞAN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

hacihalildogan80@mail.com

Salih DAĞ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

dagsalih68@gmail.com

ABSTRACT

The aim of this study is to analyze the structural problems that make it difficult to acquire the achievements of the history lesson, which is given as a sub-discipline of the Social Studies curriculum in the 5th, 6th and 7th grades, through the perspective of the teacher. Based on the general objectives of the National Education, the achievement of the purpose of history education is possible by providing the cause-effect relationship, which is one of the basic principles of the science of history. The effects of the fragmented structure of the applied Social Studies curriculum is the starting point of our research. A qualitative approach was adopted in the research and a questionnaire including open-ended questions was used as a data collection tool. The study group of the research consists of 10 Social Studies teachers selected through purposeful sampling. The analysis of the data obtained from the questionnaires was carried out in line with the content analysis. After the answers given to the questionnaire had been read and examined by the researchers, categories and codes were created according to the frequency of the repetition of the questionnaire answers. The resulting data are presented as tables and graphics together with frequency percentages. According to the results obtained from the research; The Social Studies Education Program implemented prevents students from establishing a cause-effect connection. For this reason, it has been revealed by the opinions of the teachers that history teaching has moved away from its purpose.

Keywords: History Teaching, Cause-Effect Relationship.

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMINDA YER ALAN TARİH DERSLERİNİN İÇERİKLERİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ FARKINDALIKLARININ İNCELENMESİ

Arş. Gör. Gülser KUTLUAY

Aksaray Üniversitesi
gulserkutluay@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Fatma GÜLTEKİN

Aksaray Üniversitesi
fatmagultekintarih@gmail.com

ÖZET

Sosyal bilgiler dersi kapsamındaki disiplinlerarası düzlemde tarih bilimi öne çıkan disiplinler arasında yer almaktadır. Programda yer almakla beraber öğretmen adaylarının eğitimi aldıkları bu tarih derslerinin gereklilik, ihtiyaç ya da etkililiğine yönelik farkındalıkları da önemlidir. Bu kapsamda Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programı kapsamında yer alan tarih konulu 8 ders ve bu dersleri alan son sınıf son dönem öğrencileri araştırmaya konu edinilmiştir. Lisans programından mezun olmak üzere olan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının program boyunca almış oldukları tarih kapsamlı derslerin içerikleri hakkında farkındalık düzeylerini, bu derslerden ne derece verim aldıklarına yönelik görüşlerini ve dersin amaçlarına ne kadar hâkim olduklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Nitel araştırma olma özelliği taşıyan çalışmanın deseni durum çalışmasıdır. Araştırmada uygulanan anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla veriler toplanmış ve içerik analizi yoluyla analiz edilmiştir. Çalışma, 2021-2022 eğitim öğretim yılı bahar döneminde gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın birinci kısmını oluşturan anket bölümünde 26 öğrencinin de katılımı gerçekleşirken çalışmanın ikinci kısmını oluşturan odak grup görüşmesi için, anket çalışmasına katılmış olan öğrencilerden seçkisiz örnekleme yöntemi aracılığıyla 4 öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın bulguları lisans programında yer alan tarih derslerinin gerekliliğine ilişkin öğretmen adaylarının farkındalıklarının düşük olmadığını, derslerin amaçlarından bihaber olduklarını, dersten aldıkları verimle ilgili yoğunluklu olarak öğretim görevlisi faktörüne bağlı olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Tarih Eğitimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Lisans Programı

**ANALYSIS OF THE AWARENESS OF PROSPECTIVE TEACHERS
CONCERNING THE CONTENT OF HISTORY LESSONS IN THE SOCIAL
STUDIES EDUCATION UNDERGRADUATE PROGRAM**

Arş. Gör. Gülser KUTLUAY

Aksaray Üniversitesi
gulserkutluay@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Fatma GÜLTEKİN

Aksaray Üniversitesi
fatmagultekintarih@gmail.com

ABSTRACT

The science of history is one of the prominent disciplines at the interdisciplinary level within the scope of the social studies course. Although it is included in the program, the awareness of teacher candidates about the necessity, need or effectiveness of these history lessons is also important. It is aimed to determine the level of awareness of the social studies teacher candidates who are about to graduate from the undergraduate program about the content of the history-based courses they have taken throughout the program, their views on how much they get from these courses and how well they have mastered the objectives of the course. The design of the study, which is a qualitative research, is a case study. Data were collected through the questionnaire and semi-structured interview form applied in the research and analyzed through content analysis. The study was carried out in the spring semester of the 2021-2022 academic year. While the participation of 26 students took place in the survey part, which constitutes the first part of the study, the focus group interview, which constitutes the second part of the study, was carried out with the participation of 4 students through the random sampling method from the students who participated in the survey study. The findings of the study revealed that pre-service teachers' awareness of the necessity of history courses in the undergraduate program was not low, they were unaware of the objectives of the courses, and the efficiency they received from the course was heavily dependent on the instructor factor.

Keywords: History, History Education, Social Studies Education Undergraduate Program.

SÖZLÜ TARİH ÇALIŞMALARININ NESİLLER ARASINDA DOĞRUDAN KAYNAKLIK ETMESİ VE ORTAÖĞRETİM KURUMUNDA YAPILMIŞ BİR ÇALIŞMA ÖRNEĞİ

Sevda YILDIZ

Milli Eğitim Bakanlığı

sevdayl47@gmail.com

ÖZET

Tarih insanlığın varlığı ile başlayan en kadim disiplinlerdendir. Kaynakları ise genel olarak yazılı kaynaklar ve günümüze ulaşmış eşyalardır. Ancak bildiğimiz gibi olayları anlatan kaynaklar veya şahitlik eden eşyalar olayların duygusunu anlatmada genelde yetersizdir. Her daim tarih eğitimcilerin ifade ettiği gibi olayın geçtiği zamanın dönemin şartlarının olaylara yön vermesi açısından önemi çok büyüktür. İşte bu nokta da karşımıza sözlü tarih çalışmaları çıkmaktadır. Özellikle günümüz de hızla değişen dünyada nesiller arasındaki farkın hızlanması sözlü tarihi gündelik hayatı yansıtmada önemli bir noktaya taşımıştır. Sözlü tarih ile ilgili çalışma yapan bilim insanları, bu konunun okullarda ders olarak gösterilmesi gerektiğini kitaplarında vurguladıklarını görüyoruz.

Bu bildiride Milli Eğitim Bakanlığımızın teşvikiyle gerçekleştirdiğimiz sözlü tarih projesinden iki örnek sunacağım. Bunlar Bursa'nın Kestel ilçesinde yaşayan, yaşları yetmişi aşmış iki çınarın öğrenciler ile gerçekleştirdikleri görüşmelerdir. Bu görüşmede öğrenciler, sorularıyla dönemin eğitim, sosyal, ekonomik ve kültürel konuların da nesiller arasındaki farkını doğrudan gözlemlediler. Bu kişilere ait belgeleri doğrudan görerek (bazen bir diploma bazen küçükken oynadıkları oyuna ait eşyalar vb) nesiller arasındaki değişime şahitlik ettiler.

Anahtar Kelimeler: Sözlü tarih, Nesiller diyalogu, Yaşamlar, Nesneler, Değişimler.

DIRECT SOURCE OF ORAL HISTORY STUDIES THROUGH GENERATIONS: AN EXAMPLE OF A SECONDARY EDUCATION INSTITUTION

Sevda YILDIZ

Ministry of Education

Sevdaylz47@gmail.com

ABSTRACT

History is one of the most ancient disciplines that started with the existence of humanity. Its sources are generally written sources and objects that have survived to today. However, the sources that describe the events or the items that testify are generally insufficient to describe the emotion of the events. As always stated by history educators, the event's time is significant in directing the events of the conditions of the period. At this point, it is possible to come across some oral history studies. Especially in today's rapidly changing world, the acceleration of the difference between generations has brought oral history to an essential point in reflecting on daily life. Scientists working on oral history emphasize in their books that this subject should be a lesson in schools.

This paper aims to present two examples from the oral history project carried out with the encouragement of the Ministry of National Education. These are the interviews with the students living in Kestel, Bursa. In this meeting, the students directly observed the difference between generations in the education, social, economic, and cultural issues of the period. They witnessed the change between generations by directly seeing the documents belonging to these people (sometimes a diploma, sometimes the objects belonging to the game they played when they were little).

Keywords: Oral history, generations' dialogue, lives, objects, changes.

ÇOK KÜLTÜRLÜ EĞİTİM KONUSU ÜZERİNE YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN ANALİZİ

Dr. Öğr. Üyesi Durdane ÖZTÜRK

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

durdane.ozturk@ahievran.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Serpil RECEPOĞLU

Kastamonu Üniversitesi

srecepoglu@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Sosyal, ekonomik, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin hız kazandığı küresel çağda farklı kültürlerin birbirleri ile ilişki ve sürekli etkileşim halinde olması da artmıştır. Bu gelişmelerin sonucu olarak farklılıklara saygı ve hoşgörü değerlerinin önemi daha fazla ortaya çıkmaktadır. Farklılıkların eğitim ortamına yansıtılması, saygı ve hoşgörüyle karşılanması çok kültürlü eğitim aracılığı ile sağlanabilir.

Lisansüstü çalışmaların alanyazına en önemli faydalarından birisi, araştırmacılara güncel gelişmeleri, uygulamaları veya eksiklikleri ortaya koyarak çözüm önerilerini sunmasıdır. Bu bakımdan, özellikle başta sosyal bilgiler alanında olmak üzere çokkültürlü eğitime ilişkin hazırlanmış tezlerin durumunu ortaya koymak konunun anlaşılması bakımından değer taşımaktadır. Buna bağlı olarak, araştırmanın amacı, Türkiye’de çokkültürlülük alanında yapılmış lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından incelenip tezlerdeki eğilimlerin tespit edilmesidir.

Çokkültürlü eğitim konusuna ilişkin lisansüstü tezlerin incelenmesi bağlamında hazırlanan bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Bu araştırma, lisansüstü tezlerin incelenmesine ilişkin olması sebebiyle; veri toplama sürecinin ilk aşamasında, Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı’nın (YÖK) resmi internet sitesindeki Ulusal Tez Tarama Merkezindeki “gelişmiş tarama” sekmesiyle araştırmanın konusuna bağlı olarak “Çok kültürlü eğitim” anahtar kelimesi kullanılarak detaylı tarama yapılmıştır. Doküman incelemesinin aşamaları kapsamında ulaşılan tezler dijital ortama indirilerek bir dosyada toplanmıştır. Araştırma betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Sonuçlara göre, tezlerin çoğunlukla yüksek lisans tezlerinden oluştuğu, örneklem seçiminde sıklıkla öğretmenlerin tercih edildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, Çok kültürlü eğitim, Yüksek lisans tezi, Doktora tezi, Eğitim Tarihi.

ANALYSIS OF POSTGRADUATE THESES ON MULTICULTURAL EDUCATION

Assist. Prof. Durdane ÖZTÜRK

Kırşehir Ahi Evran University

durdane.ozturk@ahievran.edu.tr

Assist. Prof. Serpil RECEPOĞLU

Kastamonu University

srecepoglu@kastamonu.edu.tr

ABSTRACT

In the global age, where social, economic, scientific and technological developments accelerate, the relationship and constant interaction of different cultures with each other has also increased. As a result of these developments, the importance of respect and tolerance for differences becomes more important. Reflecting the differences in the educational environment and meeting them with respect and tolerance can be achieved through multicultural education.

One of the most important benefits of postgraduate studies to the literature is that it presents solutions to researchers by presenting current developments, practices or deficiencies. In this respect, revealing the status of the theses prepared on multicultural education, especially in the field of social studies, is valuable in terms of understanding the subject. Accordingly, the aim of the research is to examine the postgraduate theses made in the field of multiculturalism in Turkey in terms of various variables and to determine the trends in the theses.

In this study, which was prepared in the context of examining postgraduate theses on the subject of multicultural education, document analysis, one of the qualitative research methods, was used. Since this research is related to the examination of postgraduate theses; In the first stage of the data collection process, a detailed search was conducted using the keyword "multicultural education" depending on the subject of the research, with the "advanced scanning" tab in the National Thesis Scanning Center on the official website of the Council of Higher Education (YÖK). The theses reached within the scope of the document review phases were downloaded to digital media and collected in a file. The research was analyzed by descriptive analysis method. According to the results, it was seen that theses mostly consisted of master's theses, and teachers were often preferred in sample selection.

Keywords: Social studies, Multicultural education, Master's thesis, Doctoral thesis, History of Education.

DİJİTAL TARİHİN PRATIĞI: PROJELERE YÖNELİK BİR İNCELEME

Rıdvan GENÇER

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

gemcerrdvan@gmail.com

Prof. Dr. Adnan ALTUN

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

aaltun@ibu.edu.tr

ÖZET

Geleneksel tarihini yerini alan yeni bir anlayışı ile sonuçsuz bir çaba nitelendirmeleri arasında gelişmeye devam eden dijital tarih, tarih ilminin anlamını, amacını, metodolojisini, pratiğini, yazımını ve eğitimini geliştiren ve genişleten bir olgu olarak değerlendirilebilir. Dijital tarihin ne olduğuna dair tartışmalara katkı sağlayacak adımlardan biri de bu alanın pratiğinin bir anatomisini ortaya koymak olabilir. Bu çalışmanın amacı buradan filiz almakta ve dijital tarihin pratiği olan projelerin incelenmesiyle işlevsel bir çerçeve/örüntü ortaya çıkarmak hedeflenmektedir. Dolayısıyla bu örüntünün dijital tarihin anatomisine dair fikir verebileceği düşünülmektedir. Bu amaçla RRCHNM başta olmak üzere dijital tarih ve dijital beşerî bilimler organizasyonlarının yapmış olduğu 201 proje incelenmiştir. Dijital tarih projeleri, amaç, kapsam, içerik ve yapısal unsurlar etrafında incelenmiş ve bu bağlama yönelik bir örüntü ortaya konulmaya çalışılmıştır. Dijital tarih projeleri gerçekleştirilirken kullanılan yöntem, ele alınan veri türü ve çeşitleri, hedeflenen zaman dilimi, projeye katkı sunan iş birliği süreçleri ve projelerin dijital tarih çalışmalarına katkıları açısından kapsamlı bir şekilde incelenip ortaya çıkan örüntü bağlamında sınıflandırılmıştır. İşlev ve amaçlarına yönelik incelenen projeler genel olarak dijital tarih pratiği üzerinden ele alınan verilerin depolanması, paylaşılması ve diğer veri türlerine eklemlenmesi doğrultusunda bir arşiv çalışmasına evrildiği ve dijital tarihin pratik uygulamalarını gerçekleştirmek için bir aracın oluşmasına kaynaklık etme eğilimlerinin güçlü olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak dijital tarih projelerine dair 11 başlıktan oluşan bir çerçeve ortaya konulmuştur: “dijital tarih koleksiyonları, veri odaklı, kitle kaynak, açık erişim, akademik iş birliği ve etkileşim, analiz, tarih yazımı, görselleştirme, disiplinlerarası, eğitim ve araştırma altyapısı” projeleri.

Anahtar Kavramlar: Dijitalleşme, Dijital Tarih, Dijital Tarih Projeleri.

PRACTICE OF DIGITAL HISTORY: A REVIEW OF PROJECTS

Rıdvan GENÇER

Bolu Abant İzzet Baysal University

gencerrdvan@gmail.com

Prof. Dr. Adnan ALTUN

Bolu Abant İzzet Baysal University

aaltun@ibu.edu.tr

ABSTRACT

Digital history, which continues to develop between a new understanding that replaces traditional history and the characterization of a fruitless effort, can be considered as a phenomenon that develops and expands the meaning, purpose, methodology, practice, writing and education of the science of history. One of the steps that will contribute to the debate about what digital history is, may be to reveal an anatomy of the practice of this field. The aim of this study is to reveal a functional framework/pattern by examining the projects that are the practice of digital history. Therefore, it is thought that this pattern can give an idea about the anatomy of digital history. For this purpose, 201 projects made by digital history and digital humanities organizations, especially RRCHNM, were examined. Digital history projects have been examined around purpose, scope, content and structural elements, and a pattern has been tried to be revealed for this context. The method used while carrying out digital history projects, the type and types of data handled, the targeted time frame, the collaboration processes that contribute to the project, and the contributions of the projects to the digital history studies have been comprehensively examined and classified. The projects examined for their functions and purposes have generally evolved into an archival study in the direction of storing, sharing and articulating the data handled through digital history practice. Another strong trend is the creation of a tool for realizing the practical applications of digital history. As a result, a framework consisting of 11 titles on digital history projects has been put forward: "digital history collections, data driven, crowdsourced, open access, academic collaboration and interaction, analysis, historiography, visualization, interdisciplinary, education and research infrastructure" projects.

Keywords: Digitization, Digital History, Digital History Projects.

DİJİTAL TARİH PROJELERİNDE EĞİTİM PERSPEKTİFİ

Rıdvan GENÇER

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

gencerrdvan@gmail.com

Prof. Dr. Adnan ALTUN

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

aaltun@ibu.edu.tr

ÖZET

Dijitalleşme ile birlikte hem tarih yapma pratiği hem de tarih öğretimi ile ilgili geleneksel yapıların çoğu dönüşüme uğramıştır. Dijitalleşme ilk önce tarih yapma pratiklerimizi derinden dönüştürerek, geleneksel yapının adım adım gelişmesinin yolunu açtı. İkinci olarak tarih yapma yaklaşımlarıyla birlikte tarih yazımı önemli bir dönüşüm yaşadı. Dijitalleşmenin yarattığı dönüşüm ekseninde ortaya çıkan sorulardan biri de dijital tarih çalışma alanında tarih eğitiminin nasıl ele alındığıdır. Dijital tarih eğitiminin nasıl olması gerektiği sorusunun cevabının takip edileceği en iyi alanlardan birinin yapılan dijital tarih projeleri olduğunu söylemek mümkündür. Bu çalışmanın temel amacı yapılmış dijital tarih projelerinde yer alan eğitim perspektiflerinin ortaya çıkarılmasıdır. RRCHNM, VCDH ve diğer dijital tarih merkezlerinde geliştirilen 201 proje incelenmiş ve bunlardan doğrudan dijital tarih eğitime odaklanan 30 proje ayrıntılı bir şekilde incelemeye tabi tutulmuştur. Bu bağlamda dijital tarih projeleri üzerinden dijital tarih eğitime dair eğitim etkinlikleri, eğitim araç ve gereçleri, öğretim modelleri ve eğitim uygulamalarının projede nasıl yer aldığı ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Dijital tarih projelerindeki eğitim perspektifini ortaya çıkarmak ve dijital tarihin pratik uygulamalarında eğitimin nasıl yansıdığını ortaya çıkarmak amacıyla proje sayfaları üzerinden yer alan kılavuzlar, etkinlik örnekleri, sözlükler ve eğitimsel bütün uygulamalar incelenerek değerlendirilip eğitimsel yansımaların nasıl olduğu ortaya konmaya çalışılmıştır. Dijital tarih projelerinde iki eğitim perspektifinin güçlü bir şekilde görüldüğünü söylemek mümkündür. Birincisi dijital tarih projeleri bağlamında tarihçilerin eğitime odaklanan projeler ikincisi ise ilkokuldan üniversite düzeyine kadar dijital tarihin pratik öğretimidir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Tarih, Tarih Eğitimi, Tarihçilerin Eğitimi, Dijital Tarih Eğitimi.

EDUCATIONAL PERSPECTIVE IN DIGITAL HISTORY PROJECTS

Rıdvan GENÇER

Bolu Abant İzzet Baysal University

gencerrdvan@gmail.com

Prof. Dr. Adnan ALTUN

Bolu Abant İzzet Baysal University

aaltun@ibu.edu.tr

ABSTRACT

With digitalization, most of the traditional structures related to both the practice of making history and history teaching have been transformed. First, digitization has profoundly transformed our history-making practices, paving the way for the gradual development of the traditional structure. Secondly, historiography has undergone a significant transformation with approaches to making history. One of the questions that arise in the axis of transformation created by digitalization is how history education is handled in the field of digital history. It is possible to say that one of the best areas to follow the answer to the question of how digital history education should be is digital history projects. The main purpose of this study is to reveal the educational perspectives in digital history projects. 201 projects developed at RRCHNM, VCDH and other digital history centers were reviewed, and 30 projects that focused directly on digital history education were examined in detail. In this context, educational activities on digital history education, educational tools and materials, teaching models and educational practices were examined in detail through digital history projects. In order to reveal the educational perspective in digital history projects and to reveal how education is reflected in the practical applications of digital history, it has been tried to reveal the understanding of education by examining guides, activity examples, dictionaries and all educational applications. It is possible to say that two educational perspectives appear strongly in digital history projects. The first focuses on the education of historians in the context of digital history projects, the second deals with the practical teaching of digital history from primary school to university level.

Keywords: Digital History, History Education, Historians Education, Digital History Education.

1974 ABD AMBARGOSU TÜRKİYE'YE ETKİLERİ VE ULUSAL BASINA YANSIMALARI

Hacı Halil DOĞAN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

hacihalildoğan80@mail.com

Salih DAĞ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

daqsalih68@gmail.com

ÖZET

Haşhaş krizi ile gerilen Türkiye-ABD ilişkileri Türkiye'nin Kıbrıs Harekâtı ile iyice gerilmiştir. İki kutuplu dünya ekseninde gerilimin hat safhada olduğu Türkiye'yi köşeye sıkıştırmak için ABD Türkiye'ye ambargo uygulamıştır. Ambargo kısa vadede Türkiye için sorun oluştursa da Türkiye kendi ihtiyacını karşılayacak girişimlerle süreci lehine çevirmeye başarmıştır. Esasen ABD ambargosu Türkiye'nin 60'lı yıllardan itibaren başlattığı sanayi hamlesi, SSCB ile teknik ve sınai yakınlığın bir neticesidir. ABD'nin başını çektiği Batı Dünyası Türkiye'nin bu kazanımlarını ortadan kaldırmak için soğuk savaş yöntemlerine başvurmuştur. Ambargo tehditlerini doğru yöneten Türk hükümetlerinin siyasal gücünü tahrip etmek maksadıyla provakatif eylemler yapılmıştır. İçerde ve dışarda bürokratları hedef alan suikastlar istihbarat ve gizli yapılanmalar eliyle kurulan vekil terörist gruplar eliyle gerçekleştirilmiştir. Özellikle yazılı basın ambargo sürecinde siyasal gerilimi sağ-sol çatışması ekseninde hat safhaya ulaştırmıştır. Öğrenci olaylarına çanak tutmuştur. Mevcut siyasal iktidar toplumsal olaylar sonucu gerçekleşen 1980 askeri darbesi ile indirilmiştir. İki ülke arasındaki ilişkilerin nispeten daha iyi olduğu 1980-2005 yılları arasında ağır savunma sanayiinde yüksek teknoloji gerektiren bu yatırım alanlarında önemli bir gelişme gösterememiştir. Ambargo nedeniyle Türkiye tarafının Batı dünyasına olan güveni sarsılmıştır. Türkiye açık ya da gizli her ambargo döneminde kendi öz kaynaklarına yönelerek daha bağımsız bir kimlik kazanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ambargo, Ağır Savunma Sanayi

THE EFFECTS OF THE 1974 US EMBARGO ON TÜRKİYE AND ITS REFLECTIONS TO THE NATIONAL PRESS

Hacı Halil DOĞAN

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

hacihalildoğan80@mail.com

Salih DAĞ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

dagsalih68@gmail.com

ABSTRACT

The relations between Türkiye and the USA, which were starting with the poppy crisis, were further strained by Türkiye's Cyprus Operation. The USA has imposed an embargo on Türkiye in order to corner Türkiye, where the tension is at the highest level in the bipolar world axis. Although the embargo poses a problem for Türkiye in the short term, Türkiye has succeeded in turning the process in its favor with initiatives that will meet its own needs. In fact, the US embargo The industrial move that Türkiye has started since the 60s is a result of its technical and industrial closeness with the USSR. The Western World, led by the USA, resorted to cold war methods to eliminate these gains of Türkiye. Provocative actions were taken in order to destroy the political power of the Turkish governments that correctly managed the embargo threats. Assassinations targeting bureaucrats at home and abroad were carried out by proxy terrorist groups established by intelligence and secret organizations. Especially in the embargo process, the print media has brought the political tension to the line on the axis of the right-left conflict. He has been involved in student events. The current political power was overthrown with the 1980 military coup that took place as a result of social events. Between the years of 1980-2005, when the relations between the two countries were relatively good, there was no significant improvement in these investment areas that required high technology in the heavy defense industry. Due to the embargo, the Turkish side's confidence in the Western world has been shaken. Türkiye has gained a more independent identity by turning to its own resources in every open or covert embargo period.

Keywords: Embargo, Heavy Defense Industry.

DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİ BASINDA TÜRK- İNGİLİZ İLİŞKİLERİ (1950-1960)

Salih DAĞ

KSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü
dagsalih68@gmail.com

Hacı Halil DOĞAN

KSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü
hacihalildogan80@mail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı iki asırlık geçmişe sahip olan Türk- İngiliz ilişkilerinin Demokrat Parti Döneminde (1950-1960) basına yansıyan, özellikle siyasi gelişmelerini genel hatlarıyla incelemek ve ortaya koymaktır. Osmanlı İmparatorluğu döneminde başlayan Türk –İngiliz ilişkileri dostane bir şekilde başlamış daha sonraki sahalarda ise çıkar ilişkilerine dönmüştür. Demokrat Parti dönemi öncesi gelişeler de de İngilizlerle yakın bir ilişkiye girilmiş İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ise İngiliz etkisinin yavaş yavaş ortadan kalktığı da gözlenmiştir. Çalışmanın konusu ve aynı zamanda devam etmekte olan tezimizin konusu olan “Demokrat Parti Dönemi Basında Türk-İngiliz İlişkileri (1950-1960)” ile dar bir kapsamda çalışma yapılmış, bu konu hakkında daha önce yapılmış çalışmalar, basılı yayınlar, dijital kaynaklar ve arşiv belgeleri ışığında incelenmiştir. Bununla birlikte çalışmada, ilgili tarihlerde çıkan dergi ve gazetelerden de yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Basın, Demokrat Parti Dönemi, Türk- İngiliz.

TURKISH-BRITISH RELATIONS IN THE PRESS IN THE DEMOCRATIVE PARTY PERIOD (1950-1960)

Salih DAĞ

KSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü
dagsalih68@gmail.com

Hacı Halil DOĞAN

KSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü
hacihalildogan80@mail.com

ABSTRACT

The aim of this study is to examine and reveal the political developments in general terms, which were reflected in the press during the Democratic Party Period (1950-1960) of Turkish-British Relations, which has a history of two centuries. The Turkish-British relations, which started during the Ottoman Empire, started in a friendly way and later turned to relations of interest. It was observed that the British influence gradually disappeared after the Second World War. The subject of the study and at the same time the subject of our ongoing thesis, "Turkish-British Relations in the Press of the Democratic Party Period (1950-1960)" has been studied in a narrow scope, previous studies on this subject, printed publications, digital resources and archives. analyzed in the light of documents. In addition to this, magazines and newspapers published on the relevant dates were also used in the study.

Keywords: Press, Democratic Party Period, Turkish-British.

LİSE TARİH DERSİ KAZANIMLARININ DİZİLERLE ZENGİNLEŞTİRİLMESİ

Tarih Öğretmeni Derya AKKAŞ

Özel Eraslan Anadolu Lisesi

derya.akkas@eraslan.k12.tr

ÖZET

Günümüz tarih öğretimi anlayışında, bilgidен ziyade tarihsel düşünme becerileri ön plana çıkarılmıştır. Ayrıca öğrencilere kanıt değerlendirme, eleştirel düşünme ve problem çözme gibi becerilerin kazandırılması hedeflenerek tarih müfredatları yeniden yorumlanmıştır. Buna rağmen tarih eğitim ve öğretiminde yaşanan en büyük zorluklardan bir tanesi şimdiki zamanda geçmişte yaşanan insan faaliyetlerini anlatmaktır. Bugün her alanda olduğu gibi Tarih dersleri içerikleri de teknolojik gelişmelerden nasibini almıştır. Lise öğrencilerinin dikkatlerinin çabuk dağılması ve tarih eğitiminde kullanılacak yöntem ve tekniklerin kısıtlı olması bu çalışmanın temel problemini oluşturmaktadır. Bu çalışmanın amacı ders kazanımlarının tarih dizileri ile zenginleştirilmesi ve öğrencilerin bu dizileri izleyerek tarih dersini daha verimli bir biçimde öğrenebilmelerini sağlamaktır.

Çalışmada lise müfredatından farklı kademelerden farklı kazanımlar belirlenmiş, bu kazanımlar Türk toplumu tarafından büyük ilgi görmüş üç diziden seçilen üçer tane kısa video ile ilişkilendirilmiştir. Öğrencilerle yapılan atölye çalışmasında seçilen videolar izletilerek daha sonra online platform üzerinden anketlerle veriler toplanmıştır.

Elde edilen sonuçlar, kazanımların dizilerle daha da zenginleştirilebildiğini, öğrencilerde merak duygusu uyandırdığını ve hazır bulunuşlukları hakkında bilgi verdiğini ortaya koymuştur. Medyanın en büyük güçlerinden biri olan dizilerin, akılda kalıcılığıyla ve geçmişi bir zaman makinesi gibi karşımıza getirmesiyle anlamlı ve kalıcı öğrenmeye katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarih dizileri, İnteraktif eğitim, Tarih kazanımları, Kurgu

ENRICHMENT OF HIGH SCHOOL HISTORY LESSON OUTCOMES WITH HISTORICAL SERIES

History Teacher Derya AKKAŞ

Özel Eraslan Anadolu Lisesi

derya.akkas@eraslan.k12.tr

ABSTRACT

In today's history teaching understanding historical thinking skills were emphasized rather than knowledge. In addition, history curricula were reinterpreted with the aim of providing students with skills such as evidence evaluation, critical thinking and problem solving. Despite this, one of the biggest difficulties in history education and teaching is to describe past human activities in the present. Today, as in every field, the contents of history lessons have also taken their share from technological developments. The main problems of this study are rapid distraction of high school students and the limited methods and techniques in the history education. The aim of this study is to enrich the lessons outcomes with the history series and enable the students to learn the history lesson more efficiently by watching these series. In the study, different outcomes from different levels of the high school curriculum were determined, and these outcomes were associated with three short videos selected from three TV series that received great attention from the Turkish society. In the workshop with the students, the selected videos were watched and then data were collected through survey on the online platform.

The obtained results revealed that the outcomes could be further enriched with serials, arouse a sense of curiosity in students and gave information about their readiness. It is thought that serials, which are one of the greatest powers of the media, will contribute to meaningful and permanent learning with their memorability and bringing the past to us like a time machine.

Keywords: Historical series, Interactive education, History outcomes, Fiction.

KAZIM KARABEKİR VE EYTAM OKULLARI

Öğretmen Ayşe GÜMÜŞ

Cemal Mümtaz Sosyal Bilimler Lisesi
aysumayavuz@gmail.com

Öğrenci Sudenaz YAŞAR

Cemal Mümtaz Sosyal Bilimler Lisesi
sudenazyasar2605@gmail.com

Öğrenci Elif Nisa TEKİN

Cemal Mümtaz Sosyal Bilimler Lisesi
elifnisatekin10@gmail.com

ÖZET

“İşte hayat, işte emel, vatan için sağlam temel” Sanayi Marşı ile Kazım Karabekir savaşta öksüz, yetim kalmış çocuklarını hayatlarını idame etmeleri ve vatana millete hayırlı olmaları için Eytam Okullarında bu sözler ile yetiştirdi. Çalışmada temel amaç Kazım Karabekir'in Eytam Okulları'nın araştırılarak Çocuk Evleri öğrencilerinin ve mülteci öğrencilerinin Eytam Okulları'nın manevi yansımada birleştirilip vatanseverlik değerini hazırlanacak tiyatro/müzikal etkinlik eşliğinde kazanmalarını sağlayabilmektir. Yöntem ve teknik olarak karma araştırma yöntem ve teknikleri kullanılmıştır. Örneklem grubu kolay örneklem yöntemiyle seçilmiştir. Araştırma evrenini Eskişehir il genelindeki ortaokul, lise (yetişkinler) olarak oluşturmaktayken örneklem grubunu 15 kişiden oluşan HETİK grubu ve anketlerin yapıldığı 141 ortaokul, lise öğrencileri oluşturmaktadır. İki kez Cemal Mümtaz Sosyal Bilimler Lisesi'nde, iki kez de Zoom üzerinden toplantı yapan HETİK grubuna birbirleriyle tanışmaları sağlandıktan sonra Kazım Karabekir'in Eytam Okulları ve hayatı hakkında 26 soruluk ön anket uygulanmıştır. Kazım Karabekir'in bizzat yazdığı Şarklı İbret isimli kitabından herkese bir rol düşmek üzere tiyatro metni ve akabinde torunlarının bestelediği Sanayi Marşı'nın yer alacağı bir tiyatro/müzikal etkinliği hazırlanmıştır. Kızı Timsal Karabekir'e torunu Ferhan Ayasbeyoğlu vasıtasıyla ulaşılmıştır ve Timsal Karabekir'e ve Ferhan Ayasbeyoğlu'na dinletilen Sanayi Marşı'nın ve tiyatronun halka açık bir törenle sahneye taşınması planlanmıştır. HETİK grubunun soyut olan vatanseverlik değerinin Kazım Karabekir'in hayatı, ailesi ve eselerinin örneklem alınarak işlendiği etkinlikle somutlaştırıldığı görülmüştür. Vatanseverlik değerinin ülkemize hizmet etmiş olan paşa ve komutanların yaşayan ailelerinin izlerine ulaşarak onların Türk gençliğine tanıtılması gerekmektedir. Kazım Karabekir'in bir yetim babası olarak yazdığı tiyatro ve müzikal eserlerin Çocuk Evleri, mülteci öğrenciler ve lise öğrencileri arasında oluşturulan tiyatro ekipleri ile canlandırılması ve vatanseverlik değerinin bu şekilde somutlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Vatanseverlik Değeri, Kazım Karabekir, Eytam Okulları, Çocuk Evleri ve Mülteciler, Sanayi Marşı.

KAZIM KARABEKİR AND EYTAM SCHOOLS

Teacher Ayşe GÜMÜŞ

Cemal Mumtaz Social Sciences High School

aysumaavuz@gmail.com

Student Sudenaz YAŞAR

Cemal Mumtaz Social Sciences High School

sudenazyasar2605@gmail.com

Student Elif Nisa TEKİN

Cemal Mumtaz Social Sciences High School

elifnisatekin10@gmail.com

ABSTRACT

"Here is life, here is the purpose, here is the solid foundation for the homeland"

With the Industrial Anthem, Kazım Karabekir raised his orphaned children in the war with these words in Eytam Schools so that they can sustain their lives and be good for the country and the nation. The main purpose of the study is to research Kazım Karabekir's Eytam Schools and to enable the students of Children's Houses and refugee students to gain the patriotism value with the theater/musical event to be prepared by combining them in the spiritual reflection of Eytam Schools. Mixed research methods and techniques were used as method and technique. The sample group was selected by the easy sampling method. While the research population is composed of secondary schools and high schools (adults) throughout the province of Eskişehir, the sample group consists of HETİK group consisting of 15 people and 141 secondary and high school students where the questionnaires were made. After meeting with each other twice at Cemal Mümtaz Social Sciences High School and twice over Zoom, the HETİK group was introduced to each other, and a pre-survey of 26 questions was applied about Kazım Karabekir's Eytam Schools and his life. A theatrical/musical event was prepared in which the theater text and then the Industrial Anthem composed by their grandchildren will take place, so that everyone has a role to play, from Kazım Karabekir's book called Şarklı İbret. His daughter Timsal Karabekir was reached through his grandson Ferhan Ayasbeyoğlu, and it is planned that the Industrial Anthem and the theater played by Timsal Karabekir and Ferhan Ayasbeyoğlu will be performed on the stage with a public ceremony. It has been seen that the intangible patriotism value of the HETİK group is embodied in the activity in which Kazım Karabekir's life, family and works are sampled. The patriotic value should be introduced to the Turkish youth by reaching the traces of the living families of the pashas and commanders who served our country. It is suggested that the theater and musical works written by Kazım Karabekir as an orphan's father should be revived with the theater teams formed among the Children's Houses, refugee students and high school students, and to embody the value of patriotism in this way.

Keywords: Patriotism Value, Kazım Karabekir, Eytam Schools, Children's Homes and Refugees, Industrial Anthem.

MATEMATİK VE FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ TARİH ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN TUTUMLARI

Dr. Öğr. Üyesi Yücel Atila ŞEHİRLİ

Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi
Ana Bilim Dalı, Edirne.
asehirli@yahoo.com.tr

ÖZET

Bu araştırma, Matematik ve Fen Bilgisi branşındaki öğretmen adaylarının tarihin tabiatı/doğası, tarih öğretimi ve tarihî zamana ilişkin tutumlarını incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın evrenini Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, Matematik ve Fen Bilgisi Öğretmenliği Programı'nda 2019-2020 öğretim yılında öğrenim gören 1.2.3. ve 4. sınıf öğretmen adayları (öğrenciler) oluşturmaktadır. Matematik ve Fen Bilgisi öğretmen adaylarının tarih öğretimine ilişkin duyuşsal giriş özelliklerinin durumu ele alınmıştır. Bu çalışmada, bu sorulara cevap aranmıştır: bu branşlardaki öğretmen adaylarının, “tarih, tarih öğretimine ilişkin tutumları nasıldır?”, “bölümü, sınıfı, cinsiyeti, yaşı ve tarihi sevip sevmediğine ilişkin sorulara göre bu tutumları farklılaşmakta mıdır?” sorularına cevap aranmıştır. Bu çalışma, durum tespiti yapmayı amaçlamayan betimsel nitelikli bir alan araştırması olup, survey veri toplama tekniğinin benimsendiği nicel bir araştırmadır. Çalışmada kişisel bilgiler için 8 maddelik bir anket ve Ahmet Şimşek tarafından geliştirilmiş olan 30 maddelik 5'li likert tipi bir “tutum belirleme ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek, deneklerin tutumlarını “tarih, tarih öğretimi ve tarihsel zaman” boyutlarında ele almıştır.

Anahtar Kelimeler: Matematik, Fen Bilgisi, öğretmen adayları, tarihe yönelik tutum, tarih öğretimi.

ATTITUDES OF MATHEMATICS AND SCIENCE TEACHERS TO THE TEACHING OF HISTORY

Assist. Prof. Dr. Yücel Atıla Şehirli

Trakya University, Faculty of Education, Basic Education Department,
Department of Classroom Education, Edirne.

asehirli@yahoo.com.tr

ABSTRACT

This research aimed to examine the attitudes of teacher candidates in Social Studies and Science towards the nature/nature of history, teaching history and historical time. Due to their field, if Social Studies teachers have a positive attitude towards history, they will be more open and interested in professional innovations and developments. The other part of the population of the research consists of 1st, 2nd, 3rd and 4th grade teacher candidates (students) studying in the Department of Mathematics and Science Education, and Science Teaching Program of Trakya University Education Faculty, in the 2019-2020 academic year. In this study, the status of affective input characteristics of Social Studies and Science Teacher candidates regarding history teaching was discussed. In this study, answers were sought to the following questions: "What are the attitudes and beliefs of teacher candidates in these branches about history, history teaching and historical time?" and "Do these beliefs differ according to their gender and their department?" This study is a descriptive field study that does not aim to determine the situation and is a quantitative research in which the survey data collection technique is adopted. In the study, a 8-item questionnaire for personal information and a 5-point Likert-type "attitude determination scale" consisting of 30 items developed by Ahmet Şimşek was used. The scale dealt with the attitudes of the subjects in the dimensions of "history, history teaching and historical time".
Key Words: Mathematics, Science, teacher candidates, attitude towards history, teaching history.

**ULUSLARARASI TARİH EĞİTİMİ SEMPOZYUMUNDA (ISHE) TARİH
EĞİTİMİNİ KONUSUNDA BİLDİRİLERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: 2014-
2021 YILLARI**

Bilim Uzmanı Çağrınur SAĞ

Kastamonu Üniversitesi
cagrinursag94@gmail.com

Bilim Uzmanı Tuğba TURGUT

Kastamonu Üniversitesi
tugbatrgt78@gmail.com

ÖZET

Milli devletlerde, milli kültür ve milli kimliği oluşturanın en cazip araçlarından biri milli eğitimle birlikte ele alınan tarih eğitimi olmuştur. Ulusal kimliklerin inşa edilmesi süreci ve belirli grupların temsili tarih eğitiminin üstlendiği rolden büyük ölçüde etkilenmiştir. Bununla birlikte tarih eğitimi, birden fazla kaynağı bir araya getirmesi yönüyle, öğrencilerin geçmişi anlamalarına yardımcı olabilecek birçok erişim noktası olanağı sağlamaktadır. Tarih eğitiminin belirli bir yönerge doğrultusunda yapılmasına imkân veren ve bir dersin temel yapı taşı durumunda bulunan iki unsur ise; ders kitabı ve bahsi geçen dersin öğretim programıdır. Bu araştırmada da Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumunda (ISHE) 2014 -2021 yılları arasında tam metin bildiriler kitabında yayımlanan ders kitapları ve öğretim programları ile ilgili yapılan bilimsel çalışmaların bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak incelenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden bibliyometrik analiz tekniği kullanılmıştır. Bibliyometrik analizlerde, elde edilen yayınların birtakım özellikleri çözümlenerek bilimsel iletişime yönelik türlü bulgu ve sonuçlara ulaşılmaktadır. Elde edilen verilerin analiz süreci devam ettiğinden bulgu ve sonuçlara burada yer verilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih eğitimi, ders kitabı, öğretim programı, bibliyometrik analiz.

**BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF PAPERS ON HISTORY EDUCATION AT
THE INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON HISTORY EDUCATION (ISHE):
2014-2021**

Science Specialist Çağrınur SAĞ

Kastamonu University
cagrinursag94@gmail.com

Science Specialist Tuğba TURGUT

Kastamonu University
tugbatrgt78@gmail.com

ABSTRACT

One of the most attractive means of creating national culture and national identity in national states has been history education, which is considered together with national education. The process of constructing national identities and the representation of certain groups has been greatly influenced by the role played by history education. The two elements that allow history education to be carried out in line with a certain directive and which are the basic building blocks of a course are; course book and the curriculum of the said course. In this study, it is aimed to examine the scientific studies related to the textbooks and curricula published in the full-text proceedings book at the International History Education Symposium (ISHE) between 2014 and 2021 using the bibliometric analysis method. In this context, bibliometric analysis technique, one of the qualitative research methods, was used in the research. In bibliometric analysis, some features of the obtained publications are analyzed and various findings and conclusions for scientific communication are reached. Since the analysis process of the obtained data is ongoing, the findings and conclusions are not included here.

Keywords: History education, textbook, curriculum, bibliometric analysis.

WEB DESTEKLİ KANIT TEMELLİ TARİH ÖĞRETİMİNE YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ: KANIT TERAZİSİ DİJİTAL ÖĞRETİM ARACI ÖRNEĞİ

Faruk ERCİYAS

Gazi Üniversitesi

farukerciyas06@gmail.com

ÖZET

Ülkemizde tarih öğretiminin web destekli ortamda desteklenmesi ve tarih öğretiminin dijital öğretim araçlarıyla bir bütün haline getirilmesi yönünde yapılan ilk ciddi çalışma olan "TEBİT" projesi, ülkemiz için dijital tarih öğretimi konusunda önemli bir gelişme olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışma "TEBİT" projesi kapsamında geliştirilen alternatif öğretim araçlarından biri olan "Kanıt Terazisi" öğretim aracının 9. Sınıf öğrencileri üzerindeki etkisini ortaya koymak için yapılmıştır. Böylelikle araştırmada Ankara'da özel bir okulda eğitim-öğretim hayatını devam ettiren 9. Sınıf öğrencilerinden beş öğrencinin kanıt terazisine yönelik görüşleri aktarılmıştır. Süreçte ilk olarak web destekli dersler işlenmiş daha sonra bu derslere yönelik öğrenci görüşleri alınmıştır. Araştırma bu yönüyle nitel bir araştırmadır. Beş öğrenciye etkinlikler uygulandıktan sonra araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Araştırma sonunda elde edilen öğrenci bulgularına göre web destekli kanıt temelli öğretimin öğrenmeyi zevkli ve kalıcı kıldığını, tarihsel sorgulama ve tarihsel düşünmeye yönelik önemli katkılar sağladığını, öğrencilerin öğretim sürecine sürekli dahil olduklarını ve bu durumun öğrenme üzerinde önemli katkılar sağladığına verilen cevaplar neticesinde ulaşılmıştır. Bu yönüyle bu araştırma, kanıt temelli öğretimin dijital öğretim araçlarıyla desteklenmesinin tarih derslerine yeni bir nefes getirdiğini ve tarih dersinde kazanılması gereken becerilere yönelik büyük bir katkı sağladığını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Kanıt terazisi, Dijital öğrenme, Kanıt temelli öğrenme, Web destekli öğrenme

STUDENT OPINIONS ON WEB-SUPPORTED EVIDENCE-BASED HISTORY EDUCATION: EXAMPLE OF THE SCALE OF EVIDENCE DIGITAL TEACHING TOOL

Faruk ERCİYAS

Gazi University

farukerci yas06@gmail.com

ABSTRACT

The "TEBİT" project, which is the first serious study to support history teaching in a web-supported environment and to integrate history teaching with digital teaching tools in our country, is an important development in digital history teaching for our country. This study was conducted to reveal the effect of the "Evidence Scale" teaching tool, which is one of the alternative teaching tools developed within the scope of the "TEBİT" project, on 9th grade students. Thus, in the research, the opinions of five 9th grade students who continue their education life in a private school in Ankara about the scale of evidence were conveyed. According to the student findings obtained at the end of the research, it has been reached as a result of the answers given that web-assisted evidence-based teaching makes learning enjoyable and permanent, makes important contributions to historical inquiry and historical thinking, students are constantly involved in the teaching process and this situation makes significant contributions to learning. In this respect, this research has revealed that supporting evidence-based teaching with digital teaching tools brings a new breath to history lessons and makes a great contribution to the skills that should be gained in history lessons.

Keywords: Evidence scale, Digital learning, Evidence-based learning, Web-assisted learning

KAFKAS İSLAM ORDUSU'NUN TÜRK TARİHÇİLİĞİNDE ARAŞTIRMA DÜZEYİ

Leman Eyvazova
Bakü Devlet Üniversitesi
eyvazli.leman93@gmail.com

ÖZET

Birinci Dünya Savaşı sırasında Rusya'da meydana gelen Bolşevik Devrimi sonucunda Sovyet Rusya ile müttefik devletleri arasında imzalanan Brest Litovsk Barış Antlaşması'yla Kafkaslarda Rusya'yla daima çıkar çatışması olan Osmanlı devleti Türk ve Müslüman halklarına yardım ve kendi devlet politikasını yürürlüğe koyma fırsatı yakalamıştır. Bahsi geçen politikayı yürütmek adına özel olarak Kafkas İslam Ordusu'nu kurmuş ve bu ordu Kafkasya'daki Türk ve Müslümanların bölgedeki Ermeni-Bolşevik mezalimine karşı tek umut yeri olmuştur. Hem Güney Kafkasya'da kurulmuş olan Azerbaycan Halk Cumhuriyeti, hem Kuzey Kafkasya'daki Dağlı Cumhuriyeti, Kafkas İslam Ordusu'nu kendi kurtarıcısı olarak görmüş, bölgeye yerleşen Türk askerlerinin yardımlarıyla onlara karşı yapılan soykırım politikasının karşısında yer almıştır. Ancak Osmanlı Devleti'nin 1918 yılında imzaladığı Mondros Ateşkes Antlaşması bu yardımı kısa süreli kılmış ve Kafkas İslam Ordusu anlaşmanın maddelerine uygun olarak bölgeden çekilmek zorunda kalmıştır. Bu çalışmada Türk tarihçiliğinde Kafkas İslam Ordusu'nun araştırma düzeyinin, konuyla ilgili araştırmalarda nelere daha çok dikkat edildiğinin, Kafkas İslam Ordusu'nun faaliyetlere ilgili rus ve Azerbaycan tarihçiliğinde mevcut olan çeşitli görüşler, özellikle bir-biriyle çelişen "Kardeşlik yardımı" ve "İlhak" kavramlarına türk tarihçiliğindeki yaklaşımların üzerinde durulacaktır. Bu çalışmada analiz, karşılaştırma ve genelleme-sentez araştırma yöntemleri kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kafkas İslam Ordusu, tarihçilik, Türkiye, araştırma

THE LEVEL OF RESEARCH OF THE CAUCASIAN ISLAMIC ARMY IN TURKISH HISTORIOGRAPHY

Leman Eyvazova

Baku State University

eyvazli.leman93@gmail.com

ABSTRACT

As a result of the Bolshevik Revolution that occurred in Russia during The First World War, the Brest Litovsk peace treaty, signed between Soviet Russia and allied states and the Ottoman Empire, which is constantly in conflict with Russia in the Caucasus, got the opportunity to assist the Turkish and Muslim peoples and implement its own state policy. In order to carry out the aforementioned policy, Ottoman Empire specially established the Caucasian Islamic Army, and this army became the only place of hope for Turks and Muslims in the Caucasus against the Armenian-Bolshevik atrocities in the region. Both the Azerbaijan Democratic Republic established in the South Caucasus and the Nagorno-Republic in the North Caucasus saw the Caucasian Islamic Army as their savior and took part in the face of the genocide policy carried out against them with the help of Turkish soldiers who settled in the region. However, the Armistice of Mudros signed by the Ottoman State in 1918 made this assistance short-lived and the Caucasian Islamic Army was forced to withdraw from the region in accordance with the articles of the agreement. In this study, The level of research of the Caucasian Islamic Army in Turkish historiography, what is more important to pay attention to in research on the subject, various opinions about the activity of the Caucasian Islamic Army that exist in Russian and Azerbaijani historiography, in particular, the approaches in Turkish historiography to the concepts of "Brotherhood assistance" and "Annexation", which contradict one another, will be emphasized. In this study, analysis, comparison and generalization-synthesis research methods will be used.

Keywords: Caucasian Islamic Army, historiography, Turkey, research.

1915 OLAYLARININ DİJİTAL ÇİZGİ ROMANI: “TEHCİR-1915”

Yüksek Lisans Öğrencisi Melissa ÖZDEMİR

Yıldız Teknik Üniversitesi

melissaozdemir@gmail.com

Doç. Dr. Genç Osman İLHAN

Yıldız Teknik Üniversitesi

gosman@yildiz.edu.tr

ÖZET

1915 Olayları ve bu olayların akabinde Osmanlı Devleti tarafından yayınlanan Sevk ve İskân (Tehcir) Kanunu günümüzde Türk-Ermeni ilişkilerinin ötesinde uluslararası alanda Türk imajını etkileyen çok boyutlu bir meseledir. Siyasi, diplomatik, ekonomik ve hukuki etkileri sıklıkla tartışılan 1915 olayları ve Tehcir konusunun nasıl öğretileceği ise eğitimciler için tartışmalı bir konudur. Türkiye’de ilköğretim düzeyinde 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı’nda 1915 olayları ve Tehcir Kanunu’na değinilmesi gerektiği ifade edilmesine karşın bu konuların nasıl öğretileceğine yönelik çalışmalar oldukça sınırlıdır. Uluslararası alanyazında tarih eğitiminde çelişkili ve zor konuların öğretimi için tavsiye edilen öğretim materyallerinden biri de eğitici çizgi romanlardır. Bu araştırmanın amacı 1915 Olayları ve Sevk ve İskân (Tehcir) Kanunu çıkarılma sürecini konu eden dijital çizgi roman hazırlamaktır. Dijital çizgi roman WEB 2.0 aracı Pixton kullanılarak oluşturulmuştur. “*Tehcir-1915 Dijital Çizgi Romanı*” 1. Dünya Savaşı öncesinde Osmanlı Devleti’nde Ermeni vatandaşlar için yapılan düzenlemeler, savaş sırasında Ermenilerin tutumu, Doğu Anadolu’daki Ermeni faaliyetleri, Tehcir Kanunu’nun içeriği ve yayınlanma sürecine değinmektedir. Dijital çizgi romanın oluşturulma sürecinde gerçek olay, mekân ve kişilerden yararlanılmış, uzman görüşüne başvurulmuştur. “*Tehcir-1915 Dijital Çizgi Romanı*” nın 1915 Olayları ve Tehcir sürecinin anlaşılmasında alternatif öğretim materyali tasarlama yönünden alanyazına katkı sağlaması umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital çizgi roman, tehcir, 1915 olayları.

**DIGITAL COMIC OF THE EVENTS OF 1915:
“DEPORTATION-1915 DIGITAL COMICS”**

Graduate Student Melissa ÖZDEMİR

Yildiz Technical University
melissaozdemir@gmail.com

Assoc. Dr. Genç Osman İLHAN

Yildiz Technical University
gosman@yildiz.edu.tr

ABSTRACT

The 1915 Events and the Law of Relocation and Settlement, published by the Ottoman Empire after these events, is a multidimensional issue that affects the Turkish image in the international arena, beyond Turkish-Armenian relations. The events of 1915, whose political, diplomatic, economic and legal effects are frequently discussed, and how to teach the subject of Relocation is a controversial issue for educators. 8th Grade T.C. Although it is stated that the 1915 events and the Relocation Law should be mentioned in the History of Revolution and Kemalism Course Curriculum, the studies on how to teach these subjects are very limited. One of the teaching materials recommended for the teaching of contradictory and difficult subjects in history education in the international literature is educational comics. The aim of this research is to prepare a digital comic about the 1915 Events and the process of enacting the Dispatch and Settlement (Relocation) Law. The digital comics were created using the WEB 2.0 tool Pixton. “Deportation-1915 Digital Comics” deals with the arrangements made for Armenian citizens in the Ottoman Empire before the First World War, the attitude of the Armenians during the war, the Armenian activities in Eastern Anatolia, the content of the Relocation Law and the publication process. In the process of creating the digital comic, real events, places and people were used, and expert opinion was sought. It is hoped that “Deportation-1915 Digital Comics” will contribute to the literature in terms of designing alternative teaching materials in understanding the 1915 Events and the Deportation process.

Keywords: Digital comics, relocation, 1915 events.

TÜRKİYE'DE SOSYAL BİLGİLERDE SÖZLÜ TARİH İLE İLGİLİ GERÇEKLEŞTİRİLEN MAKALELERİN ANALİZİ

Dr. Ahmet SAĞLAMGÖNCÜ

Milli Eğitim Bakanlığı

ahmetsaglamgoncu@mail.com

ÖZET

Sosyal Bilgiler toplumsal yaşama yönelik bir derstir. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersi ile toplumsal yaşam arasındaki bağı görebilmeleri için bu derste öğretme-öğrenme süreçlerinde kullanılabilecek en etkili yöntemlerden biri sözlü tarihtir. Sözlü tarih çalışmaları geçmişe yönelik bir konu hakkında o dönemi yaşamış kişilerle yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin toplanması, analiz edilmesi, yorumlanması ve raporlaştırılması aşamalarından oluşmaktadır. Böylece öğrencilerin sözlü tarih çalışmalarıyla başta araştırma becerisi olmak üzere birçok beceri ve değer kazanmalarına olanak sağlanmaktadır. Sosyal Bilgiler dersinde yer alan doğal afetler, çevre sorunları, kutlamalar, gelenek ve görenekler gibi birçok konu sözlü tarihin kapsamına girmektedir. Sosyal Bilgiler dersinde sözlü tarih yönteminden etkili bir biçimde yararlanmak için bu konuda alan uzmanları tarafından yapılan çalışmalar önemli bilimsel veriler sunmaktadır. Alan uzmanları tarafından Sosyal Bilgilerde sözlü tarihe yönelik çalışmaların farklı amaç ve yöntemler ile çeşitlendirilmesi alan yazına önemli katkılar sağlar. Bu bağlamda alan yazında sosyal bilgilerde sözlü tarih ile ilgili çalışmaların analizinin yapılması bu çalışmalarda nasıl bir eğilim olduğunun ortaya konulması bakımından önemlidir. Bu araştırmanın amacı Sosyal Bilgilerde sözlü tarihe ilişkin gerçekleştirilen makalelerin çeşitli değişkenler bakımından incelenmesidir. Nitel araştırma yönteminin benimsendiği bu çalışmada doküman analizi kullanılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yaklaşımı benimsenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, sözlü tarih, analiz.

ANALYSIS OF ARTICLES REGARDING ORAL HISTORY IN SOCIAL STUDIES IN TURKEY

Dr. Ahmet SAĞLAMGÖNCÜ

Ministry of Education

ahmetsaglamgoncu@mail.com

ABSTRACT

Social Studies is a lesson for social life. Oral history is one of the most effective methods that can be used in teaching-learning processes in this lesson so that students can see the connection between Social Studies lesson and social life. Oral history studies consist of the stages of collecting, analyzing, interpreting and reporting the data obtained from interviews with people who lived in that period about a past subject. Thus, students are provided with the opportunity to gain many skills and values, especially research skills, through oral history studies. Many subjects such as natural disasters, environmental problems, celebrations, traditions and customs in the Social Studies course are within the scope of oral history. In order to effectively benefit from the oral history method in the Social Studies lesson, the studies carried out by the field experts provide important scientific data. The diversification of studies on oral history in social studies with different aims and methods provides important contributions to the literature. Analyzing the studies on oral history in social studies is important in terms of revealing the trend in these studies. The aim of this research is to examine the articles on oral history in Social Studies in terms of various variables. Document analysis, one of the qualitative research methods, was used in the research. Content analysis was used in the analysis of the data.

Keywords: Social studies, oral history, analysis.

EĞİTİMDE DİJİTAL DÖNÜŞÜM: TARİH EĞİTİMİ VE METAVERSE

Tarih Eğitimi Lisans Öğrencisi Fatih TANRIVERDİ

Türkiye Cumhuriyeti Atatürk Üniversitesi

fatih.tanriverdi20@ogr.atauni.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma eğitim bilimleri içerisinde yer alan dijital eğitiminin yeni bir parçası olan metaverse üzerinde yapılmıştır. Metaverse, sanal gerçeklik ve artırılmış gerçeklik yardımıyla üç boyutlu bir alan sunar. Gerçek yaşam ile dijital dünya arasında duyguların yer alacağı bir platformdur. Son zamanlarda sanal gerçeklik ve dijital platformlarda hayatımıza girmeye başlayan metaversenin tarih eğitimde olumlu etkiler yapabileceğinin yanı sıra olumsuz etki bırakacağı da saptanmıştır. Doğru kullanım yapıldığı zaman tarih eğitiminin öğretilmesi, öğrencilerin daha etkili bir ders işleyebilmesine katkı sunacaktır. Etkileşimli bir ders işlenebilmesinin yanı sıra öğrenci-öğretmen-veli açısından da tarih müfredatının öğretilmesi geçmiş yıllara nazaran bakarak seviyenin artırılmasına, daha iyi bir tarih bilincinin oluşmasına fırsat verecektir. Öğrencilerin performansını ve analitik becerilerini geliştirildiği görülmektedir. Bu sanal gerçeklik uygulamaları motivasyon ve katılım düzeylerini de yüksek seviyede artıracaktır. Öğretmen tarafından ise tekdüze bir anlatım tarzının ve geleneksel eğitim modellerinin dışına çıkarak web 2.0 teknolojilerinin de üstü bir dijital yazılım ile eğitim camiasına farklı bir bakış açısı sunması beklenilmektedir. Bu alana ciddi bir yatırım yapıldığı takdirde tarih eğitiminin farklı bir noktaya gelmesini hep birlikte görmüş olacağız. Tarih dersinde metaverse'in kullanımı, 3 boyutlu bir alan olarak karşımıza çıkacak, öğrenciler kendilerini dahada ilgili hissedecek ve tarih öğrenme konusunda daha fazla motivasyon sağlanacaktır. Örneğin bir Malazgirt savaşının anlatıldığı varsayarsak sözlü anlatımlarla öğrencileri sıkmak yerine her öğrenci için kavranması ve algılanması zor olan, pek çok olgunun anlaşılması metaverse sayesinde kolay olacaktır. Maliyet ve ekonomi bakımından da pek çok avantaj sağlanmaktadır. Öğrencileri müze ziyareti yaptırmak, başka bir şehirlere götürmek oldukça maliyetli olduğundan dolayı metaverse sayesinde bu maliyet sıfıra kadar inmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Tarih Eğitimi, Metaverse.

DIGITAL TRANSFORMATION IN EDUCATION: HISTORY EDUCATION AND METAVERSE

History Education Undergraduate Student Fatih TANRIVERDİ

Ataturk University of the Republic of Turkey

fatih.tanriverdi20@ogr.atauni.edu.tr

ABSTRACT

This study was carried out on the metaverse, which is a new part of digital education in educational sciences. Metaverse presents a three-dimensional space with the help of virtual reality and augmented reality. It is a platform where emotions will take place between real life and the digital world. It has been determined that the metaverse, which has recently started to enter our lives in virtual reality and digital platforms, can have positive effects in history education as well as negative effects. When it is used correctly, teaching history education will contribute to a more effective lesson for students. In addition to being able to teach an interactive course, teaching the history curriculum in terms of student-teacher-parents will give the opportunity to increase the level compared to previous years and to create a better historical awareness. It is seen that students' performance and analytical skills are improved. These virtual reality applications will also increase motivation and participation levels at a high level. The teacher is expected to offer a different perspective to the education community with a digital software superior to web 2.0 technologies by going beyond a monotonous narrative style and traditional education models. If a serious investment is made in this field, we will all see that history education will reach a different point. The use of metaverse in the history lesson will appear as a 3-dimensional space, students will feel more interested and more motivation will be provided in learning history. For example, if we assume that a battle of Manzikert is told, instead of boring students with verbal narrations, it will be easy for every student to understand many facts that are difficult to comprehend and perceive, thanks to the metaverse. There are also many advantages in terms of cost and economy. Since it is very costly to have students visit museums and take them to other cities, this cost is reduced to 0 thanks to the metaverse.

Keywords: Digitalization, History Education, Metaverse.

2018 ÖĞRETMEN YETİŞTİRME LİSANS PROGRAMLARININ ALAN EĞİTİMİ DERSLERİNDE TARİHİN YERİ

Doç. Dr. Hamza YAKAR
Kırşehir Ahi Evran üniversitesi
hmzyakar@gmail.com

ÖZET

Tarih içerikli konuların öğretmen adaylarına kazandırılması, millî bilincin gelecek nesillere aktarılmasında kritik öneme sahiptir. Bu yüzden farklı öğretmen yetiştirme alanlarının ders içeriklerinde, tarih disiplinine nasıl ve ne şekilde yer verildiği tespit edilmesi oldukça önemlidir. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından 2018 yılında öğretmen yetiştirme lisans programları; alan eğitimi, meslek bilgisi ve genel kültür dersleri olmak üzere üç farklı kategoride derslerin yer aldığı bir yapıda uygulanmaya başlanmıştır. Bu kapsamdaki alan eğitimi dersleri, öğretmen adaylarına kendi alanlarının ön gördüğü içerikleri kazandırmayı hedefleyen zorunlu ve seçmeli derslerden oluşmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de 2018 yılından beri uygulanan öğretmen yetiştirme lisans programlarındaki alan eğitimi derslerinde, tarih disiplini nasıl yer verildiğinin belirlenmesidir. Bu kapsamda, Yükseköğretim kurulu internet sayfasında yayımlanan 25 farklı lisans programının ders içerikleri, tarih disiplini açısından incelenmiştir. Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi kullanılmıştır. Programlar incelenirken üç farklı doküman inceleme tablosu oluşturulmuştur. Bu tablolarda, alan eğitimi derslerinde yer alan tarihe yönelik içerikler sayısal olarak belirlenmiştir. Daha sonra ders içerikleri tarih disiplini açısından kategorize edilmiştir. Analizler sonucunda, alan eğitimi derslerinin içeriklerinde; edebiyat tarihi, felsefe tarihi, siyasi tarih ve kültür tarihi temalarının öne çıktığı tespit edilmiştir. Ayrıca tarihe ilişkin içeriklere en az dil öğretimine yönelik öğretmen yetiştirme lisans programlarında yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarih, alan eğitimi, öğretmen yetiştirme, 2018 lisans programı.

THE PLACE OF HISTORY IN THE FIELD EDUCATION COURSES OF 2018 TEACHER TRAINING UNDERGRADUATE PROGRAMS

Assoc. Prof. Dr Hamza YAKAR

Kirsehir Ahi Evran University

hmzyakar@gmail.com

ABSTRACT

Bringing historical subjects to teacher candidates is critical in transferring national consciousness to future generations. Therefore, it is very important to determine how and in what way the discipline of history is included in the course contents of different teacher training areas. In 2018, the Council of Higher Education (pronounced YÖK) started to implement teacher training undergraduate programs in a structure that includes courses in three different categories: field education, vocational knowledge and general culture courses. The field education courses in this context consist of compulsory and elective courses that aim to provide pre-service teachers with the content prescribed by their field. The aim of this study is to determine how the discipline of history is included in the field education courses in teacher training undergraduate programs implemented in Turkey since 2018. In this context, the course contents of 25 different undergraduate programs published on the website of the Council of Higher Education were examined in terms of the discipline of history. In the study, document analysis, which is one of the qualitative research methods, was used. While examining the programs, three different document analysis tables were created. In these tables, the contents of the history in the field education courses were determined numerically. Afterwards, the course contents were categorized in terms of the discipline of history. As a result of the analyzes, it has been determined that the themes of history of literature, history of philosophy, political history and cultural history are prominent in the content of the field education courses. In addition, it was concluded that the content related to history was included in the teacher training undergraduate programs for language teaching at least.

Keywords: History, field education, teacher training, 2018 undergraduate program.

TARİHİN ÖĞRETİLİP PAZARLANMASI: TÜRK DİZİLERİNİN TARİH ÖĞRETİMİNE VE TÜRK ÜRÜNLERİ TÜKETİMİNE ETKİLERİ

Arş. Gör. Dr. Onur İZMİR
Gümüşhane Üniversitesi
onurizmir@gumushane.edu.tr

ÖZET

Türk dizileri küresel bir fenomen ve Türk kültürü ile dünya arasında bir köprü haline gelmektedir. Türkiye, ABD'nin ardından dünyaya dizi ihraç eden ikinci ülke oldu. Çoğunlukla Latin Amerika, Avrupa, Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Orta Asya'daki insanlar, Türk dizilerine katlanarak artan bir ilgi göstermektedir. Özellikle tarih konulu dizilere gösterilen bu küresel ilgi, milyonlarca dolarlık gelir elde etmenin yanı sıra, yabancılara Türk tarihini ve kültürünü öğretmek için bir araç olarak da değerlendirilebilir. Tarih temalı dizilerin gerçek tarihi öğretmedeki başarısı tartışmaya açık bir konu olmasına rağmen, Türkiye yapımı ürünlerin popülaritesi üzerindeki etkisi yadsınamaz. Bu çalışmanın amacı, tarih temalı Türk dizilerinin yabancılara tarih öğretimine ve Türkiye yapımı ürünlerin tüketimine olan etkisini belirlemektir. Çalışmanın verisi, kolayda örnekleme yöntemi ile tarih temalı Türk dizilerinin takipçisi olan katılımcılardan toplanmıştır. Verilerin analizinde Yapısal Eşitlik Modeli (YEM) kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları, tarih temalı dizilerin yabancılara Türk tarihini öğretmek için bir araç olarak kullanılabileceğini ve Türk tarihini öğrenmenin Türk ürünlerini satın alma niyetini tetiklediğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarihin pazarlanması, tarih öğretimi, televizyon dizileri.

TEACHING AND MARKETING THE HISTORY: THE EFFECTS OF THE TURKISH TV SERIES ON HISTORY TEACHING AND CONSUMPTION OF TURKISH PRODUCTS

Res. Asst. Dr. Onur İZMİR

Gümüşhane University
onurizmir@gumushane.edu.tr

ABSTRACT

Turkish TV series have become a global phenomenon and a bridge between Turkish culture and the world. Following the USA, Turkey has become the second country that exports TV series worldwide. Mostly, people in Latin America, Europe, Middle East, North Africa, and Central Asia show an exponentially increasing interest in the Turkish series. This global attention on especially history themed TV series can be considered as a means for income generation accounting for millions of dollars, as well as a tool for teaching Turkish history and culture to the foreign people. Although the accuracy of history-themed TV series in teaching the real history is open to debate, its impact on the popularity of Turkish-made products is undeniable. The purpose of this study is to identify the effects of the history themed Turkish series on history teaching to the foreign people and consumption of made-in Turkey products. Through convenience sampling method, data of the study is collected from the foreign participants who are the followers of the history themed Turkish series. Structured Equation Modeling (SEM) is used in the analysis of the data. Findings of the study imply that the history themed series can be considered as a means and method for teaching Turkish history to the foreign people, and learning Turkish history triggers the intention to purchase made-in Turkey products.

Keywords: Marketing the history, history teaching, TV series.

TARİH ÖĞRETİMİNE POSTMODERN BİR YAKLAŞIM: EĞİTİCİ KARA TURİZM KAVRAMI

Arş. Gör. Dr. Onur İZMİR
Gümüşhane Üniversitesi
onurizmir@gumushane.edu.tr

ÖZET

Postmodern toplumlarda insan doğasıyla alakalı ilginç bir unsur, insanın ölüme, ıstıraba ve ürkütücü olaylara olan çarpık merakı ve eğilimidir. Ölüm ve ölüme ilgili olaylara olan bu ilgi turizm, sinema, edebiyat, sanat gibi çeşitli sektörlerde görülmektedir. Bu kavramsal çalışmada kara turizmin tarih öğretimindeki kullanımı ele alınacaktır. Kara turizm ürünlerinin tüketimi; anma, eğitim ve eğlence şeklinde olabilir. En basit haliyle kara turizm; ölüm, ıstırap, keder ve ürkütücü olayların yaşandığı tarihi alanlara turistik ziyaretlerin yapıldığı bir faaliyet olarak tanımlanabilir. Kara alanlara yapılan bu turistik ziyaretler, postmodern toplumlarda kültürel bir faaliyet olarak değerlendirilmektedir. Savaş alanları, mezarlıklar/anıtlar, ölüm temalı müzeler/parklar ve doğal /insan kaynaklı afet alanları tarih eğitiminin desteklenip somutlaştırılabileceği kara turizm noktalarıdır. Evde tarih kitapları okumak ve okulda tarih eğitimi almak kesinlikle tarihi olaylar hakkında bilgi sahibi olunmasını sağlayacaktır. Ancak, Gelibolu/Çanakkale'deki (1) savaş alanlarını ve (2) mezarlıkları/anıtları (3) Zonguldak Madencilik Müzesi, Tarihi Sinop Cezaevi, Kurtuluş Savaşı Müzesi gibi ölüm temalı müzeleri, (4) Bozkurt Şehri, Çernobil ve Hiroşima/Nagazaki gibi afet bölgelerini ziyaret etmek, tarihin sadece bilgisini değil aynı zamanda ruhunu da aktarmaya yardımcı olur. Bu mekanlar, tarih eğitimcileri tarafından uygun bir şekilde yapılandırıldığında öğrencilerin tarihsel düşünme süreçlerini işe koşarak onlara geçmiş farklı bir perspektiften analiz etme ve yorumlama imkanı sağlayabilir. Bu nedenle bu çalışmada eğitici kara turizm kavramı ile tarih öğretimi arasındaki kesişimin önemi vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitici kara turizm, tarih öğretimi, postmodern eğitim

A POSTMODERN APPROACH TO HISTORY TEACHING: THE CONCEPT OF EDUCATIONAL DARK TOURISM

Res. Asst. Dr. Onur İZMİR

Gümüşhane University

onurizmir@gumushane.edu.tr

ABSTRACT

The fascinating element with the human nature in the postmodern societies is his twisted curiosity and inclination toward death, suffering and macabre events. This interest in the death and death related events can be traceable in the various industries such as tourism, cinema, literature, arts so on forth. In this conceptual study, the use of dark tourism in history teaching will be discussed. The consumption of the dark tourism products can be in a form of commemoration, education, and entertainment. In its simplest form, dark tourism can be defined as an activity in which touristic visits are made to the historical areas where death, suffering, grief, and macabre events took place. These touristic visits to the dark spots are considered as a cultural activity in the postmodern societies. Battlefields, cemeteries/monuments, death-themed museums/parks, and man-made or natural disaster areas are dark tourism spots where history education can be fortified and become more concrete. Reading history books at home and having history education at school would definitely provide good knowledge about historical events. However, visiting (1) battlefields and (2) cemeteries/monuments in Gallipoli/Canakkale (3) death-themed museums such as Zonguldak Mining Museum, Historical Sinop Prison, War of Independence Museum, (4) disaster areas such as Bozkurt City, Chernobyl or Hiroshima/Nagasaki transfer not only the knowledge but also the spirit of the history. When these places are structured appropriately by history educators, they can provide students with the opportunity to analyze and interpret the past from a different perspective by employing their historical thinking processes. Therefore, in this study, the importance of the intersection between the concept of educational dark tourism and history teaching is emphasized.

Keywords: Educational dark tourism, history teaching, postmodern education

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ TARİHE YOLCULUK KONUSUNUN ÖĞRETİMİNDE OYUNLAŞTIRMA KULLANIMINA YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Araştırma Görevlisi Mert Mustafa AK

Çukurova Üniversitesi

mertak213@gmail.com

Doçent Doktor Şahin ORUÇ

Yıldız Teknik Üniversitesi

sahinoruc44@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmada 5. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi Tarihe Yolculuk konusunun öğretiminde oyunlaştırma kullanımıyla ilgili öğrenci görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu doğrultuda sosyal bilgiler dersi “Kültür ve Miras” öğrenme alanında yer alan “Tarihe Yolculuk” konusu oyunlaştırma tasarım ilkelerine bağlı kalınarak oyunlaştırılmıştır. Araştırma 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Adana ili Sarıçam ilçesinde bulunan bir devlet ortaokulunda gerçekleştirilmiştir. Çalışma nitel araştırma deseninde tasarlanmıştır. Çalışma kapsamında Powerpoint programı üzerinden Tarihe Yolculuk konusuyla ilgili oyunlaştırılmış bir etkinlik tasarlanmış ve 22 öğrencinin katılımıyla uygulama gerçekleştirilmiştir. Uygulamanın ardından ölçüt örneklem yoluyla seçilen 6 öğrenci ile yarı yapılandırılmış bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından uzman görüşleri alınarak geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formundan elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışmadan elde edilen veriler; görevler, PRL sistemi, rekabet ortamı ve ödüller gibi oyunlaştırma unsurlarının derslerde kullanılmasının öğrenciler tarafından eğlenceli ve öğretici bulunduğunu göstermektedir. Ayrıca oyunlaştırma yaklaşımı genel anlamda öğrencilerin beğenisini kazanmış ve öğrenciler bu yaklaşımın uygulama alanlarının artırılmasını ve bu anlamda, sosyal bilgiler derslerindeki diğer konuların da oyunlaştırma yaklaşımıyla işlenmesini istediklerini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, tarih, oyun, oyunlaştırma

STUDENT OPINIONS ON THE USE OF GAMIFICATION IN TEACHING THE SUBJECT OF JOURNEY TO HISTORY OF THE 5TH GRADE SOCIAL STUDIES LESSON

Research Assistant Mert Mustafa AK

Cukurova University
mertak213@gmail.com

Associate Professor Şahin ORUÇ

Yildiz Technical University
sahinoruc44@hotmail.com

ABSTRACT

In this study, it is aimed to reveal the opinions of students about the use of gamification in the teaching of the subject of Journey to History in the 5th Grade Social Studies course. In this direction, the subject of "Journey to History", which is in the "Culture and Heritage" learning area of the social studies lesson, was gamified by adhering to the gamification design principles. The research was carried out in a public secondary school located in Sarıçam district of Adana province in the 2021-2022 academic year. The study was designed in a qualitative research design. Within the scope of the study, a gamified activity on the subject of Journey to History was designed through the Powerpoint program and the application was carried out with the participation of 22 students. After the application, a semi-structured interview was conducted with 6 students selected through criterion sampling. In the study, a semi-structured interview form developed by the researcher by taking expert opinions was used as a data collection tool. The data obtained from the interview form were subjected to content analysis. The data obtained from the study show that the use of gamification elements such as tasks, PRL system, competitive environment and rewards in the lessons have been found fun and instructive by the students. In addition, the gamification approach gained the appreciation of the students in general and the students stated that they wanted to increase the application areas of this approach and in this sense, other subjects in the social studies courses were also covered with the gamification approach.

Keywords: Social studies, history, game, gamification

TARİH EĞİTİMİNDE YENİ BİR ALAN: YABANCILARA TÜRK TARİHİ VE KÜLTÜRÜ ÖĞRETİMİ

Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI

Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi
Bölümü

skaymakci@kastamonu.edu.tr

Arş. Gör. Yıldırım KARADAĞ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler
Eğitimi Bölümü

yildirim.karadag@omu.edu.tr

Arş. Gör. Mehmet YAVAS

Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi
Bölümü

myavas@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Tarih insanoğlunun dünya üzerindeki yaşam serüveninin geçmiş-gün ve gelecek çizgisinde öğrencilere aktarılmaya çalışıldığı bir derstir. İlgili literatür tarandığında tarihin; tarihsel bilgi, toplumsal değerler ve kültür aktarımını sağlamak, geçmişi ve bugünü anlatarak geleceğe yön vermek, mevcut ideolojik yapıyı benimsetmek, kimlik gelişimini gerçekleştirmek, deneyim ve bilimsel düşünme becerileri kazandırmak, konu alanıyla ilgili kavramları öğretmek, dil becerilerini geliştirmek ve boş zamanları değerlendirmek gibi çeşitli amaçları gerçekleştirmek amacıyla öğretildiği belirtilmektedir. Hiç kuşkusuz bu amaçlar tarih öğretimine birtakım sorumluluklar yüklemektedir. Özellikle dünya genelinde büyük çaplı göç hareketliğinin son yıllarda ciddi bir biçimde artması birçok ülkenin demografik yapısının değişmesine neden olarak yabancı nüfusa o ülkeye ait siyaset ve yönetim anlayışının yanı sıra tarihin, toplumsal değerlerin ve kültürün aktarımı ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Türkiye özelinde durum değerlendirildiğinde ise ülkedeki yabancı nüfusun 6 milyonu aşması ve büyük bir bölümü gençlerden oluşan bu nüfusun sosyalizasyonunun kolaylaştırılması gibi nedenler Türk Tarihi ve Kültürü öğretimi konusunda çeşitli çalışmaların yapılmasını zaruri hale getirmektedir. Bu bağlamda araştırmacının amacı tarih eğitiminde yeni bir alan olarak yabancılara Türk Tarihi ve Kültürü öğretimine yönelik bir yol haritası ortaya koymaktır. Araştırma kapsamında Türkiye'deki yabancı nüfus, Türkiye'de okul öncesi, ilköğretim, ortaokul ve lise öğretim programlarında yabancılara Türk Tarihi ve Kültürü'nün öğretimine yönelik mevcut durum ile yaşanan sorunlar örnekler üzerinden ele alınmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarih öğretimi, Türk Tarihi ve Kültürü, yabancı öğrenci.

A NEW FIELD IN HISTORY EDUCATION: TEACHING TURKISH HISTORY AND CULTURE TO FOREIGNERS

Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI

Kastamonu University, Faculty of Education, Turkish and Social Sciences
Education

skaymakci@kastamonu.edu.tr

Res. Asst. Yıldırım KARADAĞ

Ondokuz Mayıs University, Faculty of Education, Turkish and Social
Sciences Education

yildirim.karadag@omu.edu.tr

Res. Asst. Mehmet YAVAŞ

Kastamonu University, Faculty of Education, Turkish and Social Sciences
Education

myavas@kastamonu.edu.tr

ABSTRACT

History is a course in which the life adventure of human beings on earth is tried to be conveyed to students in the line of past-day and future. History is taught to transfer historical knowledge, social values, and culture, to shape the future by telling the past and present, to adopt the current ideological structure, to develop identity, to gain experience and scientific thinking skills, to teach concepts related to the subject area, to develop language skills and to spend free time. Undoubtedly, these aims impose some responsibilities on history teaching. In particular, the significant increase in large-scale migration movements around the world in recent years has caused the demographic structure of many countries to change. This situation has revealed the need for the transfer of history, social values, and culture to the foreign population, as well as the understanding of politics and administration of that country. The fact that the foreign population in Turkey exceeds 6 million and that a large part of this population is composed of young people makes it necessary to carry out various studies on Turkish History and Culture to facilitate the socialization of these people. In this context, the aim of the research is to present a roadmap for teaching Turkish History and Culture to foreigners as a new field in history education. Within the scope of the research, the foreign population in Turkey, the current situation and the problems experienced in teaching Turkish History and Culture to foreigners in preschool, primary, secondary, and high school education programs in Turkey will be discussed through examples.

Keywords: History teaching, Turkish History and Culture, foreign student.

ADANA İDADİSİNDE EĞİTİMDEKİ NİTELİĞİN DÜŞMESİNE BİR İTİRAZ OLARAK SARKİS-DER TOROSYAN'IN DİLEKÇESİ

Alim Baki AKKOÇ

T.C.Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı, Dış İlişkiler ve Tanıtım
Dairesi Başkanlığı, İstanbul/TÜRKİYE.

alimbaki@yandex.com

ÖZET

Osmanlı Devleti'nde eğitimde modernleşme çalışmalarının bir sonucu olarak yüksekokullara öğrenci yetiştirmek gayesiyle lise düzeyinde idadiler açılmıştır. Bu eğitim kurumları, kısa sürede ülke geneline yayılmıştır. İdadiler, askeri ve mülki (sivil) olarak iki kısma ayrılmıştır. Adana İdadisi de mülki nitelikte açılanlar arasındadır. Okula, Müslüman ve gayrimüslim veliler ve öğrenciler tarafından yoğun bir talep gösterilmiştir. Okul, eğitime başladığı ilk dönemde idari olarak iyi yönetilmiş ve buna bağlı olarak okula olan rağbet artarak devam etmiştir. Ancak kısa süre sonra yaşanan idari zaafiyetler ve yanlış öğretmen tercihleri okuldaki eğitimin aksamasına ve öğrenci sayısının azalmasına yol açmıştır. Okulda ortaya çıkan olumsuz gidişat, Hristiyan Öğrenci Velileri Temsilcisi Sarkis Der- Torosyan tarafından bir dilekçe ile kaleme alınmış ve bu yönetim zaafiyetine itiraz edilmiştir. Dilekçede, okulun açılmasından sonraki süreç kısaca betimlenmiş; sonrasında ise eğitim-öğretim faaliyetlerindeki niteliksel geriye gidişin sebepleri yaşanan olaylardan yola çıkılarak örneklerle izah edilmiştir. Çalışmada, ilgili dilekçe tüm detaylarıyla ele alınacak olup Adana İdadisinde o dönemde yaşanan problemler Torosyan'ın aktardıklarından hareketle irdelenecektir.

Anahtar Sözcükler: Adana, Eğitim, Adana İdadisi, Osmanlı Maarifi.

SARKIS-DER TOROSYAN'S PETITION AS AN OBJECTION TO THE DECREASE OF EDUCATIONAL QUALITY IN ADANA İDADİ

Alim Baki AKKOÇ

T.C.Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı, Dış İlişkiler ve Tanıtım
Dairesi Başkanlığı, İstanbul/TÜRKİYE.

alimbaki@yandex.com

ABSTRACT

As a result of the modernization efforts in education in the Ottoman State, idadis were introduced in the level of high school in order to train students for higher institutes. These educational institutions spread around the country in a short time. Idadis were divided into two section as military and administrative (civil). Adana İdadi is among the schools opened as administrative education institution. The school received great interest from Muslim and non-Muslim parents and students. The school was managed well administratively in the first period of it started its education and accordingly, the demand for the school continued to increased. However, the administrative weaknesses and wrong teacher preferences which were experienced soon after, led to the disruption of education at the school and the decrease in the number of students. The negative trend that emerged at the school was drawn up by the Christian Student Parents' Representative Sarkis Der-Torosyan with a petition and this management weakness was objected to. In the petition, firstly the process after the opening of the school was briefly described, then the reasons for the qualitative regression in educational activities were explained with examples based on the incidents experienced. In this paper, the petition will be discussed in all its details and the problems experienced in Adana İdadi at that time will be examined based on Torosyan's statements.

Keywords: Adana, Education, Adana İdadi, Ottoman Education.

TARİH ALANINDA “ANAKRONİZM” ÜZERİNE YAPILAN BİLİMSEL ARAŞTIRMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Arş. Gör. Şeyda MARANCI

Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi
Anabilim Dalı

maranci.seyda@atauni.edu.tr

Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI

Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim
Dalı

skaymakci@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde anakronizm “tarih yanlışlığı” olarak ifade edilmektedir. Sosyal Bilimler Sözlüğü'nde ise; anakronizm “tarihsel olay veya durumların gerçekte meydana geldikleri tarihsel zamanın dışında, değişik zaman dilimlerinde gerçekleşmiş olay veya durumlarla birlikte düşünülmesi, tarihsel olarak farklı dönemlerde meydana gelmiş olayların aynı zaman diliminde meydana gelmiş gibi ele alınıp değerlendirilmesi” şeklinde açıklanmaktadır. Bu çalışmanın amacı “anakronizm” üzerine yapılan bilimsel araştırmaların bibliyometrik analizini yapmaktır. Çalışmada “bibliyometrik analiz” yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın veri kaynağını 1972-2022 yılları arasında yayınlanan ve Web of Science (WoS) Core Collection veri tabanında bulunan toplam 178 bilimsel yayın oluşturmaktadır. Çalışmaya ilişkin veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen doküman inceleme formuyla toplanmıştır. Toplanan veriler “bibliyometrik analiz” tekniği aracılığıyla çözümlenmiştir. Çalışma sonucunda WoS veri tabanına kayıtlı 178 çalışmada en çok karşılaşılan yayın türünün 149 çalışma ile makale olduğu tespit edilmiştir. Makalelerde toplam 128 farklı anahtar kelime kullanılmıştır. En fazla yayın sayısının 2017-2019 yılları arasında olduğu, 2019'dan sonra ise yayın sayısında düşüş yaşandığı görülmüştür. Alana katkı sağlayan toplam 34 ülke arasından en etkin ülkenin ABD, sonrasında ise İngiltere olduğu belirlenmiş, Türkiye'nin ise sadece 1 yayınının olduğu ortaya çıkmıştır. Yayın sayısında ilk sırada “Taylor& Francis veri tabanı olmak üzere Wiley ve Cambridge University Press yer almaktadır. En çok atıf alan yazarlar ise “Branka Mitrovic ve Andre Wakefield'dir.”

Anahtar Kelimeler: Anakronizm, tarih, tarih eğitimi.

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF SCIENTIFIC RESEARCHES ON “ANACHRONISM” IN THE FIELD OF HISTORY

Arş. Gör. Şeyda MARANCI

Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

maranci.seyda@atauni.edu.tr

Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI

Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi

skaymakci@kastamonu.edu.tr

ABSTRACT

In the Dictionary of the Turkish Language Association, anachronism is expressed as "historical error". In the Social Sciences Dictionary; Anachronism is explained as "considering historical events or situations together with events or situations that took place in different time periods, apart from the historical time in which they actually occurred, and considering and evaluating events that occurred in different historical periods as if they occurred in the same time period". The aim of this study is to make a bibliometric analysis of scientific research on "anachronism". The "bibliometric analysis" method was used in the study. The data source of the study consists of a total of 178 scientific publications published between 1972 and 2022 in the Web of Science (WoS) Core Collection database. The data related to the study were collected with the document review form developed by the researchers. The collected data were analyzed through the "bibliometric analysis" technique. The collected data were analyzed through the "bibliometric analysis" technique. As a result of the study, it was determined that the most common publication type in 178 studies registered in the WoS database was articles with 149 studies. A total of 128 different keywords were used in the articles. It was observed that the highest number of publications was between 2017-2019, and after 2019, there was a decrease in the number of publications. It has been determined that the most effective country among 34 countries contributing to the field is the USA, followed by the UK, and it has been revealed that Turkey has only 1 publication. In the first place in the number of publications, "Taylor & Francis database, and Wiley and Cambridge University Press." The most cited authors are "Branka Mitrovic and Andre Wakefield."

Keywords: Anachronism, history, history education.

9. SINIF TARİH DERSİNDE ARTIRILMIŞ GERÇEKLİK: MATERYALİN KULLANIŞLILIĞANA VE ETKİLİLİĞİNE YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Prof. Dr. Necdet HAYTA

Gazi Üniversitesi

nhayta@gazi.edu.tr

Prof. Dr. Ş. Gülin KARABAĞ

Gazi Üniversitesi

gkarabag@gazi.edu.tr

Aslı GÖVERCİN

Gazi Üniversitesi

asli.govercinn@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; artırılmış gerçeklik teknolojisini ile tasarlanmış öğretim materyalleri kullanan 9. sınıf öğrencilerin materyalin kullanışlılığı ve etkililiğe yönelik görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda 9. Sınıf konuları kullanılarak 3 etkinlik (İkta ve feodal sistemlerin karşılaştırılması, İslamiyet'in doğuşu ve Da Vinci'nin Şifresi) tasarlanmış ve bu etkinliklerde toplam 27 AG materyali öğrencilere uygulanmıştır. Bu materyallerde 8'i araştırmacılar tarafından Unity programı kullanılarak geliştirilmiş, 19'u "3Da Vinci" adındaki telefon uygulamasında bulunan materyallerdir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden materyal tasarlama, geliştirme ve değerlendirme aşamasında "gelişimsel araştırma", materyalin kullanışlılığını ve etkililiğini değerlendirme aşamasında "durum (örnek olay) çalışması" modelinden yararlanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından "AG uygulaması ders gözlem formu", "öğrenci değerlendirme formu" ve "3 adet AG etkinliği" tasarlanmıştır. Öğrenci değerlendirme formundaki 4 açık uçlu soru ve 3 AG etkinliğindeki toplam 15 soru içerik analizine tabi tutulmuştur. Öğrencilerin sorulara verdikleri cevaplardan 31 kod oluşturulmuş ve araştırmanın asıl sorusu olan etkililik ve kullanışlılık temasında birleştirilerek olumlu ve olumsuz olarak gruplandırılmıştır. Geliştirilen etkinlikler ve formlar 4 farklı lise türünde toplam 81 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre; "kullanışlılık" temasında en çok tekrarlanan olumlu kod "işlevsel olması" iken olumsuz kod "gerçekçi olmaması", "Etkililik" temasında en çok tekrarlanan olumlu kod "3 boyutlu algılama sağlaması" iken, olumsuz kod "katkısının olmaması" olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Artırılmış gerçeklik (AG), Dijital materyal, 9. sınıf tarih dersi.

AUGMENTED REALITY IN 9TH GRADE HISTORY: STUDENT OPINIONS ON THE USEFULNESS AND EFFECTIVENESS OF THE MATERIAL

Prof. Dr. Necdet HAYTA

Gazi University

nhayta@gazi.edu.tr

Prof. Dr. Ş. Gülin KARABAĞ

Gazi University

gkarabag@gazi.edu.tr

Aslı GÖVERCİN

Gazi University

asli.govercinn@gmail.com

ABSTRACT

The aim of this study; The aim of this study is to determine the opinions of 9th grade students who use teaching materials designed with augmented reality technology on the usefulness and effectiveness of the material. For this purpose, 3 activities (comparison of Ikta and feudal systems, the birth of Islam and Da Vinci's Code) were designed using 9th grade topics and a total of 27 AR materials were applied to the students in these activities. 8 of these materials were developed by the researchers using the Unity program, and 19 of them were available in the phone application called "3Da Vinci". In this study, one of the qualitative research methods, "developmental research" was used at the stage of material design, development and evaluation, and "case study" model was used at the stage of evaluating the usefulness and effectiveness of the material. As data collection tools, "AR application course observation form", "student evaluation form" and "3 AR activities" were designed by the researchers. 4 questions in the student evaluation form and 15 questions in 3 AR activities were subjected to content analysis. 31 codes were formed from the answers given by the students to the questions and grouped as positive and negative by combining them under the theme of effectiveness and usefulness, which is the main question of the research. The developed activities and forms were applied to 81 students in 4 different high school types. According to the results of the research; In the "usefulness" theme, the most repeated positive code is "functional", while the negative code is "unrealistic", In the theme of "effectiveness", the most repeated positive code was "providing 3D perception", while the negative code was "not contributing".

Keywords: Augmented reality (AR), Digital material, 9th grade history lesson.

2018 ÖĞRETMEN YETİŞTİRME LİSANS PROGRAMLARINDAKİ DERSLERİN EĞİTİMİN TARİHİ TEMELLERİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Doç. Dr. Hamza YAKAR

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

hmzyakar@gmail.com

ÖZET

Eğitim, tarihi bir süreçten birikimli olarak günümüze kadar gelen uygulamalardan oluşmaktadır. Günümüzde karşımıza çıkan birçok eğitim uygulaması, tarihi bir temelden kaynaklanmaktadır. Bu kaynakların tespitinde eğitim tarihinin önemli bir yeri vardır. Eğitim tarihi, eğitim sistemlerinin değişerek günümüze kadar geldiği süreçleri ele almaktadır. Eğitim tarihinde öğretmen yetiştirme önemli bir inceleme alanıdır. Bu yüzden öğretmen yetiştirme programlarında, öğretmen adaylarına kazandırılmak istenen dersler bağlayıcı bir özelliğe sahiptir. Bu çalışmanın amacı, 2018 öğretmen yetiştirme lisans programlarındaki derslerinin eğitimin tarihi temelleri açısından değerlendirilmesidir. Bu kapsamda, Yükseköğretim kurulu internet sayfasında yayımlanan 25 farklı lisans programının ders içerikleri, eğitim tarihi açısından incelenmiştir. Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi kullanılmıştır. Programlar incelenirken ilk önce öğretim programlarındaki derslerin içerikleri kontrol edilmiştir. Daha sonra oluşturulan içerik inceleme tablosuna veriler aktarılmış ve ders içerikleri eğitim tarihi açısından kategorilere ayrılmıştır. Araştırma sonucunda, bütün öğretmen yetiştirme programlarında sabit olan eğitim tarihine yönelik derslerin yanı sıra her programın kendi alanına özgü bazı derslerde, eğitim tarihine yönelik içeriklere yer verildiği belirlenmiştir. Özellikle “öğrenme ve öğretim yaklaşımları” ve “ilgili alanın öğretim programları” gibi derslerin içeriklerinde, eğitim tarihine ilişkin içeriklere yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarih, eğitim tarihi, öğretmen yetiştirme lisans programı.

EXAMINATION OF THE COURSES IN THE 2018 TEACHER TRAINING UNDERGRADUATE PROGRAMS WITHIN THE CONTEXT OF THE HISTORICAL FOUNDATIONS OF EDUCATION

Assoc. Prof. Dr Hamza YAKAR

Kirsehir Ahi Evran University

hmzyakar@gmail.com

ABSTRACT

Education consists of practices that have accumulated from a historical process until today. Many educational practices that we come across today stem from a historical basis. The history of education has an important place in the determination of these sources. The history of education deals with the processes in which education systems have changed and come to the present. Teacher training is an important field of study in the history of education. Therefore, in teacher training programs, the lessons to be taught to teacher candidates have a binding feature. The aim of this study is to evaluate the courses in 2018 teacher training undergraduate programs in terms of the historical foundations of education. In this context, the course contents of 25 different undergraduate programs published on the website of the Council of Higher Education were examined in terms of education history. In the study, document analysis, which is one of the qualitative research methods, was used. While examining the programs, first of all, the contents of the courses in the curriculum were checked. Then, the data was transferred to the content analysis table created and the course contents were categorized in terms of education history. As a result of the research, it was determined that in addition to the courses on the history of education, which are fixed in all teacher training programs, some courses specific to their own field of each program include content for the history of education. In particular, it was concluded that the contents of the courses such as "learning and teaching approaches" and "curriculum of the relevant field" included content related to the history of education.

Keywords: History, history of education, teacher training undergraduate program.

FEN BİLİMLERİ DERS KİTAPLARININ BİLİM TARİHİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Volkan ATASOY

Kastamonu Üniversitesi

vatasoy@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Fen bilimleri öğretim programında öğrencilere bilimsel bilginin nasıl oluştuğunun, bu bilgilerin hangi süreçlerden geçtiğinin ve yeni araştırmalarda nasıl kullanıldığının kazandırılması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu amaca ulaşmak için bilim tarihi öğretiminin önemli bir işlevi olduğu kabul edilmektedir. Fen konuların, bilim tarihi ile bütünleştirilmesinin insanların bilimin doğasını anlamada ve bilimsel faaliyetleri gerçekleştirmede yardımcı olduğu çalışmalarla desteklenmektedir. Buradan hareketle yürütülen çalışmada fen bilimleri ders kitaplarının bilim tarihini açısından incelenmiştir. Doküman analizi yöntemi kullanılarak, milli eğitim bakanlığı tarafından hazırlanan ilköğretim ve ortaokul fen bilimleri ders kitapları iki kez baştan sona okunmuş, bilim tarihi unsurları araştırılmıştır. Çalışmanın bulgularına bakıldığında, sınıf düzeyi yükseldikçe bilim tarihine yönelik bilgilerin kitaplarda daha fazla yer aldığı görülmüştür. Bununla birlikte, bilim tarihine yönelik ifadelerin genellikle ‘Bilimin kahramanları’ veya ‘Geleceğe yön verenler’ gibi anlatılan konudan ayrı bir başlık altında ele alındığı tespit edilmiştir. Bu başlıklar altında, bilim insanlarının anlatılan konuya ait katkılarından bahsedildiği görülmüştür. Diğer yandan, 7. Sınıf fen bilimleri ders kitabından itibaren bilim tarihinin anlatılan konunun içeriğine daha fazla entegre edildiği dikkat çekmiş, geçmişten günümüze kadar yaşanan bilimsel gelişmeleri gösteren bilgilerin olduğu saptanmıştır. Sonuç olarak, fen bilimleri ders kitaplarında bilimsel gelişmelerin tarihsel süreçlerini daha fazla vurgulanmasının fen bilimleri öğretimi açısından daha etkili olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fen bilimleri, bilim tarihi, ders kitapları.

INVESTIGATION OF SCIENCE TEXTBOOKS IN TERMS OF HISTORY OF SCIENCE

Assist. Prof. Dr. Volkan ATASOY

Kastamonu University

vatasoy@kastamonu.edu.tr

ABSTRACT

It is accepted that teaching history of science has an important function in order to be taught how scientific knowledge is formed, what processes this knowledge goes through and how it is used in new research. In the present study, science textbooks were examined in terms of the history of science. By using the document analysis method, primary and secondary school science textbooks were read twice, and the history of science elements were investigated. Considering the findings of the study, it was seen that the higher the grade level, the more information on the history of science took place in the books. It has been seen that the contributions of scientists related to the subject discussed are mostly mentioned. On the other hand, it has been noted that since the 7th grade science textbook, the history of science has been more integrated into the content of the subject, and it has been determined that there is information showing the scientific developments from the past to the present. As a result, it is thought that emphasizing the historical processes of scientific developments in science textbooks can be more effective in terms of science teaching.

Keywords: Science, history of science, textbooks.

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE DERS MATERYELİ OLARAK MOBİL UYGULAMA KULLANIMI

Mert Berk PARSAK

mbparsak@gmail.com

ÖZET

Mobil cihazların kullanımı her geçen gün artmakta bununla beraber mobil uygulamaları kullanan bireylerin sayısında da artış gerçekleşmektedir. Mobil uygulamalar sosyal hayatımızda olduğu kadar eğitim hayatımızda da büyük bir yer kaplamaktadır. Sosyal Bilgiler, ders içi materyal kullanımında mobil uygulamalardan etkin olarak yararlanabilecek bir derstir. Mobil uygulamalara dayalı materyaller öğrencilerin ilgisini daha çok çekebilir ve öğrencilerin motivasyonlarına daha fazla katkı sağlayabilir. Konunun teknolojik materyaller ile desteklenmesi, etkinliğin sunumunda görseller ve yazılar kullanılması öğrencinin daha kalıcı bir öğrenme süreci geçirmesini sağlayabilir. Bu araştırmanın amacı mobil uygulama kullanmanın öğrencilerin derse ilgisini ve motivasyonunu üzerine etkisini ortaya koymaktır. Araştırmada, araştırmacı tarafından geliştirilen “Kültür ve Miras – Eğitici Test” mobil uygulaması kullanılmıştır. Bu mobil uygulama ile 5. Sınıf “SB.5.2.2. Çevresindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesneleri ve eserleri tanıtır.” kazanımı görseller ve yazılar ile desteklenerek mobil oyun şeklinde öğrencilere sunulmuştur. Bu araştırmada veriler, mobil uygulamayı kullanan 5. sınıf öğrencileri dönem boyunca gözlemlenerek toplanmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda öğrencilerin uygulama içerisinde aldığı başarı puanlarının uygulamayı kullandıkça arttığı, ders içinde “Kültür ve Miras” ünitesinde derse katılımına ve motivasyonlarına katkı sağladığı görülmüştür. Mobil uygulamadan elde edilen veriler ise uygulamanın ders dışı saatlerde de etkin olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu araştırmadan hareketle Sosyal Bilgiler dersinde ders materyali olarak mobil uygulamaların kullanılması derse ilgi ve öğrenci motivasyonu üzerinde olumlu yönde katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Kültür ve miras, mobil uygulama, eğitimde teknoloji.

USE OF MOBILE APPLICATION AS COURSE MATERIAL IN SOCIAL STUDIES LESSON

Mert Berk PARSAK

mbparsak@gmail.com

ABSTRACT

The use of mobile devices is increasing day by day, and the number of individuals using mobile applications is also increasing. Mobile applications occupy a great place in our education life as well as in our social life. Social Studies is a course that can effectively benefit from mobile applications in the use of in-class materials. Materials based on mobile applications can attract students' attention and contribute more to students' motivation. Supporting the subject with technological materials and using visuals and texts in the presentation of the activity can enable the student to have a more permanent learning process. The aim of this research is to reveal the effect of using mobile applications on students' interest and motivation in the lesson. In the research, the "Kültür ve Miras – Eğitici Test (Culture and Heritage – Quiz)" mobile application developed by the researcher was used. With this mobile application, Grade 5 "SB.5.2.2. It introduces the natural assets and historical places, objects and artifacts around." The learning outcome was supported by visuals and texts and presented to students in the form of a mobile game. In this study, data were collected by observing 5th grade students using the mobile application throughout the semester. As a result of the findings, it was seen that the success scores of the students in the application increased as they used the application, and it contributed to their participation and motivation in the lesson in the "Culture and Heritage" unit. The data obtained from the mobile application, on the other hand, shows that the application is also used effectively during extracurricular hours. Based on this research, the use of mobile applications as course material in the Social Studies course can contribute positively to the interest and motivation of the students.

Keywords: Culture and heritage, mobile application, technology in education.

OSMANLI'NIN SON DÖNEMİ'NDE KASTAMONU VİLAYETİNDE KIZ ÇOCUKLARININ EĞİTİMİNE YÖNELİK GELİŞMELER

Dr. Öğr. Üyesi Erol ÇİYDEM

Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

eciycdem@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Osmanlı İmparatorluğu'nda modern eğitim sisteminin temelleri Tanzimat dönemi ile birlikte atılmaya başlanmıştır. İlk sivil modern okullar bu dönemde açılmıştır. Bu anlamda son dönem Osmanlı İmparatorluğu'nda kız çocuklarının eğitimi meselesi şimdiye kadar bazı çalışmalarda ele alınmıştır. Ancak kız çocuklarının eğitime yönelik politikaların merkez dışında taşradaki yansımaları son dönem Osmanlı eğitim ıslahatının kapsamı ve sonuçları hakkında önemlidir. Bu noktadan yola çıkarak çalışmada Osmanlı taşra kenti olan Kastamonu vilayetinde kız çocukların eğitime yönelik ne gibi gelişmeler olmuştur? sorusuna cevap aranmıştır. Çalışma tarihsel olarak Kastamonu'da ilk sivil modern kız mektebinin açıldığı 1874 ila 1923 yılları arasındaki süreci kapsamaktadır. Araştırma sonucunda Kastamonu vilayeti dâhilinde kız çocukların eğitime yönelik ilk ve orta kademe mekteplerle birlikte mesleki eğitim veren okulların açılmış olduğu tespit edilmiştir. Yine basında kız çocuklarının eğitimi meselesinin gündeme getirildiği ve önemsendiği görülmüştür. Çalışmadaki veriler Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Osmanlı Arşivi Belgeleri, Kastamonu Vilayet Salnameleri, Maarif Salnameleri ve Kastamonu Vilayet Gazetesinden toplanmıştır. Veriler doküman incelemesi yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışmada tarihsel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı İmparatorluğu, Kastamonu, Kız çocuklarının eğitimi.

DEVELOPMENTS IN THE EDUCATION OF GIRLS IN THE PROVINCE KASTAMONU IN THE LAST PERIOD OF THE OTTOMAN EMPIRE

Dr. Öğr. Üyesi Erol ÇİYDEM

Kastamonu University Faculty of Education, Department of Educational
Sciences

eciydem@kastamonu.edu.tr

ABSTRACT

The foundations of the modern education system in the Ottoman Empire began to be laid with the Tanzimat period. The first civil modern schools were opened in this period. In this sense, the issue of girls' education in the late Ottoman Empire has been discussed in some studies so far. However, the reflections of the policies on the education of girls in the provinces outside the center are important about the scope and results of the last period of Ottoman education reform. From this point of view, what kind of developments have occurred in the education of girls in the province of Kastamonu, which was an Ottoman provincial city? The answer to the question has been sought. The study covers the period from 1874, the year the first civil modern girls' school was opened, to 1923, historically in Kastamonu. As a result of the research, it was determined that vocational education schools were opened together with primary and secondary schools for the education of girls in Kastamonu province. Again, it was seen that the issue of girls' education was brought to the agenda and given importance in the press. The data in the study were collected from the Turkish Republic Prime Ministry Ottoman Archives, Kastamonu Provincial Yearbooks, Education Yearbooks and Kastamonu Provincial Newspaper. The data were analyzed by document analysis method. Historical research method was used in the study.

Keywords: Ottoman Empire, Kastamonu, Education of girls.

EĞİTİMDE OKUL DIŞI ÖĞRENME ORTAMLARININ KULLANIMI: ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ

Doç. Dr. İlker DERE

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakóltesi, Sosyal
Bilgiler Eğitimi

dr.ilker.dere@gmail.com

Arş. Gör. Betöl GÖKÇINAR

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Fakóltesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi

betulgokcinar@ohu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, çeşitli öğretmenlik programlarında öğrenim gören öğretmen adaylarının okul dışı öğrenme ortamlarına ilişkin görüşlerini değerlendirmektir. Araştırmanın çalışma grubu, dokuz farklı öğretmenlik programında öğrenim gören 74 öğretmen adayından oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Google formlar üzerinden hazırlanan yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Adaylardan açık uçlu sorulara detaylı bir şekilde cevap vermeleri istenmiştir. Veriler, içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır. Çalışma sonucunda okul dışı öğrenme ortamları seçmeli dersine katılarak okul dışı etkinlik planı tasarlayan öğretmen adaylarının, okul dışı öğrenme ortamlarını örnek ortamlar sunarak açıkladıkları tespit edilmiştir. Planlama aşamasında en fazla müzeleri ve bilim merkezlerini tercih ettikleri, en fazla Canva, Kahoot ve WordArt araçlarını kullandıkları, okul dışı öğrenme ortamlarına yönelik belirtilen avantajları ve dezavantajları ağırlıklı olarak branşlarıyla ilişkilendirerek açıkladıkları görölmüştür. Öğrencilere; en fazla gözlem ve araştırma becerileri ile duyarlılık, saygı ve sorumluluk değerlerini kazandırmayı planladıkları, karşılaştıkları zorluklar arasında en fazla uygun konu ve kazanımla okul dışı öğrenme ortamını eşleştirme olduğu tespit edilmiştir. Son olarak katılımcılar, neredeyse tamamının meslek hayatında okul dışı öğrenme ortamlarını kullanacaklarını ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Okul Dışı Öğrenme Ortamları, Web 2.0 Araçları.

THE USE OF OUT OF SCHOOL LEARNING ENVIRONMENTS IN EDUCATION: OPINIONS OF PRE-SERVICE TEACHERS

Assoc. Prof. İlker DERE

Necmettin Erbakan University, Ahmet Kelesoglu Faculty of Education, Social
Studies Education

idere@erbakan.edu.tr

Res. Assist. Betül GÖKÇINAR

Nigde Omer Halisdemir University, Faculty of Education, Social Studies
Education

betulgokcinar@ohu.edu.tr

ABSTRACT

The current study aims to evaluate the opinions of pre-service teachers studying in various teacher training programs about out-of-school learning environments. The study group of the research consists of 74 pre-service teachers studying in nine undergraduate teacher training programs. A structured interview form prepared through Google forms was used as data collection tool and participants answered open-ended questions in detail. The data were evaluated and interpreted by content analysis method. As a result, it was found that the pre-service teachers, who participated in the elective course of out-of-school learning environments and designed an out-of-school learning activity plan, explained the out-of-school learning environments by presenting exemplary environments. It was seen that pre-service teachers preferred museums and science centers the most during the planning stage, they used Canva, Kahoot and WordArt tools the most, and they explained the advantages and disadvantages of out-of-school learning environments by associating them with their teaching programs. While teachers have difficulty in matching the appropriate subject and objective with the out-of-school learning environment in the plan they have prepared, the skills that they mostly intent to teach students are observation and research; values are observed as respect and responsibility. Lastly, the participants stated that almost all of them would use out-of-school learning environments in their teaching experience.

Keywords: Out-of-school learning environments, web 2.0 tools.

KADINLARIN EĞİTİM HAKLARI MÜCADELESİ: KADIN EĞİTİMİNİN ÖĞRETİMİNDE ÖĞRETİM MATERYALLERİ GELİŞTİRME

Prof. Dr. Dursun DİLEK

Sinop Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi
Bölümü

dursundilek@sinop.edu.tr

Doç. Dr. Ramazan ALABAŞ

Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

ramazanalabas@gmail.com

Arş. Gör. Esra KAPTAN İZMİR

Sinop Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi
Bölümü

ekaptan@sinop.edu.tr

ÖZET

Osmanlı Devleti'nde Tanzimat Döneminde kadın eğitimi farklı açılardan tartışılmaya başlanmış ve kadınlar için Rüşdiye ve Darülmualimât gibi kurumların açılması kadınların sosyal ve ekonomik hayatını dönüştüren sürecin dönüm noktalarından birisini oluşturmuştur. Böylece kadınlar örgün eğitimde sıbyan mekteplerinden yukarı düzeyde eğitim alma imkânına kavuşmuş, memur statüsünde öğretmenlik de kadınlar için bir meslek olarak kabul edilmiştir. Devletin gündemine farklı uygulamalarla giren kadın eğitimi konusu, II. Meşrutiyet'te kadın eğitiminin niteliği, kadınlar için eğitimin yaygınlaştırılması, eşit eğitim hakkı, kadınların yükseköğrenim alması açısından tartışılmıştır. Osmanlı Devleti'nin son döneminde kadınlar, tartışılan bu konulara dair görüşlerini gazeteler, dergiler ve dernekler aracılığı ile duyurma çabasına girişmiş, özellikle erkeklerle eşit eğitim haklarına sahip olabilmek için çeşitli dernek ve yayın faaliyetleriyle kamuoyu oluşturmuşlardır. Kadınların temel eğitim haklarıyla yetinmeyip tüm kademe ve bölümlerde eşit eğitim hakkına ulaşmak için gösterdikleri mücadeleler onlara eşit eğitim haklarını kazanma yolunu açmıştır. Tarih öğretimi bağlamında kadın tarihi içinde kadın eğitiminin öğretimi Sosyal Bilgiler, TC. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Tarih öğretim programlarında yer alan bir konudur. Bu çalışmanın amacı, TÜBİTAK 1003-Öncelikli Alanlar Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenen Kadınlar da Oradaydı! Projesi kapsamında kadın eğitiminin öğretimi için kadınların eğitim haklarını konu alan ortaokul ve lise düzeylerinde geliştirilen çeşitli öğretim materyallerini içerik, görsellik, tarihsel düşünmeye katkı ve kullanım amaçları gibi özelliklere göre tanıtmaktır. Güncel (2018 tarihli) Sosyal Bilgiler ve Tarih öğretim programlarında yer alan kazanım, açıklama ve tarihsel beceriler dikkate alınarak geliştirilen etkinliklerde, Osmanlı Devleti'nin modernleşme sürecinde kadınların eğitimi için atılan adımlar ve kadınların eğitim hakkı mücadelesi ele alınmıştır. Uzman görüşleri alınarak son şekli verilen etkinlikler öğrencilerin

tarihsel düşünme ve anlama becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilecek ve tarihsel bilgiyi kendi bağlamında yapılandırabilmelerine imkân tanıyacak şekilde düzenlenmiştir. Bu amaçla hazırlanan etkinliklerde farklı kanıt türleri (fotoğraf, arşiv belgesi, dönem gazete ve dergi yazısı, hatıra, karikatür vb.) yanında okuma parçaları ve bilgi notlarına yer verilmiştir. Proje içeriğinin ve projenin web sitesinde (www.kadinklardaoradaydi.com) açık erişime sunulan bu öğretim materyallerinin paylaşılmasının projenin yaygınlaştırılmasının sağlanması açısından yararlı olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın Tarihi Öğretimi, Kadın Eğitimi Öğretimi, Tarih Öğretimi, Eğitim Hakları

**WOMEN'S STRUGGLE FOR EDUCATION RIGHTS: DEVELOPING
TEACHING MATERIALS IN THE TEACHING OF WOMEN'S EDUCATION
Prof. Dursun DİLEK**

Sinop University, Faculty of Education, Department of Turkish and Social
Sciences Education

dursundilek@sinop.edu.tr

Assoc. Dr. Ramazan ALABAS

Kastamonu University, Faculty of Education, Department of Educational
Sciences

ramazanalabas@gmail.com

Researcher Assist. Esra KAPTAN IZMİR

Sinop University, Faculty of Education, Department of Turkish and Social
Sciences Education ekaptan@sinop.edu.tr

ABSTRACT

During the Tanzimat Period in the Ottoman Empire, women's education began to be discussed from different perspectives and the opening of institutions such as Rusdiye and Darulmuallimat for women constituted one of the turning points of the process that transformed the social and economic life of women. Thus, women gained the opportunity to receive education at a level higher than Sibyan schools in formal education, and teaching as a civil servant was accepted as a profession for women. The issue of women's education, which entered the agenda of the state with different practices, was discussed in the Second Constitutional Era in terms of the quality of women's education, the expansion of education for women, the right to equal education, and women's higher education. In the last period of the Ottoman Empire, women endeavoured to publicise their views on these issues through newspapers, magazines and associations, and formed public opinion through various associations and publications, especially in order to have equal educational rights with men. Women's struggles for equal education rights at all levels and departments, not content with their basic education rights, paved the way for them to gain equal education rights. In the context of history teaching, the teaching of women's education in women's history is a subject included in the Social Studies, Turkish Revolution History and Kemalism, and History curricula. The aim of this study is to provide a framework for the teaching of women's education within the scope of the Women Were There Too! Project, which is supported by the TUBITAK 1003-Priority Areas R&D Projects Support Programme, is to introduce various teaching materials developed for the teaching of women's education at secondary and high school levels according to their content, visuality, contribution to historical thinking and purposes of use. In the materials developed by taking into account the acquisitions, explanations and historical skills in the current (2018) Social Studies and History curricula, the steps taken for the education of women in the modernisation process of the Ottoman Empire and the struggle for women's right to education were discussed. The activities, which were finalised by

taking expert opinions, were organised in a way to help students develop their historical thinking and understanding skills and to enable them to construct historical knowledge in their own context. In the activities prepared for this purpose, different types of evidence (photographs, archive documents, period newspapers and magazines, memoirs, cartoons, etc.) as well as reading passages and information notes were included. It is thought that sharing the project content and these teaching materials, which are made available for open access on the project website (www.kadinlardaoradaydi.com), may be useful in terms of ensuring the dissemination of the project.

Keywords: Teaching Women's History, Teaching Women's Education, Teaching History, Education Rights

KADIN TARİHİ ÖĞRETİMİNDE BİR ÖĞRETİM ARACI OLARAK POSTERLERİN KULLANIMI

Doç. Dr. Gülçin DİLEK

Sinop Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler
Eğitimi ABD

gulcindilek@sinop.edu.tr

Arş. Gör. Esra KAPTAN İZMİR

Sinop Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler
Eğitimi ABD

ekaptan@sinop.edu.tr

ÖZET

Eğitim ortamında kısıtlı sürede çok fazla bilgi öğretilmesi sebebiyle konuların yetiştirilememesi veya öğrencilerin konuya dikkatlerinin çekilememesi öğretmenler tarafından birçok akademik çalışmada dile getirilmiştir. Görseller ve öz bilgilerle posterler ilgi çekici bir öğretim materyali olabilirler. Posterler, tarih öğretiminde bir süreci veya olay akışını göstermek, olayların sebep-sonuç ilişkisini göstermek, olay veya durumları kıyaslamak/karşılaştırmak veya kişileri, dönemleri, kavramları vb. tasvir etmek gibi amaçlarla kullanılabilir. Bu çalışmada, Sosyal Bilgiler ve Tarih derslerinde ilgili kazanımlara uygun olarak hazırlanmış Geç Osmanlı-Erken Cumhuriyet dönemlerinde çeşitli alanlarda öncülük etmiş kadınların mücadelelerini gösteren poster örnekleri sunmak hedeflenmektedir. Kadınlar da Oradaydı!¹ Projesi kapsamında, eğitim hakkı, seçme ve seçilme hakkı, havacılık ve arkeoloji gibi alanlarda hak arama mücadelesine girişen kadınları veya mücadele süreçlerini göstermek amacıyla geliştirilen posterler tanıtılacaktır. Böylece Sosyal Bilgiler ve Tarih ders kitaplarında ikinci planda tutulan; öğretmenlerin ise diğer konuları yetiştirme kaygılarından dolayı sınıflarda pek gündeme getirmedikleri öncü kadınların geçmişini sınıfa getirmek amacıyla, proje web sitesinde (kadınlardaoradaydi.com) açık erişime sunulan dikkat çekici ve konuyu özetleyici posterlerin bir öğretim materyali olarak kullanılması ve yaygınlaştırılması önerilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler/Tarih Öğretimi, Eğitim Hakları, Öncü Kadınlar, Öğretim Materyali, Poster

¹ 218K401-218K402 numaralı bu proje TÜBİTAK 1003-Öncelikli Alanlar Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenmiştir.

THE USE OF POSTERS AS A TEACHING TOOL IN TEACHING WOMEN'S HISTORY

Assoc. Dr. Gulcin DILEK

Sinop University, Faculty of Education, Department of Turkish and Social
Sciences Education gulcindilek@sinop.edu.tr

Researcher Assist. Esra KAPTAN IZMIR

Sinop University, Faculty of Education, Department of Turkish and Social
Sciences Education ekaptan@sinop.edu.tr

ABSTRACT

In many academic studies, teachers have mentioned that the subjects cannot be completed or students' attention cannot be drawn to the subject due to teaching too much information in a limited time in the educational environment. Posters with visuals and brief information can be exciting teaching material. Posters can be used in history teaching for purposes such as showing a process or flow of events, showing the cause-effect relationship of events, comparing/contrasting events or situations, or depicting people, periods, concepts, etc. This study, it is aimed to present examples of posters showing the struggles of women who pioneered in various fields in the Late Ottoman-Early Republic Era, prepared by the relevant learning outcomes in Social Studies and History lessons. Within the scope of the Women Were There Too!² Project, posters developed to show women who fought for the right to education, the right to vote, aviation and archaeology or their struggle processes etc. will be introduced. Thus, in order to bring the history of pioneering women to the classroom, which is kept in the background in Social Studies and History textbooks and which teachers do not bring up to the classroom due to the concerns of raising other subjects, it will be suggested to use and disseminate the remarkable and summarising posters made available on the project website (kadinlardaoradaydi.com) as teaching material.

Keywords: Social Studies/History Teaching, Educational Rights, Pioneer Women, Teaching Material, Poster.

² This project with the number 218K401-218K402 was supported by TUBITAK 1003-Priority Areas R&D Projects Support Programme.

LİSE ÖĞRENCİLERİNE GÖRE İYİ BİR TARİH ÖĞRETMENİNİN NİTELİKLERİ

Ayşe BEŞTEPE

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
aysebestepe96@gmail.com

Doç. Dr. Fatih YAZICI

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
fatih.yazici@gop.edu.tr

ÖZET

Öğretmenlerin hangi niteliklere sahip olması gerektiği, modern zamanların eğitim sistemleri içinde güncelliğini hemen her zaman koruyan bir tartışmadır. Bu nitelikler, öğretim alanına göre değişmekle birlikte, eğitim sisteminin paydaşlarının bu soruya vereceği cevaplar da hiç kuşkusuz farklılaşmaktadır. Bu paydaşlardan biri de eğitimin öznesi olan öğrenci grubudur. Lise öğrencilerine göre iyi bir tarih öğretmenin sahip olması gereken niteliklerin neler olduğunu ortaya koymayı amaçlayan bu çalışma, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni tasarlansmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Tokat ilinde yer alan 2 ortaöğretim kurumunda öğrenim gören 57'si kız, 51'i erkek olmak üzere 108 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen ve 5 adet sorudan oluşan açık uçlu soru formu aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler, içerik analizine tabi tutularak araştırma bulgusuna dönüştürülmüştür. Araştırma sonunda lise öğrencileri, tarih öğretmenlerinin derslerini yalnızca anlatımla sınırlı tutmamaları, derse ilgi çekebilecek yöntem ve teknikler kullanmaları, öğretmenlerin değil kendilerinin aktif olacağı bir öğrenme anlayışı benimsemeleri gerektiğine vurgu yapmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarih öğretmeni, öğretmen nitelikleri, lise öğrencileri.

QUALITIES OF A GOOD HISTORY TEACHER ACCORDING TO HIGH SCHOOL STUDENTS

Ayşe BEŞTEPE

Tokat Gaziosmanpaşa University

aysebestepe96@gmail.com

Assoc. Prof. Dr. Fatih YAZICI

Tokat Gaziosmanpaşa University

fatih.yazici@gop.edu.tr

ABSTRACT

What qualifications teachers should have is a debate that is almost always up-to-date in the education systems of modern times. While these qualifications vary according to the field of education, the answers of the education system's stakeholders to this question will undoubtedly differ. One of these stakeholders is the student group, which is the subject of education. This study, which aims to reveal what qualities a good history teacher should have according to high school students, was designed in a case study pattern, one of the qualitative research designs. The study group of the research consists of 108 high school students, 57 female and 51 male, studying in 2 secondary schools in the province of Tokat. The data of the research were collected through an open-ended questionnaire developed by the researchers and consisting of 5 questions. The data obtained were subjected to content analysis and converted into research findings. At the end of the research, high school students emphasized that history teachers should not limit their lessons to only lectures, they should use methods and techniques that could attract attention to the lesson, and they should adopt a learning approach in which they would be active, not the teachers.

Keywords: History teacher, teacher qualifications, high school students.

GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARININ ÖĞRENCİLERİN SOSYAL BECERİLERİNE KATKISI

Esra Nur CELEP

Anadolu Üniversitesi

esra.enc@hotmail.com

Doç. Dr. Şahin ORUÇ

Yıldız Teknik Üniversitesi

sahinoruc44@hotmail.com

ÖZET

Oyun, çocuğun fiziksel, bilişsel, duyuşsal ve sosyal yönden gelişimini sağlayan önemli araçlardan biridir. Çocuğun büyümesi ve sağlıklı bir şekilde gelişmesi için beslenme ve sevgi kadar gereklidir. Çocuk oyun aracılığı ile üzüntülerini, kaygılarını, sevgilerini, kıskançlıklarını, hayallerini, iç çatışmalarını, düşüncelerini ifade eder. Yaşam ile ilgili deneyimleri oyun aracılığı ile öğrenen çocuk, oyun sırasında çeşitli roller üstlenerek dünyayı kendi duyularıyla algılamaya çalışmakta ve büyüdüğünde sürdüreceği uğraşlara, üstleneceği rollere oyun sayesinde hazırlanmaktadır. Diğer taraftan, ne yazık ki tarihimizde kültürümüzün adeta bir parçası olarak yer almış ve yaşatılmış geleneksel çocuk oyunları, yerini dijital oyunlara bırakarak unutulmaya yüz tutmuş ve bu durum da çocukları tembellik, saldırganlık gibi olumsuz davranışlara itmiştir. Oyun ortamı çocuğun serbest ortamı olacağından birçok davranış biçimini burada deneme olanağı bulmaktadır. Bu sebeple çocukların doğal ortamda oynamış oldukları oyunların, onların sosyal gelişimlerine; kural bilinci ve kurallara uyma, grup dinamiği edinme, gruba ait olma, karar alma, ödül ve ceza, iyilik ve kötülük gibi kavramların kazanılmasında etkisinin olduğu düşünülmektedir. Yapılan projenin daha bilimsel ilerlemesi adına önce konu hakkında geniş çaplı araştırmalar yapılmış, ardından çalışma yapılmak istenen okul ve deney grubu belirlenmiştir. Geleneksel çocuk oyunları, geliştirilip hedef öğrenci kitlesine uyarlanmış ve araştırmaya katkı sağlayacak öğrencilerle yapılandırmacı bir şekilde sürecin işlemesi sağlanmıştır. Araştırmada karma desen kullanılmıştır. Nicel kısımda tutum ölçeğinden yararlanılmıştır. Deney grubu ile gerçekleştirilen çalışmanın nitel verileri günlükler ve değerlendirme yazıları ile toplanmıştır. Son olarak, elde edilen bu veriler yorumlanarak, rapor haline getirilmiştir. Çalışma neticesinde, uygulama öncesi ve sonrasında uygulanan testler ve öğrenci günlükleri incelendiğinde olumlu yönde anlamlı farklılıkların ortaya çıktığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Oyun, Öğrenci, Okul, Geleneksel, Tarihsel Çocuk Oyunları.

THE CONTRIBUTION OF TRADITIONAL CHILDREN'S GAMES TO THE SOCIAL SKILLS OF STUDENTS

Esra Nur CELEP

Anadolu University

esra.enc@hotmail.com

Doç. Dr. Şahin ORUÇ

Yildiz Technical University

sahinoruc44@hotmail.com

ABSTRACT

Game is one of the important tools that provide the physical, cognitive, emotional and social development of the child. It is as necessary as nutrition and love for a child's growth and healthy development. Children express their sadness, anxiety, love, jealousy, dreams, inner conflicts and thoughts through game. The child, who learns about life experiences through play, tries to perceive the world with his own senses by taking on various roles during the play, and is prepared for the roles he will take on when he grows up, thanks to the play. On the other hand, unfortunately, traditional children's games, which have taken place in our history as a part of our culture and have been kept alive, have faded into oblivion, leaving their place to digital games, and this has pushed children to negative behaviors such as laziness and aggression. Since the play environment will be the free environment of the child, he has the opportunity to try many forms of behavior here. For this reason, the games that children play in the natural environment contribute to their social development; It is thought that it has an effect on the acquisition of concepts such as rule awareness and compliance, group dynamics, belonging to the group, decision making, reward and punishment, goodness and evil. In order for the project to progress more scientifically, first extensive research was carried out on the subject, and then the school and experimental group to be studied were determined. Traditional children's games were developed and adapted to the target student audience, and the process was ensured to work in a constructivist way with students who would contribute to the research. Mixed design was used in the research. In the quantitative part, the attitude scale was used. The qualitative data of the study carried out with the experimental group were collected with diaries and evaluation articles. Finally, these data were interpreted and made into a report. As a result of the study, when the tests and student diaries applied before and after the application were examined, it was seen that there were positive significant differences

Keywords: Game, Student, School, Traditional, Historical Children's Games.

KADINLARIN MESLEKİ EĞİTİME VE SOSYO-EKONOMİK KATKILARINA BİR ÖRNEK OLARAK “HANIMLAR İŞ YURDU CEMİYETİ”

Dr. Öğr. Üyesi Erol ÇİYDEM

Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

eciycdem@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Osmanlı İmparatorluğu'nda modern eğitim sisteminin gelişimi ve bu süreçte kız çocuklarına yönelik eğitim imkanlarının oluşturulması ile kadının toplum içerisindeki konumu da değişmeye başlamıştır. Özellikle Tanzimat Dönemi (1839-1876) ile birlikte kız çocuklarının eğitime yönelik Osmanlı bürokrasisi tarafından önemli politikalar ortaya konulmuştur. Bunların başında kız çocuklarına yönelik günümüz (2022) ortaokul düzeyine denk gelen inas rüşdiyelerinin açılması ve kadın öğretmen yetiştirilmesi gelmektedir. İlerleyen dönemlerde ise kız çocuklarının okullaşma oranları artmaya devam etmiş ve onlara yönelik farklı tip okullar da açılmıştır. Mesleki eğitim yapan okullar da bunlar arasındadır. Mesleki eğitim özellikle ülkenin içinden geçtiği zor günlerde daha da önemsenmiş ve yerli-millî üretim için teşvik edilmiştir. Bunlardan birisi olarak Birinci Dünya Savaşı'nın devam ettiği yıllarda Kastamonu Vilayetinde kurulan Hanımlar İş Yurdu Cemiyeti bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Bu cemiyetin kuruluş süreci, faaliyetleri ve kapanma süreci Osmanlı'nın son döneminde bölgenin sosyo-ekonomik durumu hakkında önemli ipuçlarını barındırmaktadır. Ayrıca bu cemiyetin aynı zamanda kız çocuklarına mesleki eğitim veren bir merkez gibi faaliyet gösterdiği anlaşılmıştır. Çalışmadaki veriler Kastamonu Vilayet Gazetesi ve Köroğlu Gazetesi taranarak elde edilmiştir. Çalışmada tarihsel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı İmparatorluğu, Mesleki Eğitim, Hanımlar İş yurdu Cemiyeti

“WOMEN'S WORK DORMITORY ASSOCIATION” AS AN EXAMPLE OF WOMEN'S CONTRIBUTION TO VOCATIONAL EDUCATION AND TO SOCIO-ECONOMIC

Dr. Öğr. Üyesi Erol ÇİYDEM

Kastamonu University Faculty of Education, Department of Educational
Sciences

eciydem@kastamonu.edu.tr

ABSTRACT

With the development of the modern education system in the Ottoman Empire and the creation of educational opportunities for girls in this process, the position of women in society began to change. Especially with the Tanzimat Period (1839-1876), important policies were put forward by the Ottoman bureaucracy for the education of girls. At the beginning of these are the opening of inas junior high schools for girls, which corresponds to today's (2022) secondary school level, and the training of female teachers. In the following periods, the schooling rates of girls continued to increase and different types of schools were opened for them. Vocational schools are among them. Vocational education has been given more importance especially in the difficult days that the country is going through, and it has been encouraged for domestic-national production. As one of them, the Ladies Work Yurdu Association, which was established in Kastamonu Province during the years of the First World War, is the subject of this study. The establishment process, activities and closure process of this society contain important clues about the socio-economic situation of the region in the last period of the Ottoman Empire. In addition, it has been understood that this society also operates as a center that provides vocational training for girls. The data in the study were obtained by scanning Kastamonu Provincial Newspaper and Köroğlu Newspaper. Historical research method was used in the study.

Keywords: Ottoman Empire, Vocational Education, Women's Work Dormitory Association.

BİR TARİHÇİ GİBİ DÜŞÜNMEK: ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNE TARİHSEL BELGELERLE ÇALIŞMAYI ÖĞRETMEK³

Canan KARAÇAĞIL

Doktora Öğrencisi-MEB

ckaracagil@hotmail.com

Prof. Dr. Ali YILMAZ

Marmara Üniversitesi

ayilmaz@marmara.edu.tr

Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK

Marmara Üniversitesi

cozturk@marmara.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, 6. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde yer alan tarihi konulara ait birinci elden kaynakları nasıl analiz ettiğini incelemek ve tarihsel belgeleri incelerken öğrencilerin kullandıkları stratejileri belirlemektir. Bu nedenle çalışmada tarihsel düşünme becerilerinden tarihsel olgu ve yorumları ayırt etme, zaman ve kronolojiyi algılama ve kalıp yargılama fark etme becerileri incelenmiştir. Çalışmanın örneklemini 30 öğrenciden oluşmaktadır. 6. Sınıf sosyal bilgiler dersi “Kültür ve Miras” ünitesinde yer alan tarihi konuları içeren birinci elden kaynaklar, araştırmacı tarafından oluşturulan tarihsel metinler ve görüşme aracılığıyla veriler toplanmıştır. Deney grubunda öğrencilere birinci elden kaynaklar verilerek araştırmacı tarafından oluşturulan sorular yöneltilmiş kontrol grubunda ise soru-cevap ve anlatım yöntemi kullanılmıştır. Uygulama öncesinde yapılan görüşme analizinde öğrencilerin tarihi konuları ezbere dayalı çalıştıkları görülürken uygulama sonrasında ise öğrencilerin olay ve olgulara eleştirel bir bakış açısıyla bakmaya başladıkları görülmektedir. Uygulama sonrasında öğrencilerin bir tarihçinin kullandığı düşünme stratejilerini kullanmaya başladıkları görülmeye rağmen öğrencilerin tarihsel düşünme becerilerinin düşük olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, Sosyal Bilgiler, Eleştirel Düşünme, Bir Tarihçi gibi Düşünmek.

³ Bu araştırma Prof. Dr. Ali YILMAZ ve Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK danışmanlığında Canan KARAÇAĞIL tarafından hazırlanan “Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri Kullanımının Öğrencilerin Tarihsel Düşünme Becerilerine ve Başarılarına Etkisi” adlı doktora tezinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

THINKING LIKE A HISTORIAN: TEACHING SECONDARY STUDENTS' TO WORK WITH HISTORICAL DOCUMENTS

Canan KARAÇAGIL

Phd Student-MEB

ckaracagil@hotmail.com

Prof. Dr. Ali YILMAZ

Marmara University

ayilmaz@marmara.edu.tr

Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK

Marmara University

cozturk@marmara.edu.tr

ABSTRACT

The aim of this study is to examine how 6th grade students analyze first-hand sources of historical subjects in the social studies course and to determine the strategies students use while examining historical documents. For this reason, in this study, the skills of distinguishing historical facts and interpretations from historical thinking skills, perceiving time and chronology, and noticing stereotypes were examined. The sample of the study consists of 30 students. Data were collected through first-hand sources, historical texts created by the researcher, and interviews, including historical topics in the "Culture and Heritage" unit of the 6th grade social studies course. In the experimental group, questions created by the researcher were asked by giving first-hand sources to the students, and in the control group, the question-answer and lecture method was used. In the interview analysis made before the application, it was seen that the students studied historical subjects based on memorization, while after the application, it was seen that the students started to look at the events and facts from a critical point of view. Although it was observed that the students started to use the thinking strategies used by a historian after the application, it was determined that the students' historical thinking skills were low.

Keywords: History Education, Social Studies, Critical Thinking, Thinking Like a Historian.

TANZİMAT DÖNEMİ'NDEN GÜNÜMÜZE TÜRKİYE'DE LİSE TARİH DERS KİTAPLARINDAKİ “İSTANBUL’UN FETHİ VE FATİH” ANLATISININ TARİHYAZIMSAL SUNUM FARKLILIKLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi,
ahmetsimsek@istanbul.edu.tr

Dr. Eyüp CÜCÜK

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi,
cucukeyup@mail.com

ÖZET

Ders kitapları, öğrenme-öğretme süreçlerinde “ne” öğretilmesiyle ilgili olan içerik boyutunun önemli bir parçasıdır. Modern eğitim sistemlerinde iktidar gözetiminde hazırlanan ders kitapları, iktidarın uygun gördüğü bilginin kamusal düzende geniş halk kitlelerine sunulduğu temel bilgi kaynağı olarak işlev görür. Özellikle tarih ders kitapları doğası gereği içerdikleri yoğun teorik bilgi nedeniyle tarih derslerinde ders materyali olarak kullanılan en yaygın araç olmakla birlikte devlet-toplum ilişkileri bağlamında iktidarın önemli manipülasyon araçlarından biri konumuna dönüşmüş durumdadır. Bu durum, Türk eğitim sisteminin Batı modernitesi ile şekillendirildiği Tanzimat Dönemi’nden bugüne okullarda okutulan tarih ders kitaplarının tarihyazımsal araştırmalara tabi tutulmasını gerekli kılmaktadır. Bu araştırmanın amacı İstanbul’un Osmanlılar tarafından fethi olgusu ile bu fethi gerçekleştiren Fatih (Sultan II. Mehmet) karakterine dair anlatının, Tanzimat’tan günümüze lise tarih ders kitaplarında nasıl yer aldığına tarihyazımsal farklılıklar bağlamında incelenmesidir. Araştırmada analiz edilen ders kitaplarından hareketle ortaya çıkan bulgulara göre (1) II. Mehmet’in ilk kez tahta çıkması ve sonrasında tahtan geri çekilmesi, (2) II. Mehmet’in ikinci kez tahta çıkma süreci, (3) İstanbul’un fethedilme gerekçeleri, (4) İstanbul’un fethi için yapılan hazırlıklar, (5) İstanbul’un kuşatılması, (6) Fetih süreci ve II. Mehmet’in tutumu, (7) Fetih sonrasında cezalandırmalar, (8) Fethin sonuçları, (9) Fatih’in kişisel özellikleri ve (10) Fatih’in ölümü konularının tarihsel süreçte farklı anlatılarla sunulduğu görülmüştür. Sonuç olarak ders kitaplarındaki tarihyazımsal ele alış farklılıkları, içinde bulunulan dönemin hakim ideolojisi ve iktidarın belirli amaçlarla bilgiyi yeniden üretmesi etkenleriyle ilişkilendirilerek değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Lise Tarih Ders Kitapları, Fatih Sultan Mehmet, İstanbul’un Fethi, Tarihyazımı

AN EXAMINATION ON THE DIFFERENCES IN THE HISTORIOGRAPHICAL PRESENTATION OF THE “CONQUEST OF ISTANBUL AND THE CONQUEROR” NARRATIVE IN HIGH SCHOOL HISTORY TEXTBOOKS IN TURKEY FROM THE TANZIMAT PERIOD TO THE PRESENT DAY

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK

Istanbul University-Cerrahpaşa Hasan Âli Yücel Faculty of Education,
ahmetsimsek@istanbul.edu.tr

Dr. Eyüp CÜCÜK

Istanbul University-Cerrahpaşa Hasan Âli Yücel Faculty of Education,
cucukeyup@mail.com

ABSTRACT

Textbooks are an important part of the content scope, which is related to the “what” to teach in the learning-teaching processes. Textbooks are prepared under the control of the ruling power in modern educational systems and serve as the main source of information, where the information that the government deems appropriate is presented to broad masses in the public order. In particular, history textbooks are one of the most common tools used as course materials in history courses due to the intensive theoretical knowledge they contain by nature. At the same time, it has become one of the important manipulation tools used by the government in the context of state-society relations. This situation makes it necessary to subject the history textbooks taught in schools to historiographical research in the period from the Tanzimat Period, when the Turkish education system was shaped by Western modernity, to the present day. The aim of this research is to examine the historical discourse produced about the conquest of Istanbul by the Ottomans and the character of Fatih Sultan Mehmet II as the person who carried out this conquest in the context of historiographical differences in high school history textbooks from the Tanzimat to the present day. According to research findings, it was observed that textbooks were located in different discourses about the following topics: (1) Mehmet II's first accession to the throne and his subsequent abdication (2) Mehmet II's second accession to the throne (3) the reasons for the conquest of Istanbul (4) preparations for the conquest of Istanbul (5) the siege of Istanbul (6) The conquest process and Mehmet II's approach and attitude (7) the punishments after the conquest (8) the results of the conquest (9) Mehmet II's personal characteristics and (10) the death of Mehmet II. As a result, the differences in historiographical discourse in the analyzed textbooks were associated and evaluated with the factor of the dominant ideology of the current period and the factor of the power's reproduction of information for certain purposes.

Keywords: High School History Textbooks, Fatih Sultan Mehmet, Conquest of Istanbul, Historiograph

GEÇ OSMANLI'DAN ERKEN CUMHURİYET'E ADANA'DA EĞİTİM: ADANA MEKTEB-İ RÜŞDİYE-İ ASKERİ'DEN ADANA ERKEK LİSESİ'NE

Doç. Dr. Eray ALACA

Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi

e.alaca@giresun.edu.tr

ÖZET

Osmanlı İmparatorluğu'nda Tanzimat dönemi ile birlikte her alanda mevcut kurumların yanında batı tarzı yeni kurumlar oluşturulmuştur. Meşrutiyet döneminde de devam eden bu anlayış kapsamında özellikle eğitim öğretim alanında düzenlemelere gidilmiştir. İlkokuldan liseye kadar hatta üniversiteye kadar yeni eğitim öğretim kurumları kurulmuştur. Bu çerçevede imparatorluğun her yerinde olduğu gibi Adana'da da eğitim öğretim alanında çalışmalar yapılmıştır. Bunların arasında 1883 yılında "Mekteb-i Rüşdiye-i Askeri" adı ile kurulan ortaokul düzeyinde eğitim öğretim veren okul önemli bir yere sahip olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu'nda Maarif Nezareti'nin (Eğitim Bakanlığı) yaptığı düzenlemeler sonucunda yeniden yapılandırılmış, okulun adı ve yeri değiştirilmiştir. Aynı durum Cumhuriyet döneminde de yaşanmıştır. Tüm bu gelişmelerle birlikte söz konusu okul, Adana Erkek Lisesi olarak günümüzde eğitim öğretim faaliyetlerine devam etmektedir. Arşiv belgeleri ve öğrenci anıları başta olmak üzere oldukça geniş kapsamlı olan bu çalışma sadece bir okulun tarihini yansıtmamaktadır. Aynı zamanda genelde Osmanlı İmparatorluğu'nda özelde ise Adana'da eğitim öğretim alanında yaşanan değişim ve dönüşümü göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Adana, eğitim, lise, Osmanlı.

**FROM LATE OTTOMAN TO EARLY REPUBLIC EDUCATION IN ADANA:
FROM ADANA MEKTEB-I RUSDIYE-I ASKERI [MILITARY SECONDARY
SCHOOL] TO ADANA ERKEK LISESİ [BOYS HIGH SCHOOL]**

Assoc. Dr. Eray ALACA

Giresun University, Faculty of Education

e.alaca@giresun.edu.tr

ABSTRACT

In the Ottoman Empire, with the Tanzimat period, new western-style institutions were established in addition to the existing ones in every field. Within the scope of this understanding, which continued during the Constitutional Monarchy period, regulations were made especially in the field of education. New educational institutions were established from primary school to high school and even to university. In this context, studies were carried out in the field of education in Adana, as in all parts of the empire. Among these, the school that was established in 1883 under the name of “Mekteb-i Rusdiye-i Askeri [Military Secondary School]”, which provides education at the secondary school level, had an important place. As a result of the arrangements made by the Ministry of Education in the Ottoman Empire, the name and location of the school were changed. The same situation was experienced in the Republican period. Along with all these developments, the said school continues its education activities as “Adana Erkek Lisesi [Boys High School]” today. This study, which is quite comprehensive, especially archival documents and student memories, does not only reflect the history of a school. At the same time, it shows the change and transformation in the field of education in the Ottoman Empire in general and in Adana in particular.

Keywords: Adana, education, high school, Ottoman.

GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARININ ÖĞRENCİLERİN SOSYAL BECERİLERİNE KATKISI

Doç. Dr. Şahin ORUÇ
Yıldız Teknik Üniversitesi
sahinoruc44@hotmail.com

Esra Nur CELEP
Anadolu Üniversitesi
esra.enc@hotmail.com

ÖZET

Çocukların hem fiziksel hem de bilişsel ve duyuşsal olarak gelişimlerini etkileyen en önemli hususlardan biri de oyundur. Oyun çocuğun sosyalleşmesini ve tüm becerilerini geliştirir. Fakat tarihimizde kültürümüzün adeta bir parçası olarak yer almış ve yaşatılmış geleneksel çocuk oyunları, yerini dijital oyunlara bırakarak unutulmaya yüz tutmuş ve bu durum da çocukları tembellik, saldırganlık, bağımlılık gibi olumsuz davranışlara itmiştir. Oyun ortamı çocuğun serbest ortamı olacağından birçok davranış biçimini burada deneme olanağı bulmaktadır. Dolayısıyla çocukların yaşadıkları çevre içinde akranlarıyla oynadıkları tüm oyunlar, onların sosyalleşmelerine, oyun içinde kurallara uyarak toplumsal kurallara da yatkınlık kazanmalarına fırsat tanımaktadır. Sosyal ortamlarda kendilerini daha doğru ifade etmelerine ve sosyal becerilerinin gelişmesine ciddi derece de katkı sağlamaktadır. Bu çalışmada gerekli literatür incelemesinden sonra uygulamanın yapılacağı okul ve deney grubu belirlenmiştir. Geleneksel çocuk oyunları, hedef öğrenci kitlesine oynatılmış ve araştırmaya katkı sağlayacak öğrencilerle yapılandırmacı bir şekilde sürecin işlemesi sağlanmıştır. Araştırmada karma desen kullanılmıştır. Araştırma verileri geliştirilen tutum ölçeği, öğrenci günlükleri ve değerlendirme yazıları ile toplanmıştır. öncesi ve sonrasında yapılan testler ve öğrenci günlükleri incelendiğinde olumlu yönde anlamlı farklılıkların ortaya çıktığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Oyun, Öğrenci, Okul, Geleneksel Çocuk Oyunları.

THE CONTRIBUTION OF TRADITIONAL CHILDREN'S GAMES TO THE SOCIAL SKILLS OF STUDENTS

Doç. Dr. Şahin ORUÇ

Yildiz Technical University

sahinoruc44@hotmail.com

Esra Nur CELEP

Anadolu University

esra.enc@hotmail.com

ABSTRACT

Game is one of the important tools that provide the physical, cognitive, emotional and social development of the child. It is as necessary as nutrition and love for a child's growth and healthy development. Children express their sadness, anxiety, love, jealousy, dreams, inner conflicts and thoughts through game. The child, who learns about life experiences through play, tries to perceive the world with his own senses by taking on various roles during the play, and is prepared for the roles he will take on when he grows up, thanks to the game. On the other hand, traditional children's games, which have taken place in our history as a part of our culture and have been kept alive, have faded into oblivion, leaving their place to digital games, and this has pushed children to negative behaviors such as laziness and aggression. Since the play environment will be the free environment of the child, he has the opportunity to try many forms of behavior here. For this reason, the games that children game in the natural environment contribute to their social development; It is thought that it has an effect on the acquisition of concepts such as rule awareness and compliance, group dynamics, belonging to the group, decision making, reward and punishment, goodness and evil. In order for the project to progress more scientifically, first extensive research was carried out on the subject, and then the school and experimental group to be studied were determined. Traditional children's games were developed and adapted to the target student audience, and the process was ensured to work in a constructivist way with students who would contribute to the research. Mixed design was used in the research. In the quantitative part, the attitude scale was used. The qualitative data of the study carried out with the experimental group were collected with diaries and evaluation articles. Finally, these data were interpreted and made into a report. As a result of the study, when the tests and student diaries applied before and after the application were examined, it was seen that there were positive significant differences

Keywords: Game, Student, School, Traditional Children's Games.

II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ'NDE BALKAN COĞRAFYASINDA FAALİYET GÖSTEREN PRİŞTİNE GİLAN RÜŞTİYESİ İMTİHAN CETVELLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME (1908-1909)

Dr. Emrah Berkant PATOĞLU

Gaziantep Üniversitesi

emrahberkant@gmail.com

ÖZET

Osmanlı Devleti'nde öğrencilerin ders başarı durumlarının ölçülmesine yönelik uygulamalar, bu amaçla çıkarılmış tüzük ve yönetmeliklerle belirlenmiştir. İlgili prosedürlere göre öğrenci başarısını ölçmek amacıyla her ders için ilgili dönemde hususi ve umumi sınavlar icra edilirdi. Ara sınav niteliğinde olan hususi sınavlar üç aylık periyotlarda, umumi sınavlar ise dönem sonunda yapılarak öğrencilerin almış oldukları puanlar imtihan cetvellerine kaydedilirdi. Bu cetvellerde öğrencilerin dönem içinde almış oldukları dersler, sınav notları ve ödüllerle ilgili bilgilerin yanı sıra yaşları ve doğum tarihlerine ilişkin bilgilere yer verilirdi. Bu cetveller akademik başarı durumunun yanı sıra öğrencilere ve okula dair başka bilgiler de içermesi ve farklı faktörlerin akademik başarıda etkisinin incelenmesi bakımından önem arz etmektedir. Bu araştırmanın amacı Osmanlı Devleti'nin Balkan coğrafyasında faaliyet gösteren Priştine Gilan Rüştîye Mektebine ait imtihan cetvellerinden hareketle 1908-1909 öğretim yılındaki öğrenci başarısını incelemektir. Nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde yürütülen bu çalışmada tarihsel doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Bu inceleme ışığında 1908-1909 öğretim yılında Priştine Gilan Rüştîyesinde öğrencilerin 13-17 yaş aralığında olduğu ve çoğunlukla Gilan olmak üzere İşkodra ve Preşova doğumlu öğrencilerin de kayıtlı olduğu görülmüştür. Bu dönemde mektebin birinci sınıfında 35, ikinci sınıfında 21 ve üçüncü sınıfında 12 olmak üzere toplam 68 öğrenci kayıtlı olup bir üst sınıfa geçmeye hak kazanan öğrencilerin çoğunlukta olmasının yanı sıra sınıf geçmek için yeterli ortalamaya sahip olamayan ve çeşitli sebeplerle kayıt sildiren öğrencilerin de bulunduğu tespit edilmiştir. Genel olarak bakıldığında 1908-1909 eğitim-öğretim yılı Priştine Gilan Rüştîyesi için başarılı bir yıl olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Tarihi, Priştine, İmtihan Cetveli, Gilan Rüştîyesi.

AN INVESTIGATION ON EXAMINATION SCHEDULES OF PRISTINA GILAN HIGH SCHOOL OPERATING IN THE BALKAN GEOGRAPHY IN THE SECOND CONSTITUTIONAL PERIOD (1908-1909)

Dr. Emrah Berkant PATOGLU

Gaziantep University

emrahberkant@gmail.com

ABSTRACT

In the Ottoman Empire, the practices for measuring the course success of the students were determined by the statutes and regulations issued for this purpose. In order to measure student success according to the relevant procedures, special and general exams were held for each course in the relevant semester. Special exams, which were in the nature of midterm exams, were held every three months and general exams were held at the end of the semester, and the scores of the students were recorded on the exam schedules. In these schedules, information about the courses taken by the students during the term, exam grades and awards, as well as information about their ages and dates of birth were included. These charts are important in that they contain other information about students and the school, as well as academic achievement, and examine the effects of different factors on academic success. The aim of this research is to examine the success of the students in the 1908-1909 academic year, based on the exam schedules of the Pristina Gilan Secondary School operating in the Balkan geography of the Ottoman Empire. In this research, which was carried out within the framework of qualitative research approach, historical document analysis method was used. In the light of this examination, it was seen that the students in Pristina Gilan Secondary School in the 1908-1909 academic year were between the ages of 13-17, and students born in Shkodra and Presova, mostly in Gilan, were also registered. During this period, 35 students in the first year, 21 students in the second year and 12 students in the third year were enrolled, in total 68 students were in the majority and there were also students who did not have a sufficient average to pass the class and dropped out of registration for various reasons. In general, it can be said that the 1908-1909 academic year was a successful year for Pristina Gilan Secondary School.

Keywords: History of Education, Pristine, Examination Schedules, Gilan Secondary School.

TARİH EĞİTİMİNDE BİR DENEYİMSEL ÖĞRENME METODOLOJİSİ OLARAK TARİHİ CANLANDIRMA

Arş. Gör. Dr. Ömer TEMİZKAN
temizkan.o@gmail.com

ÖZET

Tarih toplumların ve bireylerin yaşadıkları anı kolektif bir çerçeve içinde belirleyen bir bilim dalı olarak sosyal bilimlerin en önemli alanlarından birisidir. Bu bağlamda tarihin nasıl yazıldığı ya da okunduğu fark etmeksizin bir eğitim meselesi olarak ele alınışında David ve Alice Kolb tarafından oluşturulan deneyimsel öğrenme teorisinin etkin bir sonuç ortaya koyacağını öngörmekteyiz. Zira Deneyimsel Öğrenme Teorisi, Uygulama-Yansıtma ve Deneyimleme-Soyutlama ile ilgili ikili diyalektiğin çözümlenmesi ile ilerleyen bir öğrenme döngüsüne dayalıdır. Öğrenme deneyiminin dönüştürülmesi yoluyla bilginin yaratılmasını sağlayan süreç” olarak tanımlanır. Dolayısıyla tarihi canlandırma (reenactment) bu anlamda tarihin öğretiminde deneyimsel öğrenme döngüsünün dört temel durağının da gerçekleştiği bir alan ortaya koymaktadır. Tarih bu yolla sadece bir anlatı olmaktan çıkıp, dokunulabilen bir gerçekliğe dönüşmektedir. Öğrenme, bilgi yaratma sürecidir. Deneyimsel öğrenme teorisinde, bilgi iki tür bilgi arasındaki etkileşim olarak görülür: sosyo-tarihsel bir bağlamda birlikte inşa edilen toplumsal bilgi ve öğrenenin kendi öznel deneyimi olan kişisel bilgi. Bilginin böyle kavramsallaştırılması, önceden var olan, sabit fikirlerin öğrenciye aktarıldığı “aktarma” eğitim modelinin karşısında durmaktadır. Bu aktarma üzerine kurulmuş bir tarih eğitiminin yerine ikame edilebilecek olan tarihi canlandırma faaliyetleri ise toplumsal ve kişisel bilginin daha geniş bir perspektifte yorumlanmasını sağlayarak tarihi eğitimin salt bir nesnesi olmaktan çıkaracaktır. Bu çalışmada deneyimsel öğrenme kuramı bağlamında tarihi canlandırma faaliyetinin tarih eğitimi için sağlayabileceği faydaları ele alacağız.

Anahtar Kelimeler: Tarih eğitimi, Tarihsel canlandırma, Deneyimsel öğrenme.

REVIEWING HISTORY AS AN EXPERIENTIAL LEARNING METHODOLOGY IN HISTORY EDUCATION

Res. Ass. Ömer TEMİZKAN (PhD)
temizkan.o@gmail.com

ABSTRACT

History is one of the most important fields of social sciences as a branch of science that determines the moment societies and individuals live within a collective framework. In this context, regardless of how history is written or read, we predict that the experiential learning theory created by David and Alice Kolb will produce an effective result when it is handled as an educational issue. Because Experiential Learning Theory is based on a learning cycle that progresses with the analysis of the dual dialectic of Application-Reflection and Experience-Abstraction. Learning is defined as the process by which knowledge is created through the transformation of experience. Therefore, historical reenactment, in this sense, presents an area where all four main stops of the experiential learning cycle take place in teaching history. In this way, history ceases to be a mere narrative and turns into a tangible reality. Learning is the process of creating knowledge. In experiential learning theory, knowledge is viewed as an interaction between two types of knowledge: social knowledge that is constructed together in a socio-historical context, and personal knowledge, which is the learner's own subjective experience. Such conceptualization of knowledge stands in opposition to the "transfer" education model, in which pre-existing, fixed ideas are passed on to the student. Historical revitalization activities, which can be substituted for a history education based on this transfer, will ensure that social and personal knowledge is interpreted in a broader perspective, and will remove history from being a mere object of education. In this study, we will discuss the benefits of historical reenactment for history education in the context of experiential learning theory.

Keywords: History education, Historical reenactment, Experiential learning.

OKUL TARİHÇİLİĞİ İLE AKADEMİK TARİHÇİLİĞİN KARŞILAŞTIRILMASI: KÖK-TÜRKLER KONUSU ÖRNEĞİ

Arş. Gör. Selen YAKAR

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi

selenyakar@gazi.edu.tr

ÖZET

Türk Dünyası'nda ortak tarih bilinci oluşturulması amacıyla ve Türk Dünyası'nın tamamında okutulmak üzere bir tarih ders kitabının hazırlanması çalışmaları 1992 yılında başlamakla beraber bu ilk teşebbüs başarısız olmuştur. Uluslararası Türk Akademisinin bu konuyu gündemine almasından sonra yaklaşık dört yıl süren çalışma sonucunda 2019 yılında Ortak Türk Tarihi Ders Kitabı ortaya çıkarılmıştır. Sekizinci sınıflara yönelik hazırlanan bu ders kitabında Türk tarihinin en eski devirlerinden XV. yüzyılın sonuna kadar olan sürece yer verilmiştir. İstanbul Üniversitesi'nde lisans eğitimi tamamladıktan sonra Çince öğrenmek ve Türk tarihine dair belgeler toplamak amacıyla Tayvan'a giden Prof. Dr. Ahmet Taşağıl; ayrıca Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan, Moğolistan, Güney Sibirya ve Çin'de bulunmuştur. Yeditepe Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde öğretim üyeliğine devam eden Taşağıl'ın bilimsel çalışmalarının ağırlığı İslam öncesi Türk tarihi olmakla birlikte geçmişten günümüze Orta Asya Türk tarihi üzerinedir. Bu çalışmanın amacı okul tarihçiliği ve akademik tarihçiliğin aynı konuyu ele alışındaki benzerlik ve farklılıkları incelemektir. Çalışma betimsel olup tarama deseninde yapılmıştır ve verilere doküman analizi yoluyla ulaşılmıştır. Çalışmadaki veriler Ortak Türk Tarihi Ders Kitabı'nda "Türk Kağanlıkları" başlığını taşıyan III. Ünitenin ilk konusu olan "Kök Türk Kağanlığı" ile Prof. Dr. Ahmet Taşağıl'ın literatüre kazandırdığı "Gök-Türkler I-II-III" başlıklı bilimsel eserinden elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul tarihçiliği, Akademik tarihçilik, Ders kitabı, Kök-Türkler.

COMPARISON OF SCHOOL HISTORIOGRAPHY AND ACADEMIC HISTORIOGRAPHY: THE CASE OF GOK-TURKS

Res. Assist. Selen YAKAR

Gazi University, Gazi Faculty of Education

selenyakar@gazi.edu.tr

ABSTRACT

In order to create a common historical awareness in the Turkish World and to prepare a history textbook to be taught in the entire Turkish World, studies began in 1992, but this first attempt was unsuccessful. After the International Turkic Academy put this issue on its agenda, the Common Turkish History Textbook was revealed in 2019 as a result of the work that lasted for about four years. In this textbook prepared for eighth graders, one of the oldest periods of Turkish history, XV. The period until the end of the century is included. After completing his undergraduate education at Istanbul University, Prof. Dr. Ahmet Tasagil went to Taiwan to learn Chinese and collect documents on Turkish history. He has also conducted research in Kazakhstan, Uzbekistan, Kyrgyzstan, Mongolia, Southern Siberia and China. He continues to work as a lecturer at Yeditepe University, Faculty of Arts and Sciences, Department of History. The weight of his scientific studies is on pre-Islamic Turkish history, but also on Central Asian Turkish history from past to present. The aim of this study is to examine the similarities and differences in the way school historiography and academic historiography treat the same subject. The study is descriptive and was conducted in a scanning design and the data were obtained through document analysis. The data in the study, "Kök Türk Khanate", which is the first topic of the 3rd unit titled "Turkish Khanates" in the Common Turkish History Textbook, and obtained from the scientific work titled "Gök-Türkler I-II-III", which Tasagil brought to the literature.

Keywords: School historiography, academic historiography, Textbook, Gok-Turks.

TARİHSEL BAĞLAMSALLAŞTIRMANIN DEĞERLENDİRİLMESİ İÇİN GÖZLEM FORMU ÖNERİSİ⁴

Arş. Gör. İbrahim Onur YILMAZ

Gazi Üniversitesi

loyilmaz4@gmail.com

Prof. Dr. Yasemin DEMİRCAN

Gazi Üniversitesi

ydemircan@gazi.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, ortaöğretim tarih derslerinde bağlamsallaştırmanın değerlendirilmesi için kullanılabilecek bir gözlem formunun geliştirilmesi amaçlanmıştır. Tarihsel bağlam, olayların gerçekleştiği zamandaki ve mekandaki toplumsal, siyasal, ekonomik, dini vs. koşullar bütünü olarak ifade edilmektedir. Bağlamsallaştırma ise tarihsel bağlamları doğrultusunda olayların, belgelerin veya kişilerin eylemlerinin analiz edilmesi şeklinde ifade edilebilir. Çalışmada tarihsel bağlam ve bağlamsallaştırma kavramları alan yazın doğrultusunda tartışılmıştır. Öğrencilerde bağlamsallaştırma becerisinin geliştirilmesi için öne sürülen stratejiler açıklanmış ve bu konuda yapılan çalışmalara yer verilmiştir. Alan yazındaki çalışmalar doğrultusunda sınıf içinde ne tür uygulamaların yapıldığı belirlenmiştir. Gözlem formu belirlenen kodlar ve kategorilere göre şekillendirilmiştir. Tarihsel bağlamsallaştırma gözlem formu “bağlam bilgisi sunum araçları”, “tarihsel bağlam” ve “bağlamsallaştırma” kategorilerinden oluşmuştur. “Tarihsel bağlam” kategorisi, “zamansal faktör”, “mekânsal faktör”, “insan/sosyal faktör”, “sorular” ve “bağlam” alt kategorilerini içermiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarih Eğitimi, Bağlam, Bağlamsallaştırma, Gözlem Formu.

⁴ Bu çalışma, birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında hazırladığı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

RECOMMENDED OBSERVATION FORM FOR THE EVALUATION OF HISTORICAL CONTEXTUALIZATION

Res. Assist. İbrahim Onur YILMAZ

Gazi University

loyilmaz4@gmail.com

Prof. Dr. Yasemin DEMİRCAN

Gazi University

ydemircan@gazi.edu.tr

ABSTRACT

The goal of this study is to create an observation form that can be used to assess contextualization in secondary school history lessons. The historical context is the social, political, economic, religious, etc. at the time and place of the events. expressed as a set of conditions. Contextualization, on the other hand, can be expressed as the analysis of events, documents, or actions of people in line with their historical context. In the study, the concepts of historical context and contextualization were discussed in line with the literature. Strategies proposed for the development of contextualization skills in students are explained and studies on this subject are included.. In line with the studies in the literature, it was determined what kinds of applications were made in the classroom. The observation form was shaped according to the determined codes and categories. The categories of the historical contextualization observation form were "contextual presentation tools," "historical context," and "contextualization." The "historical context" category included the "temporal factor", "spatial factor", "human/social factor", "questions" and "context" sub-categories.

Keywords: History Education, Context, Contextualisation, Observation Form.

TARİH DERSLERİNDE HARİTA, KULLANIMI VE ÖNEMİ

Abdullah BALCIOĞULLARI

Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı
abalci@cu.edu.tr

ÖZET

Haritalar çok fazla bilgi barındırır. Sadece nesnel mekânsal gerçekliklerin temsilleri değil, bir haritanın konusuna, amacına, bakış açısına, neyin dâhil edilip neyin edilmeyeceğine karar veren bireyler ve gruplar tarafından oluşturulan metinlerdir. Haritalar, olağanüstü zengin bir tarihi bilgi kaynağı olmanın yanı sıra, bazı etkili ve ilginç sınıf etkinliklerinin temelini sağlayabilir. Haritalar sadece gerçeği yansıtmakla kalmaz, aynı zamanda onu şekillendirir. Haritalar sadece yeni coğrafyalarla karşılaşmayı kaydetmekle kalmamış; şekillenmesinde aktif rol oynamışlardır. Haritalama, Avrupa'nın 15. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar dünya çapındaki sömürgecilik faaliyetlerinde önemli bir araçtı. Yeni bir yerin haritasını çıkaran ilk ulus ya da ticari çıkar, böylelikle onun mülkiyetini talep edebilirdi. Aslında haritalar tarihin coğrafyadan tam olarak faydalandığı yerdir, çünkü tüm geçmiş olaylar hem yerinde hem de zaman içinde gerçekleşmiştir. Haritalar, zaman çizelgeleri gibi, tüm tarih birimleri için temel referans noktalarıdır - öğrencilerin bir yer farkındalığı geliştirmelerine, geçmişte insanların yaşadığı fiziki dünyayı tanımlarına, inançlarını, tutumlarını ve deneyimlerini yardımcı olur. Tarih derslerinde yaratıcı yaklaşımlar kullanarak haritanın tarih eğitiminde etkili bir araç olarak kullanımı sağlanabilir. Haritalar ve planlar, tarihî sorunları araştırmak ve bulguları kaydetmek için uzamsal ve görsel bir yol sağladıklarından, görsel öğrenenler için özellikle önemlidir. Haritalar ve planlar, değişim ve kökenler hakkında, mesafeler ve yolculuklar hakkında, insanların yaşadığı mekânlar hakkında bilgi edinmek için muhteşem bir kaynaktır. Gelişmiş açıklık ve netlik ile bilgi sağlayan görsel bilgiler, daha verimli bir şekilde anlaşılma eğilimindedir. Araştırmalara göre, insan beyni, metinsel bilgilere kıyasla görsel içeriği daha uzun süre korur. Metinsel bilgi, anlama ile birlikte bilgi aktarım hızını sınırlayan dil engellerinden de oluşur. Benzer şekilde haritalar, tarih çalışmalarında verimlilikleri, netlikleri ve basitlikleri ile yardımcı olur.

Anahtar Kelimeler: Tarih eğitimi, harita, tarih dersleri

MAP IN HISTORY LESSONS, ITS USE AND IMPORTANCE

Abdullah BALCIOĞULLARI

Çukurova University, Faculty of Education, Department of Social Studies
Education

abalci@cu.edu.tr

ABSTRACT

Maps contain a lot of information. They are not simply representations of objective spatial realities, they are texts created by individuals and groups who decide the subject, purpose, point of view of a map, what to include and what not. As well as being an extraordinarily rich source of historical information, maps can provide the basis for some effective and interesting classroom activities. Maps are not only reflecting reality, but also shape it and they are not only recorded encounters with new geographies; played an active role in shaping it. Mapping was an important tool in Europe's worldwide colonial activities from the 15th to the 20th centuries. The first nation or commercial interest to map a new place could thus claim its ownership. In fact, maps are where history takes full advantage of geography because all past events took place both in place and in time. Maps, like timelines, are essential reference points for all units of history - helping students develop an awareness of place, recognizing the physical world in which people lived in the past, their beliefs, attitudes and experiences. By using creative approaches in history lessons, the map can be used as an effective tool in history education. Maps and plans are particularly important for visual learners, as they provide a spatial and visual way to explore historical issues and record findings. Maps and plans are a great resource for learning about change and origins, about distances and journeys, about where people live. Visual information that provides information with enhanced clarity and clarity tends to be understood more efficiently. According to research, the human brain retains visual content longer than textual information. Textual information consists of language barriers that limit the speed of information transfer along with comprehension. Similarly, maps help in the study of history with their efficiency, clarity and simplicity.

Keywords: History education, maps, history lessons

İLKÖĞRETİMDEN ORTAÖĞRETİME TARİH EĞİTİMİ ÇERÇEVESİNDE ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA TIP TARİHİ KONULARI VE SAĞLIK: TÜRKİYE VE KANADA ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Namık ÇENÇEN

Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı
ncencen23@gmail.com

Dr. Ceylin YILDIRIM

Emekli Albay
ceylinyildirim20@gmail.com

ÖZET

Covid 19 pandemisi 21.yüzyıl başında dünyanın yaşadığı en önemli olaydır. Oysa geçen yüzyıl insanlık iki dünya savaşına tanık olmuş, savaş sırasında da hastalıklarla mücadele etmiştir. Ancak ne yazık ki dünya toplumu salgın ile ilgili bilgilerini ve deneyimlerini üzerinden bir yüzyıl geçmesinin akabinde unutmuş ve karşılaştığı pandemi koşullarında büyük sarsıntı yaşamıştır. İnsanlık tarihini en eski sorunlarından olan hastalıklar ve insanlığın bu hastalıklarla mücadeleleri başlı başına bir tarihi oluşturduğu söylenebilir. Özellikle salgın hastalıklar bir anda ortaya çıkmamış, kitlesel ölümlere neden olmuş, tarihin akışında önemli roller oynamış, yenilemez orduların durmasına sebep olmuştur. Tarih boyunca veba, çiçek, frengi, kolera, verem, sıtma, cüzzam, tifüs, kızamık, influenza, menenjit, sarıhumma, İspanyol gribi, HIV, koronavirüsler gibi birçok salgın hastalık toplum hafızasında yerini bulmuşsa da (bulmuştur). Bununla birlikte, 2019'da başlayan Covid 19 pandemisinin toplumlarda yarattığı korku ve endişe, "tıp tarihi, tarih eğitimi ve sağlık okuryazarlığı" konularının yan yana düşünülmesine sebep olmuştur. Bu çalışmada da Türkiye ve Kanada öğretim programlarında tarih konuları kapsamında tıp tarihi ve sağlık konularının öğretim programlarında ne ölçüde yer aldığı ve hangi perspektiften öğrencilere sunulduğu ortaya konulacaktır. Bu amaçla Türkiye ve Kanada öğretim programları taranarak betimsel analiz yapılacak, tıp tarihi, sağlık ve tarih konularının tarih öğretiminde nasıl birlikte ele alındığı ortaya konularak elde edilen bulgular karşılaştırılacak ve tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tıp Tarihi, Tarih eğitimi, Türkiye ve Kanada öğretim programları, Sağlık, Sağlık okuryazarlığı.

TOPICS OF MEDICAL HISTORY AND HEALTH IN CURRICULUM WITHIN THE FRAMEWORK OF HISTORY EDUCATION FROM PRIMARY EDUCATION TO SECONDARY EDUCATION: THE CASE OF TURKEY AND CANADA

Assoc. Prof. Namık ÇENÇEN

Gazi University Faculty of Medicine, Department of History of Medicine and
Ethics

ncencen23@gmail.com

Dr. Ceylin YILDIRIM

Retired Colonel

ceylinyildirim20@gmail.com

ABSTRACT

The Covid 19 pandemic is the most important event in the world at the beginning of the 21st century. However, in the last century, humanity witnessed two world wars and struggled with diseases during the war. However, unfortunately, the world community has forgotten its knowledge and experience about the epidemic after a century has passed, and has experienced a great shock in the pandemic conditions it has faced. It can be said that diseases, which are one of the oldest problems of human history, and humanity's struggle with these diseases constitute a history in itself. Especially epidemics did not appear suddenly, caused mass deaths, played an important role in the course of history, and stopped the invincible armies. Although many epidemic diseases such as plague, smallpox, syphilis, cholera, tuberculosis, malaria, leprosy, typhus, measles, influenza, meningitis, yellow fever, Spanish flu, HIV, coronaviruses have found their place in society's memory throughout history. However, the fear and anxiety created by the Covid 19 pandemic, which started in 2019, led to "medical history, history education and health literacy" to be considered side by side. In this study, it will be revealed that within the scope of history subjects in the curricula of Turkey and Canada to what extent the history of medicine and health subjects are included in the curricula and from which perspective they are presented to the students. For this purpose, Turkey and Canada curricula will be scanned, descriptive analysis will be made and it will be revealed how the history of medicine, health and history topics are handled together in history teaching and the results will be compared and discussed.

Keywords: History of Medicine, History education, Curriculum in Turkey and Canada, Health, Health literacy.

TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA YER ALAN TARİHİ METİNLERİN İNCELENMESİ

Arş. Gör. İbrahim Fatih DEMİREL

Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi
Bölümü

ifdemirel@kastamonu.edu.tr

Arş. Gör. Berna YİĞİTKAYA

Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü

byigitkaya@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Bilgi, duygu ve düşüncelerin çeşitli anlatım, biçim ve noktalama özelliklerine göre yerleştirildiği yapılara metin denir. Literatüre bakıldığında, hem ana dili hem de yabancı/ikinci dil öğretiminde geçmişten günümüze kadar çeşitli metinlerden farklı amaçlar doğrultusunda yararlanıldığı görülmektedir. Özellikle ana dili olarak Türkçe öğretiminde temel materyallerden olan ders kitaplarında sanatsal metinlerin yanı sıra öğretici metinler de sık sık kullanılmaktadır. Okuyucuyu düşündürmek, bilgilendirmek ve aydınlatmak amacıyla yazılan metinler, öğretici metinlerdir. Öğretici metinler arasında karşımıza çıkan ve Türkçe ders kitaplarında da kullanılan metin çeşitlerinden biri ise tarihi metinlerdir. Kısaca; toplumları, milletleri, kuruluşları etkileyen hareketlerden doğan, olayları zaman ve yer göstererek anlatan, bu olaylar arasındaki ilişkileri, daha önceki ve sonraki olaylarla bağlantılarını, karşılıklı etkilenmeleri, her milletin kurduğu medeniyetleri, kendi iç sorunlarını inceleyen bilim dalına tarih; tarih incelemeleri sonucunda yazılan metinlere de tarihî metin denir. Türkçe kitaplarında tarihî olayları anlatan metinlere yer verilmesi, öğrencilerin eğitilmesi ve onlara dinî, ahlâkî ve millî değerlerin kazandırılması açısından oldukça önemlidir. Bu doğrultuda, çalışmada 2022-2023 eğitim öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanmış ortaokul Türkçe ders kitaplarında yer alan tarihi metinler tür ve içerik açısından ele alınacaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılacaktır. Doküman incelemesi, araştırma kapsamında incelenen konuya dair yazılı belgelerin analiz edilmesiyle verilerin elde edilmesidir. Verilerin analizinde ise içerik analizi kullanılacak ve elde edilen sonuçlar tabolaştırılarak tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: ders kitapları, Türkçe, tarihi metinler

EXAMINATION OF HISTORICAL TEXTS IN TURKISH TEXTBOOKS

Arş. Gör. İbrahim Fatih DEMİREL

Kastamonu University, Faculty of Education, Department of Turkish and Social Sciences Educationifdemirel@kastamonu.edu.tr

Arş. Gör. Berna YİĞİTKAYA

Kastamonu University, Faculty of Education, Department of Basic Education byigitkaya@kastamonu.edu.tr

ABSTRACT

The structures in which information, feelings and thoughts are placed according to various expression, form and punctuation features are called text. When we look at the literature, it is seen that various texts have been used for different purposes from past to present in both mother tongue and foreign/second language teaching. In addition to artistic texts, instructive texts are frequently used in textbooks, which are one of the basic materials in teaching Turkish as a mother tongue. Texts written to make the reader think, inform and enlighten are instructive texts. One of the text types that we come across among the instructional texts and used in Turkish textbooks is historical texts. Briefly; History; Texts written as a result of historical studies are also called historical texts. Including texts describing historical events in Turkish books is very important in terms of educating students and giving them religious, moral and national values. In this direction, the historical texts in the secondary school Turkish textbooks prepared by the Ministry of National Education in the 2022-2023 academic year will be discussed in terms of type and content. Document analysis method, one of the qualitative research methods, will be used in the research. Document analysis is the acquisition of data by analyzing written documents on the subject examined within the scope of the research. In the analysis of the data, content analysis will be used and the results will be discussed in tables.

Keywords: textbooks, Turkish, historical texts

DİJİTAL ÖYKÜLEME YÖNTEMİYLE TASARLANAN BİR TARİH DERSİ “KARA FATMA” ÖRNEĞİ

Dr. Kamuran ÖZDEMİR

Milli Eğitim Bakanlığı

kamur_77@hotmail.com@mail.com

Dr.Öğr.Üyesi. Yasemin ER TUNA

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

yasemin.er@gop.edu.tr

ÖZET

21. yüzyılda teknolojiye yaşanan gelişmelerle birlikte toplumsal yaşamda da bir değişim süreci yaşanmaktadır. Zaman ve koşullar değiştikçe buna bağlı olarak bireysel ve toplumsal ihtiyaçlar değişmekte, bireylere eğitim yoluyla kazandırılması beklenen beceriler de farklılaşmaktadır. Doğduğu günden itibaren teknoloji ile iç içe olan ve “dijital yerliler” olarak adlandırılan yeni nesil öğrencilerin öğrenme stilleri ve öğretim ortamlarından beklentileri de teknolojiye bağlı olarak değişmiştir. Öğrenciler, bilim ve teknolojiye yaşanan değişim ve gelişmelerin eğitim alanına da yansımaları ile birlikte değişen öğrenme ihtiyaçlarına cevap verebilecek eğitim fırsatlarına ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyaçtan hareketle bu çalışmanın temel amacı; yeni nesil öğrenenlerin dijital materyaller ve uygulamalarla dijital becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Dijital öykü anlatımları yeni bir yöntemdir ve bu yöntem çağa uygun becerileri geliştirip öğrenmeye karşı motivasyonları arttırmak için kullanılabilir. Bu amaca ulaşmak için, dijital öyküleme yöntemiyle 12. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi 2. Ünitesi olan Milli Mücadele konusu içinde yer alan “Kara Fatma” ile ilgili 7 haftalık bir ders tasarlanmıştır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmanın örneklemini Kazım Karabekir Fen Lisesi 12. Sınıf öğrencileri içinden 12 gönüllü oluşturmuştur. Dijital öyküleme araçları tanıtımı yapılarak, storline programında seçilen öykünün yapımı anlatılıp, dijital öyküleme yönteminde uygulama yaptırılmıştır. Çalışma sonrasında yarı yapılandırılmış görüşme formu ile öğrencilerin kanıt araştırma süreci sorgulanarak, elde ettikleri bilgilerle dijital öyküleme sürecini değerlendirmeleri istenmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilerek sonuçlar tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarih eğitimi, Dijital öyküleme

A HISTORY LESSON DESIGNED BY THE DIGITAL STORY METHOD “KARA FATMA” EXAMPLE

Dr. Kamuran ÖZDEMİR

Ministry of Education

kamur_77@hotmail.com@mail.com

Dr.Öğr.Üyesi. Yasemin ER TUNA

Tokat Gaziosmanpaşa University

yasemin.er@gop.edu.tr

ABSTRACT

As time and conditions change, individual and social needs change accordingly, and the skills expected Along with the developments in technology in the 21st century, a process of change is also experienced in social life to be acquired by individuals through education also differ. The learning styles and expectations of the new generation students, who have been intertwined with technology since the day they were born and called "digital natives", have also changed depending on technology. With the reflection of the changes and developments in science and technology in the field of education, students need educational opportunities that can respond to their changing learning needs. Based on this need, the main purpose of this study is; To contribute to the development of digital skills of new generation learners with digital materials and applications. In order to achieve this aim, a 7-week history lesson about "Black Fatma", which is included in the National Struggle, which is the 2nd unit of the 12th Grade Turkish Republic History of Revolution and Kemalism lesson, was designed with the digital storytelling method. The sample of the study, in which the qualitative research method was used, consisted of 12 volunteers among 12th grade students of Kazım Karabekir Fen Lisesi. By introducing digital storytelling tools, the production of the selected story in the storline program was explained, and an application was made in the digital storytelling method. After the study, the evidence research process of the students was questioned with a semi-structured interview form and they were asked to evaluate the digital storytelling process with the information they obtained. The findings will be reported in accordance with scientific research methods. Digital storytelling is a new method and can be used to develop contemporary skills and increase motivation to learn.

Keywords: History education, Digital storytelling,

SARIKAMIŞ HAREKÂTINDA ESİR ALINAN TÜRK ASKERLERİNİ KURTARMA OPERASYONU: “NARGİN DAVASI”

ZARİFA NAZİRLİ

Dr. Öğr. Üyesi. Bakü Devlet Üniversitesi, Azerbaycan

nezirli.zerife@gmail.com

ÖZET

Bakü Müslüman Kadın Hayır Kurumu Başkanı Sona Hanımın “Nargin Davası” olarak da bilinen bu olay Azerbaycan kadınları adına bir kahramanlık örneğidir. Öyle ki, Azerbaycanlı hayırsever girişimciler İsmayil bey Safaralibeyov, Murtuza Muhtarov, Ajar bey Ashurbeyov, İsrail Hajiyev’in eşi ve Müslüman Kadınlar Hayır Kurumu başkanı Sona Hajiyeva (Meryem) Nargin adasında esir Türk subaylarının kaçırılması olayına karışmışlardır. Kaçırılan Türk askerler Yüzbaşı Süheyl İzzet, Farhat Tursun, Şükrü Şaban Bey, Teğmen Osman Nuri Abdulla, Teğmen Yusif Ziya, Teğmen Hüseyin Hilmi, Fikri Şakir, Yusif İbrahim olmuştur. Sona hanımın teşebüsüyle öncelikle, Bakü limanına getirilen esirler, geceyi İslamiye Otel’de geçirdikten sonra üst başları değiştirilmiş ve sonraki gece Alibaba isimli bir adamla görüşülerek Astara’ya götürülmüşlerdir. Kaçırılan esirler Lenkeran-Astara bölgesine yönlendirilerek İran’ın Astara kentine nakledilmişlerdir. Lenkeran ilçe başkanı Baron Tizengauze’nin aldığı bilgiye göre, kaçırılan Türk subayları “İvan Kolesnikov” gemisiyle Bakü’den Astara’ya getirilmişlerdir. Burada bulunan Müslüman Hayır Kurumu üyeleri Hacı Ağa Habibullayev ve Mohsum Fatullayev ağaların yardımıyla sahte bir İran pasaportu alınarak tekrar “İvan Kolesnikov” gemisiyle, İran’ın Astara kentinde kaçırılmışlardır. Hacı Ağa Habibullayev’in düzenlediği operasyonda İran konsolosluğunda görev yapan kardeşi Beşir Habibullayev de yer almıştır. Dava, Ermeni asıllı Alexander Bogdanovich Akopov’un (Akopyan) Kafkas vekiline gönderdiği mektupla açılmış ve esir kaçırma operasyonu hakkında soruşturma başlatılmıştır. Polis olayla ilgili olarak Lenkeran sakinleri Hacı Ağa Habibullayev, Abdul Hüseyin Kerim oğlu ve Alasgar Mammadov’u tutuklamıştır. Mahkemede sanıklardan biri Osman Ağa Dilbazov şöyle demiş: “Rus-Türk cephesindeki savaşlarda Ruslar tarafından ele geçirilen Osmanlı subay ve askerlerinin kaçırılması bir şeref ve haysiyet meselesiydi.” Davanın belgeleri incelendiğinde anlaşılmaktadır ki, Sona Hanım ve onun gibi diğer kahraman kadınlar, Nargin’deki Türk esirleri zaman zaman evlerine misafir olarak getirmiş ve onlara gerekli tıbbi yardımı sağlamışlardır. Müslüman Kadın Hayır Kurumu Başkanı Sona Hacıyeva, dilediği zaman kendi teknesiyle adaya yanaşır ve gün batımına kadar tutsaklarla görüşürmüş. Zaman zaman o, esir kampına dikkat çekmeyecek şekilde yiyecek ve giyecek getiririlmiş. Sona Hajiyeva, esirler için kampa çeşitli tatlılar, çay ve yiyecek girilmesini sağlamıştır. Bu esnada onların bazılarını evine misafir götürürmüştür. Bu minvalle, Ocak ayından Aralık 1917’nin sonuna kadar, 500’den fazla Türk subay ve asker, bu ve benzeri girişimleriyle Nargin toplama kampından kaçırılmıştır. Bildiride, Müslüman Kadınlar Hayır Kurumu’nun başkanı Sona Hanım ve

yardımcılarının kahramanlıkları, esir kampından kaçış operasyonu, kaçış yolları ve askerlerin sonraki kaderi araştırılacaktır. Birinci Dünya Savaşı sırasında Rusya safında olması gerekmesine karşın, Azerbaycan türk halkı Osmanlı tarafında yer almıştır. Konu, soruşturma metinleri, Azerbaycan Devlet Arşivlerinden elde edilen belge ve hatıratlar esas alınarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Nargin İş, Sona Hanım, Türk esirler, Bakü Müslüman Kadın Hayır Kurumu.

OPERATION TO RESCUE THE TURKISH SOLDIERS TAKEN CAPITAL IN THE SARIKAMIŞ OPERATION: "THE NARGIN CASE"

ZARİFA NAZİRLİ

Dr. Instructor Member of. Baku State University, Azerbaijan

nezirli.zerife@gmail.com

ABSTRACT

This event, also known as the "Nargin Case" of Sona Hanım, the Chairman of Baku Muslim Women's Charity, is an example of heroism on behalf of Azerbaijani women. So that Azerbaijani philanthropic entrepreneurs Ismayil bey Safaralibeyov, Murtuza Muhtarov, Ajar bey Ashurbeyov, Israfil Hacıyev's wife and head of Muslim Women's Charity Sona Hacıyeva (Meryem) were involved in the kidnapping of captive Turkish officers on the island of Nargin. The kidnapped Turkish soldiers were Captain Süheyl İzzet, Farhat Tursun, Şükrü Şaban Bey, Lieutenant Osman Nuri Abdulla, Lieutenant Yusif Ziya, Lieutenant Hüseyn Hilmi, Fikri Şakir, Yusif İbrahim. At the initiative of Sona Hanım, first of all, the captives brought to the port of Baku spent the night in the İslamiye Hotel, then their gears were changed and the next night they were taken to Astara after meeting with a man named Alibaba. The abducted captives were transferred to the Lankaran-Astara region and transferred to the Iranian city of Astara. According to the information received by the head of the Lankaran district, Baron Tizengauze, the kidnapped Turkish officers were brought to Astara from Baku by the ship "Ivan Kolesnikov". Members of the Muslim Charitable Organization, Hacı Ağa Habibullayev and Mohsum Fatullayev, who were here, were kidnapped in Astara, Iran, by obtaining a fake Iranian passport with the help of the aghas. His brother, Beşir Habibullayev, who worked at the Iranian consulate, took part in the operation organized by Hacı Ağa Habibullayev. The case was opened with the letter of Armenian origin Alexander Bogdanovich Akopov (Akopyan) sent to his Caucasian representative and an investigation was started about the prisoner abduction operation. Police arrested Lankaran residents Hacı Ağa Habibullayev, Abdul Hüseyn Kerimoglu and Alasgar Mammadov in connection with the incident. One of the defendants in the court, Osman Ağa Dilbazov, said: "The abduction of Ottoman officers and soldiers captured by the Russians in the wars on the Russian-Turkish front was a matter of honor and dignity." When the documents of the case are examined, it is understood that Sona Hanım and other heroic women like her brought the Turkish prisoners in Nargin as guests to their homes from time to time and provided them with the necessary medical assistance. Sona Hacıyeva, the head of the Muslim Women's Charity, would come to the island with her own boat whenever she wanted and talk to the prisoners until sunset. From time to time he brought food and clothing to the prison camp inconspicuously. Sona Hacıyeva ensured that various sweets, tea and food were entered into the camp for the prisoners. In the meantime, he took some of them guests to his house. In this way, from January to the end

of December 1917, more than 500 Turkish officers and soldiers were abducted from the Nargin concentration camp with these and similar attempts. In the paper, the heroism of Sona Hanım, the head of the Muslim Women's Charity, and her assistants, the escape operation, the escape routes and the next fate of the soldiers will be investigated. Although it should have been on the side of Russia during the First World War, the Turkish people of Azerbaijan took place on the side of the Ottomans. The subject will be examined on the basis of the investigation texts, documents and memoirs obtained from the Azerbaijan State Archives.

Keywords: Nargin Case, Sona Hanım, Turkish prisoners, Baku Muslim Women's Charity.

XIX. ve XX. YÜZYILLARDA AZERBAIJAN MİLLİ MAARİFÇİLİK HAREKATININ ÖNCÜL KADINLARI HAYİRSEVER CEMİYETLERDE: TARİHÇİLİK AÇISINDAN

Doç. Dr. Sevinc QASIMOVA

Bakü Devlet Üniversitesi

qasimovasevinc@mail.ru

ÖZET

“Bir erkek çocuğu eğitdiğimizde sadece eğitimli bir birey, bir kızı eğitdiğimizde ise eğitimli bir aile kazanırız.” “Milletin Babası” unvanını kazanan hayırsever, aydınlanma hareketinde özel bir hizmeti olan Hacı Zeynalabdin Tağıyev’in bu sözleri geçerliliğini hayla kaybetmemiştir. 19. yüzyılın başlarında Azerbaycan topraklarının iki imparatorluk arasında bölünmesinden sonra, sömürge köleliği, aydınlanma ve eğitimin gelişimini engellemektedir. Söz konusu dönemin kader sorunlarına kayıtsız kalmayan yeni bir nesil yetişmekteydi. Bu kuşak, aydınlanma hareketinin Azerbaycan temsilcileriydi. Bu milli aydınlar, halk eğitiminin gerilemesi meselesine odaklanmış ve bir yol aramıştır. Azerbaycan’daki aydınlanma hareketini sınıflandıracak olsak, bu tarihi gelişimi birkaç aşamada tespit edebiliriz. 19. yüzyılın sonlarında yeni ilişkilerin ortaya çıkmasıyla birlikte yenilenme hareketinde yeni eğilimler ortaya çıkmaya başlamıştır. İlginç olan ise yüzyılın ikinci yarısında maarifci- demokratların aileleriyle birlikte harekete müdahil olmalarıydı. Türk müslüman kadınları bu hareketin öncüleri arasında olmuşlardır. Bunu yaparken de “bir ulus ancak kadının eğitimiyle kazanır” fikrini doğruladılar. Ailesiyle birlikte mücadeleye atılanlardan, türklerin tercümanı İsmail Gaspiralı ve ailesi, ilk milli basınımızın kurucusu Hasan bey Zerdabi ve hanımı, A. Topçubaşı’nın Azerbaycan Cumhuriyeti’ni fiilen tanıtmaya çalışan ailesi, Türkçülüğün dedesi Alibey Hüseyinzade ve ailesi, Ahmet Ağaoğlu ve hanımının müthiş dayanışması tarih yazmıştır. Milletini aydınlatmak için ailesinin örneğinde çekinmeden ve sebat etmeden bununla başa çıkmaya çalışmıştı. Hanifa Malikova-Abayeva (1856-1929), Pari hanım Malikova-Topçubaşova (1873-1947), Garibsoylan Malikova (1896-1967) gibi kadın eğitimciler bu hareketin itici güçleri rolünü oynamışlardır. Makalede, Türk dünyasındaki aydınlanma hareketini ve kadın temsilcilerini kısaca tartışması konu edilmektedir. Çalışmanın kapsamı aydınlanma dönemi maarifçi kadınların hayırsever cemiyetlerdeki faaliyetleri, Bakü’den ayrıldıktan sonra Kafkas İslam Ordusu’nun esgerlerine bu cemiyetlerin yardımları ve sonuçlarını tarihçilik açısından incelemek olacaktır. Azerbaycan’ın Sovyetler tarafından işgal edilmesinden sonra kadın hayırsever cemiyetlerine son verildiğine ve sovyet literatüründe bolşevik hareketi olarak incelenerek gözden düşürüldüğüne dikkat çekilecektir. Çalışma literatür tarama ve belge araştırma metoduyla hazırlanmıştır. Çalışmanın kapsamını geniş tutmak ve objektivliyi koruma amaçlı birincil belgelerin kullanımına önem verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Millet babası, ilk kadın aydınlar, türk kadınları, çarlık rejimi

LEADING WOMEN OF THE NATIONAL ENLIGHTENMENT MOVEMENT IN CHARITABLE SOCIETIES IN XIX AND XX CENTRIES: IN TERMS OF HISTORIOGRAPHY

Associate Professor Sevinj GASIMOVA

Baku State University

gasimovasevinc@mail.com

ABSTRACT

“When we educate a boy, we gain only an educated individual, and when we educate a girl, we gain an educated family.” These words of Hacı Zeynalabdin Tagiyev, who won the title of “Father of the Nation” and had a special service in the enlightenment movement, have still not lost their validity. After the division of Azerbaijani lands between the two empires in the early 19th century, colonial slavery hindered the development of enlightenment and education. The tsarist regime did everything in its power to prevent the people from receiving education. However, there were also growing powers that closely followed the changes in the world and did not come to terms with this regime and opposed the colonial state's system of administration. A new generation was growing up that was not indifferent to the fate problems of the period in question. This generation was the Azerbaijan representatives of the innovation movement. These national intellectuals focused on the decline of public education and sought a way out. If we classify the enlightenment movement in Azerbaijan, we can identify its development in several stages. While the first intellectuals of the period before the first half of the 19th century, or so-called “pagan enlighteners”, hoped for a better future for the people with a literate head of state, the second period and the excellence of the enlightenment movement pushed the thinkers of the period to more radical reforms. With the emergence of new relations at the end of the 19th century, new trends began to emerge in the renewal movement. The interesting thing is that in the second half of the century, the educationist-democrats got involved in the movement with their families. Turkish women are among the pioneers of this movement. In doing so, they affirmed the idea that “a nation can only win through the education of women”. A clear example of this was the female representatives of the enlightenment movement. In a family example, we witness how this movement progresses. The family of Turkish translator İsmail Gaspiralı, the founder of our first national press, Hasan Bey Zerdabi, A. Topçubaşı's family trying to promote the Republic of Azerbaijan, Alibey Hüseynzade, the grandfather of Turkism, and Ahmet Ağaoğlu were seen by the whole nation. He has a saying: “Behind every successful man there is a female warrior.” This was first confirmed by enlightened women of the 19th century. One of these, and perhaps the first, was the movement of enlightenment in the literal sense of the word, in the image of Hasan bey Zardabi's family. The first female intellectuals seemed to have grown up in the family of Hasan bey Zardabi. In order to enlighten his nation, he tried to cope with it without hesitation and perseverance in the example of his family.

Women educators such as Hanifa Malikova-Abayeva (1856-1929), Pari Hanım Malikova-Topçubaşova (1873-1947), Garibsoltan Malikova (1896-1967) played the role of driving forces of this movement. The article briefly discusses the enlightenment movement in the Turkish world and its female representatives. The scope of the study will be to examine the activities of the enlightened educationist women in charitable societies, their assistance to the works of the Caucasian Islamic Army after he left Baku and their results. After the occupation of Azerbaijan by the Soviets, it will be pointed out that the philanthropic associations were put an end and that it was discredited by examining it as the bolshevik operation in the literature. The study was prepared by literature review and document research method. It was given importance to use the first documents to keep the scope of the study wide and to protect the objectivity.

Keywords: Father of the nation, the first female intellectuals, Turkish women, the tsarist regime